

Radion COJOCARU

Andrei NASTAS

Dumitru CEBOTARI

**ÎNCADRAREA JURIDICĂ A INFRAȚIUNILOR
PRIVIND TRAFICUL ILICIT DE DROGURI**

CURS UNIVERSITAR

CHIȘINĂU, 2020

CZU 343.575(075.8)

C 61

Discutată și recomandată pentru editare la ședința Facultății Protecție, Pază și Securitate, proces-verbal nr. 4 din 03 decembrie 2019

Recenzent: *Valeriu Cușnir*, dr. hab., prof. univ.

Redactare tehnică procesare computerizată: *Valeriu Efremov*

Cursul universitar este conceput astfel încât să asigure obiectivele curriculare inerente instruirii academice în materia infracțiunilor privind traficul de droguri, etnobotanice sau analogilor acestora, predate în cadrul Programului de masterat Științe penale și criminalistică din cadrul Facultății Transfrontaliere. Aceste obiective sunt divizate după cum urmează: cognitive (la nivel de cunoaștere și înțelegere); aplicative (la nivel de aplicare), integrative (la nivel de integrare). Lucrarea a fost elaborată prioritar în baza interpretărilor existente în practica judiciară pe marginea infracțiunilor vizate. Pentru dezvoltarea abilităților de cercetare și eventuală dezvoltare a materiei, au fost argumentate anumite propuneri de lege-feredna, prin implimentarea cărora se poate ajunge la ridicarea calității legii penale în domeniu.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Cojocaru, Radion.

Încadrarea juridică a infracțiunilor privind traficul ilicit de droguri : curs univesitar / Radion Cojocaru, Andrei Nastas, Dumitru Cebotari. – Chișinău : S. n., 2020(Tipogr. "Tipocart Print"). – 151 p. : tab.

Referințe bibliogr. în subsol. – 100 ex.

ISBN 978-9975-3380-7-3.

© **Radion COJOCARU, 2020**

© **Andrei NASTAS, 2020**

© **Dumitru CEBOTARI, 2020**

CUPRINS

Cuvânt înainte	4
CAPITOLUL I. Infrațiuni de traficare a drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora	6
Secțiunea 1.1 Circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora fără scop de înstrăinare (art.217 C.pen.).....	6
Secțiunea 1.2 Circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogiilor acestora în scop de înstrăinare (art.217 ¹ C.pen)	28
CAPITOLUL II. Infrațiuni care facilitează sau creează condiții pentru traficul de droguri, etnobotanice sau analogii acestora	45
Secțiunea 1.1. Circulația ilegală a precursorilor în scopul producerii sau prelucrării drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora (art.217 ² C.pen.)	45
Secțiunea 1.2. Circulația ilegală a materialelor și utilajelor destinate producerii sau prelucrării drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora (art.217 ³ C.pen.).....	52
Secțiunea 1.3. Sustragerea sau extorcarea drogurilor sau etnobotanicelor (art.217 ⁴ C.pen.)	58
Secțiunea 1.4. Consumul ilegal public sau organizarea consumului ilegal de droguri, etnobotanice sau analogii acestora (art.217 ⁵ C.pen.).....	81
Secțiunea 1.5. Introducerea ilegală intenționată în organismul altei persoane, împotriva voinței acesteia, a drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora (art.217 ⁶ C.pen.).....	88
Secțiunea 1.6. Prescrierea ilegală sau încălcarea regulilor de circulație a drogurilor (art.218 C .pen.)	93
Secțiunea 1.7. Organizarea ori întreținerea speluncilor pentru consumul drogurilor sau etnobotanicelo (art.219 C.pen.).....	107
Anexe	115

CUVÂNT ÎNAINTE

Dezideratul protecției penale a relațiilor sociale în domeniul sănătății publice a determinat elaborarea acestei lucrări, în care sunt analizate din punct de vedere juridico-penal, faptele infracționale săvârșite în legătură cu traficul ilicit de droguri, ce sunt incriminate în Capitolul VIII din Partea Specială a Codului Penal al R. Moldova, intitulat Infracțiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale – art. 217, 217¹, 217², 217³, 217⁴, 217⁵, 217⁶, 218 și 219.

Caracterul obiectiv necesar al acestor norme penale decurge din necesitatea imperioasă de a proteja relațiile sociale din domeniul sănătății publice împotriva conduitelor de pericol, prin care se realizează sau se creează condiții pentru traficul ilicit de droguri sau etnobotanice. În condițiile actuale de răspândire a traficului de droguri, acest segment al relațiilor sociale nu poate fi neglijat, întrucât potrivit unor estimări statistice realizate de către Comisia Europeană, în țările europene, în fiecare oră o persoană decedează din cauza supradozării¹.

În cadrul lucrării sunt supuse analizei și interpretării infracțiunile comise în legătură cu traficul de droguri, prin prisma elucidării semnelor obiective și subiective ce le sunt aferente.

La baza analizei juridice a infracțiunilor ce formează obiect de preocupare a prezentei lucrări au stat metode de interpretare cum ar fi: metoda doctrinară, literară, sistemică, rațională sau cele proprii logicii formale etc.

O importanță deosebită la aplicarea corectă a normelor penale ce prevăd răspunderea penală pentru traficul de droguri o are interpretarea judiciară. De fapt, studiul Părții Speciale a Dreptului Penal, pe lângă o cunoaștere vastă și documentată a faptelor infracționale, urmărește formarea unor competențe aplicative ce ar permite transpunerea în viață a normelor juridico-penale în strictă consonanță cu exigențele instituite de către legiuitor. Pentru realizarea cu succes a acestui obiectiv, nu este suficientă doar cunoașterea teoretică a elementelor de drept penal, ci mai este necesar de a forma la persoanele instruite unele deprinderi și abilități practice. Experiența didactică pozitivă ne confirmă o dată în plus că doar în contextul unei combinări reușite a stilului teoretic cu cel

¹ Comunicarea Comisiei Europene către Parlamentul European și către Consiliu, *Spre un răspuns european mai ferm la problema drogurilor*, Bruxelles, 25.10.2011 COM (2011) 689 final // eur-lex.europa.eu.

practic de învățare, studentul va fi în măsură să stabilească corespunderea exactă dintre semnele faptei prejudiciabile și semnele componenței de infracțiune descrisă în normativul penal. Numai în asemenea condiții viitorii juriști vor putea să ia decizii adaptabile la situațiile faptice legate de faptele infracționale.

Iată de ce, la elaborarea acestei lucrări, autorii s-a condus de interpretările instanțelor de judecată existente în materia infracțiunilor săvârșite în legătură cu traficul de droguri. În prim plan, s-a pus accent pe Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova Cu privire la practica judiciară de aplicare a legislației penale ce reglementează circulația drogurilor, etnobotanicelor sau analoagelor acestora și a precursorilor nr. 2 din 26.12.2011. În același timp, a fost utilizată pe larg și interpretarea judiciară causală, materializată în sentințele definitive și irevocabile pronunțate de către instanțele de judecată la soluționarea unor cauze penale concrete.

Lucrarea este adresată deopotrivă atât studenților instituțiilor superioare de învățământ, pentru instruirea în materia calificării infracțiunilor legate de droguri, cât și lucrătorilor practici, pentru asigurarea formării profesionale continue a acestora.

Mai este de menționat că lucrarea este concepută astfel încât să asigure obiectivele curriculare inerente instruirii academice în materia infracțiunilor privind traficul de droguri predate în cadrul disciplinei Drept penal (Partea specială). Aceste obiective sunt divizate după cum urmează: cognitive (la nivel de cunoaștere și înțelegere); aplicative (la nivel de aplicare), integrative (la nivel de integrare). Cu referință la cele din urmă obiective, este de menționat că pentru consolidarea cunoștințelor integrative, s-au relevat unele curențe și imperfecțiuni ce țin de normele incriminatoare în materie, formulând totodată și unele propuneri și sugestii de perfecționare a legislației penale.

În speranța că prezenta lucrare își va găsi o aplicativitate în studiul Părții Speciale a Codului Penal, așteptăm observațiile și sugestiile cititorului, fiind conștienți că încercarea noastră de a oferi un suport metodic destinat dezvoltării curriculare este un demers perfectibil.

Autorii

CAPITOLUL 1. INFRAȚIUNI DE TRAFICARE A DROGURILOR, ETNOBOTANICELOR SAU ANALOGII ACESTORA

Secțiunea 1.1. Circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora fără scop de înstrăinare (art.217 C.pen.)

1. *Noțiune.* Politica penală a R. Moldova în domeniul incriminării infracțiunilor legate de traficul de droguri este orientată spre asimilarea standardelor internaționale, astfel încât cadrul normativ-penal să corespundă rigorilor sistemului global de prevenire a acestui fenomen antisocial.

Potrivit art.36 alin.(1) al Convenției unice asupra stupefiantelor din 30.03.1961: „Sub rezerva dispozițiilor sale constituționale, fiecare parte va adopta măsurile necesare, pentru ca cultura, producția, fabricația, extracția, prepararea, deținerea, oferirea, punerea în vânzare, distribuirea, procurarea, vânzarea, livrarea, indiferent sub ce formă, mijlocirea, trimiterea, expedierea prin tranzit, transportul, importul și exportul stupefiantelor, care nu sunt conforme cu dispozițiile prezentei convenții, sau orice alt act care, după avizul părții amintite, ar fi ontrariu dispozițiilor prezentei Convenții, să constituie infracțiuni, pasibile de pedeapsă dacă s-au comis în mod intenționat ...”².

În același sens, în conformitate cu art.3 alin.(1) al Convenției Organizației Națiunilor Unite contra traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope din 20.12.1988: „Fiecare parte adoptă măsurile necesare pentru a stabili caracterul de infracțiuni penale, în conformitate cu dreptul său intern, atunci când actul a fost comis intenționat: a) i) producției, fabricației, extracției, preparării, ofertei, punerii în vânzare, distribuirii, vânzării, livrării în orice condiții, expedierii, expedierii în tranzit, transportului, importului sau exportului oricărui stupefiant sau oricărei substanțe psihotrope, încălcându-se dispozițiile Convenției din 1961 cum apare ea modificată sau Convenției din 1971; ii) culturii macului (opiacu), coca sau plantei de cannabis, în scopul producerii de stupefiante, încălcându-se dispozițiile Convenției din 1961 și Convenției din 1971 cum apare ea modificată; iii) deținerii sau cumpărării oricărui stupefiant sau substanțe psihotrope ...”³.

² Convenția unică asupra stupefiantelor și protocolul de modificare a acestei convenții din 30.03.1961. În: *Tratate internaționale*, Vol. 8, Chișinău, 1999 p. 128.

³ Convenția ONU contra traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope din 20.12.1988. În: *Tratate internaționale*, Vol. 8, Chișinău, 1999, p. 214.

Plecând de la aceste standarde internaționale, în Capitolul VIII al Părții speciale a C.pen., legiuitorul a stabilit mai multe incriminări, capabile să acopere multiplele forme de activități infracționale pe care le implică traficul de droguri. În felul acesta s-a urmărit, pe de o parte, protejarea relațiilor sociale din domeniul sănătății publice condiționate de circulația în condiții de legalitate a drogurilor, iar pe de altă parte, preîntâmpinarea săvârșirii unor asemenea fapte.

Preocuparea legiuitorului autohton de a da expresie unei individualizări legale pentru faptele menționate derivă din incriminarea distinctă a circulației ilegale a drogurilor, etnobotanicelor sau a analogilor săvârșită fără scop de înstrăinare (art.217 C.pen.), față de cea comisă în realizarea unui asemenea scop (art.217¹ C.pen.).

Potrivit pct. 3 al Hotărârii Plenului CSJ din 26.12.2011 nr.2 *Cu privire la practica judiciară de aplicare a legislației penale ce reglementează circulația drogurilor, etnobotanicelor sau analoagelor acestora și a precursorilor:*

„Instanțele de judecată urmează să țină seama de faptul că art.217 Cod penal, spre deosebire de art.217¹ Cod penal, stabilește responsabilitatea pentru semănatul sau cultivarea ilegală a plantelor care conțin droguri sau etnobotanice, pentru prelucrarea sau utilizarea a astfel de plante, precum și pentru producerea, prepararea, experimentarea, extragerea, prelucrarea, transformarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea drogurilor, etnobotanicelor sau analoagelor acestora, săvârșite în proporții mari sau deosebit de mari, fără scop de înstrăinare. De aceea, în acest articol nu se menționează nimic despre înstrăinarea drogurilor”⁴.

În limitele incriminatorii ale art.217 C.pen., legiuitorul descrie două fapte infracționale. Prima constă în circulația ilegală a plantelor care conțin droguri sau etnobotanice (art.217 alin.(1) C.pen.), iar cea de a doua în circulația ilegală propriu-zisă a drogurilor, etnobotanicelor sau a analogilor acestora (art.217 alin.(2) C.pen.), în ambele cazuri fără scop de înstrăinare.

Fapta descrisă la art.217 alin.(1) C.pen. constă în *Semănatul sau cultivarea ilegală a plantelor care conțin droguri sau etnobotanice, prelucrarea sau utilizarea a astfel de plante, săvârșite în proporții mari și fără scop de înstrăinare.*

⁴ Buletinul CSJ al R. Moldova nr. 1/4, 2012.

În cazul art.217 alin.(2) C.pen. fapta se manifestă prin *Producerea, prepararea, experimentarea, extragerea, prelucrarea, transformarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora, săvârșite în proporții mari și fără scop de înstrăinare.*

2. *Obiectul juridic special* al infracțiunilor examinate este reprezentat de relațiile sociale referitoare la ocrotirea sănătății publice, a cărei asigurare implică circulația în condiții de legalitate a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor (art.217 alin.(2) C.pen.) sau a plantelor care le conțin, atunci când o asemenea circulație se realizează fără scop de înstrăinare (art.217 alin.(1) C.pen.).

După cum putem lesne sesiza, ambele fapte atentează la aceeași valoare socială, fiind diferită entitatea materială ce evaluează ca premisă și condiționează delimitarea pe orizontală a relațiilor sociale privitoare la sănătatea publică.

Obiectul material al infracțiunii incriminate de art.217 alin.(1) C.pen. este reprezentat de plantele care conțin droguri sau etnobotanice.

Potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 79 din 23.01.2006 privind aprobarea privind aprobarea *Listei substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora*⁵, plantele care conțin stupefiante și psihotrope se clasifică în plante nu cresc pe teritoriul R. Moldova și plante care cresc pe teritoriul R. Moldova.

Din categoria plantelor care nu cresc pe teritoriul R. Moldova din cauza condițiilor climaterice și care sunt interzise pentru cultivare fac parte: planta de coca, kat, *Argyrea nervosa*, *Nymphaea caerulea*, *Salvia divinorum*, *Turbina corymbosa* și *Tabernanthe iboga*.

Din cea de a doua categorie fac parte plantele care cresc pe teritoriul R. Moldova și sunt interzise pentru cultivare sau necesită autorizație specială: planta de mac, planta de cânepă.

Pentru existența obiectului material al infracțiunii incriminate la art.217 alin.(1) C.pen., este necesar ca această cantitate a plantelor care conțin droguri să fie în proporții mari. În caz contrar, fapta urmează a fi calificată potrivit art.87

⁵ Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 16-9/106 din 27.01.2006.

C.contr., care prevede răspunderea pentru *cultivarea ilegală a plantelor ce conțin droguri, precursori și analogi ai acestora și fabricarea etnobotanicelor*⁶. În conformitate cu art.134¹ alin.(8) C.pen. în cazul sustragerii, însușirii, extorcării sau al altor acțiuni ilegale cu droguri, precursori, etnobotanice sau analogi ai acestora, proporțiile acestora – mici, mari sau deosebit de mari – se determină conform cantităților mici, mari sau deosebit de mari stabilite de Guvern.

Se consideră că fapta este comisă în cantități mari, atunci când numărul plantelor ce au fost depistate în circulația ilegală depășesc cantitățile mici până la cantitățile maxime aprobate prin Hotărârea Guvernului 79 din 23.01.2006 (de exemplu, pentru planta de mac, indiferent de faza de vegetație, proporția mare este de la 151 la 500 de plante, pentru planta de cânepă – de la 6 la 50 de plante etc.).

La stabilirea proporțiilor în raport cu fiecare dintre plantele care conțin substanțe narcotice sau psihotrope, se ia în calcul atât natura acestora, determinată de efectul narcotizant ce le este propriu, cât și de numărul lor.

Obiectul material al infracțiunii prevăzute de art.217 alin.(2) C.pen. este reprezentat de droguri, etnobotanice și analogi ai acestora.

În conformitate cu art. 134¹ alin. (1) C.pen. al R. Moldova, prin lexemul **drog** se înțeleg: „Plantele sau substanțele stupefiante ori psihotrope, sau amestecurile ce conțin asemenea plante ori substanțe, stabilite de Guvern” .

După cum s-a văzut mai sus, traficul de plante care conțin droguri cade sub incidența art. 217 alin. (1) C.pen. al R. Moldova. Prin urmare, în sensul art. 217 alin. (2) C.pen. din categoria drogurilor fac parte: **substanțele stupefiante, substanțele psihotrope și amestecurile unor asemenea substanțe.**

Potrivit art. 134¹ alin. (1) C.pen. al R. Moldova: „Prin stupefiante se înțeleg substanțele înscrise în anexele la Convenția unică a Națiunilor Unite asupra substanțelor stupefiante din 1961, modificată prin Protocolul din 1972 și prevăzute în actele normative ale Guvernului”.

Până la intrarea în vigoare a Legii nr. 193 din 28.07.2016, art. 134¹ C. pen. și art. 1 al Legii nr. 382 din 06.05.1999 cu privire la circulația substanțelor

⁶ Codul contravențional al R. Moldova nr. 218-XVI din 24.10.2008 // Monitorul Oficial nr.3 6/15 din 16.01.2009.

stupefiante, psihotrope și a precursorilor conțineau noțiunea de substanță narcotică sau psihotropă, acesta din urmă având următorul conținut: „Prin substanță narcotică sau psihotropă se înțelege substanța de origine naturală sau sintetică și preparatul conținând o astfel de substanță, care provoacă dereglări psihice și dependență fizică la consumul lor abuziv”.

Odată cu intrarea în vigoare a Legii Republicii Moldova nr. 193 din 28.07.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, de la art. 134¹ C. pen. și art. 1 al Legii nr. 382 din 06.05.1999 cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor [103] termenul de „substanță narcotică” a fost exclus, acesta fiind substituit cu sintagma „substanțe stupefiante”.

În conformitate cu lit. j), art. 1 al Convenției unice asupra stupefiantelor din 30.03.1961: „termenul stupefiant înseamnă toate substanțele din tabelele I și II, fie că sunt naturale sau sintetice”; conform lit. n), art. 1 al Convenției contra traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope din 20.12.1988: „termenul *stupefiant* desemnează orice substanță fie că este de origine naturală sau de sinteză, care figurează în tabelul I sau tabelul II al Convenției din 1961 și Convenției din 1971 cum apare ea modificată”

Calitatea de substanțe stupefiante (Anexa nr. 1) sau psihotrope (Anexa nr. 2), ca entități materiale ale infracțiunii incriminate la art. 217 alin. (2) C. pen. se determină în baza Hotărârii Guvernului nr. 79 din 23.01.2006 privind aprobarea *Listei substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora.*

Potrivit art. 134¹ alin. (3) C.pen: „Prin substanțe psihotrope se înțeleg substanțele înscrise în anexele la Convenția asupra substanțelor psihotrope din 1971 și prevăzute în actele normative ale Guvernului”.

În vorbirea curentă, prin substanță psihotropă se are în vedere acea substanță care dispune de o acțiune asupra psihicului, care acționează direct asupra creierului.

În acord cu lit. e), art. 1 al Convenției asupra substanțelor psihotrope din 21.02.1971: „expresia substanță psihotropă se referă la orice substanță, fie că este de origine naturală fie de origine sintetică sau la orice produs natural din tabelele I, II, III sau IV”. Conform lit. r), art. (1) al Convenției contra traficului

ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope din 20.12.1988: „expresia *substanță psihotropă* desemnează orice substanță de origine naturală sau de sinteză sau orice produs din tabelele I, II, III sau IV ale Convenției din 1971 cu privire la substanțele psihotrope”.

Nomenclatorul substanțelor stupefiante este stipulat în tabelul I al listei aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.79 din 23.01.2006, iar cel al substanțelor psihotrope – în tabelul II al aceleiași liste. O altă substanță decât cele indicate în tabelele menționate nu poate fi recunoscută în calitate de substanță stupefiantă sau psihotropă.

În speță, CSJ a constatat lipsa obiectului material al infracțiunii datorită absenței calității de substanță narcotică sau psihotropă: „*Sentința a fost casată cu clasarea cauzei din motivul că, deși substanța ce a fost obiect al desfacerii și păstrării este substanță toxică, ea nu este inclusă în lista acestora, aprobată de Comitetul Permanent de Control asupra drogurilor al R. Moldova și Convenției internaționale*”⁷.

Din categoria drogurilor mai fac parte și **amestecurile care conțin stupefiante sau psihotrope**. În acest caz, calitatea de drog o are doar partea componentă a amestecului care potrivit Hotărârii Guvernului nr. 79 din 23.01.2006 privind aprobarea *Listei substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora*, reprezintă substanță stupefiantă, psihotropă sau plantă care o conține. Constatarea este importantă, întrucât doar în baza acestei părți se determină proporția pe care o are amestecul, aspect în funcție de care, după cum vom vedea mai jos se determină proporțiile de comitere a infracțiunii.

Cea de a doua entitate care formează obiectul material al infracțiunii incriminate la art. 217 alin. (2) C.pen. o formează produsele etnobotanice.

Etnobotanicele (drogurile sintetice), denumite și „droguri legale”, reprezintă o nouă categorie de droguri psihoactive, create în urma experimentelor și a cercetărilor conduse asupra compoziției și a efectelor drogurilor psihoactive deja existente.

În conformitate cu art. 134¹ lin.5 (C. Pen.): *Prin produse etnobotanice (etnobotanice) se înțeleg amestecurile de prafuri și/sau plante sau amestecurile*

⁷ Decizia Colegiului penal al CSJ al R. Moldova din 20.07.1999 // Dosarul nr.1r/a-185/99.

*de ierburi și diverse părți de plante stropite cu substanțe chimice, care produc schimbări ce induc efecte fiziologice și/sau mentale, halucinogene și/sau acțiuni psihoactive*⁸.

Din noțiunea textului de lege rezultă că de etnobotanicele sunt particularizate prin două trăsături de bază:

- după componență reprezintă amestecurile de prafuri și/sau plante sau amestecurile de ierburi și diverse părți de plante stropite cu substanțe chimice;
- după efect produc schimbări ce induc efecte fiziologice și/sau mentale, halucinogene și/sau acțiuni psihoactive.

Termenul de *etnobotanice* (produse etnobotanice) urmează a fi delimitat de termenul de *etnobotanic*. Ultimul presupune o ramură a etnobiologiei, care studiază relațiile reciproce dintre om și mediul vegetal, în mod principal axându-se pe denumirile populare ale plantelor⁹.

Etnobotanicele sunt împărțite în trei categorii:

- Stimulante – vândute de obicei sub denumirea de ”săruri de baie”. Acestea au un efect stimulant, comportându-se precum amfetamina (speed), cocaina sau extasy. Consumatorul se simte plin de energie, foarte activ fizic, gândește repede, este foarte vorbăreț și euforic. Acestea pot duce la apariția pishozelor. Pot pune presiune asupra inimii și a sistemului nervos, slăbesc sistemul imunitar, scad apetitul etc.

- Cannabinoizi sintetici – categorie cunoscută sub denumirea populară „Spice”. Sunt substanțe sintetice similare cu benzodiazepinele. Reduc concentrarea și inhibarea, încetinesc reacțiile, induc o stare de letargie. Acestea induc stări de euforie, relaxare, somnolență, consumatorul devine uituc și instabil fizic, ceea ce crește riscul accidentelor. Aceste droguri pot duce la inconștiență, comă, chiar deces – mai ales în combinație cu alcool-ul sau alte droguri.

- Halucinogene – au aceleași efecte ca și LSD, ciuperci, ketamina. Alterează percepția asupra realității inducând halucinații. Pot instala o stare euforică, de caldură, de „desprindere de real”. Între efectele neplăcute și periculoase se regăsesc confuzie, panică, halucinații puternice. Anumite droguri

⁸ Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18.04.2002. În: Monitorul Oficial al R.Moldova nr.128-129/1012 din 13.09.2002. Republicat în: Monitorul Oficial al R.Moldova nr.72-74/195 din 14.04.2009.

⁹ Florin M. Marele dicționar de neologisme. București: Editura Saeculum, 2000. 27 p.

psihedelice pot avea efecte disociative puternice, dând senzația de separare între minte și corp, ceea ce poate interfera cu judecata de moment, consumatorul riscând să acționeze neglijent sau periculos, mai ales dacă acesta se află într-un spațiu nesigur¹⁰.

Cea de a treia entitate materială o formează **analogii substanțelor stupefiante sau psihotrope**. În conformitate cu art. 134¹ alin. (6) prin analog al substanței stupefiante sau psihotrope se înțelege orice substanță sau asociere de substanțe de origine naturală ori sintetică, în orice stare fizică, sau orice produs, plantă, ciupercă, ori părți ale acestora, care are capacitatea de a produce efecte psihoactive și care, indiferent de conținutul său, denumirea sa, modul său de administrare, de prezentare sau de publicitatea care i se face, este ori poate fi folosită în locul unei substanțe sau al unui preparat stupefiant, psihotrop ori cu efect psihotrop sau în locul unei plante ori substanțe aflate sub control național și/sau internațional.

Existența infracțiunii în varianta descrisă la art.217 alin.(2) C.pen., este condiționată de cantitatea drogurilor (stupefiantelor, psihotropelor și amestecurile acestora), etnobotanicelor și analogilor, care trebuie să fie în proporții mari. Legiuitorul nu stabilește careva criterii măsurabile a proporțiilor mari pentru produsele etnobotanice și pentru analogi, astfel încât această parte a incriminării la moment nu poate fi aplicată.

Proporțiile mari ale substanțelor stupefiante și a psihotropelor, sunt proporțiile de la cantitățile mici până la cantitățile maxime indicate în lista aprobată prin Hotărârea Guvernului 79 din 23.0.2006 (de exemplu, marihuana uscată de la 2 până la 500 de grame, marihuana verde de la 14 până la 1000 g, cocaina de la 0,15 până la 15 g etc., a se vedea Anexa nr. 1).

Potrivit Hotărârii Plenului CSJ din 26.12.2011: „La determinarea proporțiilor mari sau deosebit de mari ale drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora, ale precursorilor, a numărului de plante depistate în circulația ilegală, instanțele de judecată urmează să țină seama atât de cantitățile acestora stabilite în Lista drogurilor, etnobotanicelor și a plantelor care conțin astfel de substanțe,

¹⁰ Dependența de etnobotanice. <http://color-mind.ro/psihiatric/ce-tulburari-tratam/dependentia-de-etnobotanice/> (accesat la 24.10.2019)

depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, concret pentru fiecare substanță”¹¹.

Cuantumul minim și cel maxim al proporțiilor mari diferă în funcție de tipul substanței stupefiante sau psihotrope, legiuitorul luând în calcul efectul pe care acestea îl pot produce asupra organismului uman. Atunci când fapta de procurare sau păstrare a drogurilor este comisă în proporții mici, făptuitorul va fi tras la răspundere contravențională în baza art.85 C.contr.

În speță, Colegiul penal al CSJ a constatat: *„Dat fiind faptul că masa substanței de marijuana depistată la S.D. este de 1,41 g., acestea nu se atribuie la cantități mari și nu mai formează componența infracțiunii prevăzute la art.217 alin.(2) C.pen. (cu modificările operate prin Legea nr.277 din 04 noiembrie 2005). Totodată, Colegiul a constatat că acțiunile acestuia conțin elementele contravenției prevăzute la art.44 al Codului cu privire la contravențiile administrative, însă, în legătură cu expirarea termenelor de prescripție stipulate în art.37 alin.(4) al CCA, S.D. a fost eliberat de răspunderea contravențională prevăzută de acest articol”*¹².

3. *Latura obiectivă* a infracțiunii prevăzute la art.217 alin.(1) C.pen. poate fi realizată prin patru acțiuni alternative: semănarea, cultivarea, preluarea sau utilizarea plantelor ce conțin droguri sau etnobotanice.

Acțiunea de *semănare* presupune punerea în pământ a seminței necesare creșterii unei culturi care conține droguri sau etnobotanice, fie *plantarea* lor, adică introducerea în pământ a răsadului, astfel încât plantele să prindă rădăcini și să se dezvolte.

Potrivit pct.1), Capitolul I al Hotărârii Guvernului privind aprobarea Regulamentului cu privire la reglementarea activităților de cultivare a plantelor care conțin substanțe stupefiante sau psihotrope din 08.12.2006, *termenul de cultivare* este definit ca fiind „(...) ansamblul lucrărilor ce țin de semănatul, producerea, culegerea, prelucrarea, păstrarea și utilizarea culturilor folosite la producerea substanțelor stupefiante și/sau psihotrope”¹³.

Dat fiind faptul că legiuitorul incriminează în mod separat acțiunile menționate, textul incriminator al art.217 alin.(1) C.pen. conferă acțiunii de

¹¹ Buletinul CSJ a R. Moldova nr. 1/4, 2012.

¹² Decizia CSJ a R. Moldova din 16.10.2007 // Dosarul nr. 1re-683/2007.

¹³ Monitor Oficial al R. Moldova nr. 189-192/1476 din 15.12.2006.

cultivare o semnificație mai restrânsă, reducând-o la activitatea de asigurare a condițiilor necesare creșterii plantelor care conțin droguri (irigarea, plivirea, introducerea de îngrășăminte etc.), precum și recoltarea acestora.

Cultivarea nu trebuie să fie neapărat precedată de semănat, precum și nu se prezumă că cultivarea și semănatul trebuie să fie efectuate de către același făptuitor. De aceea persoana care îngrijește în condiții de ilegalitate sau fără autorizație plante răsărite spontan ce conțin stupefinate sau psihotrope urmează a fi trasă la răspundere penală, după caz, conform art.217 alin.(1) sau art.217¹ alin.(1) C.pen¹⁴.

Prelucrarea constă în acțiunea de modificare a plantelor (uscarea, curățarea de impurități, mărunțirea etc.), în vederea stocării și utilizării lor ulterioare.

Dacă actele de prelucrare sunt orientate spre obținerea propriu-zisă a drogurilor, fapta va fi încadrată în baza art.217 alin.(2) C.pen.

În speță, instanța de fond a constatat: „*M.M. a păstrat la sine (...) cutii de mac cu fragmente de tulpini uscate, care reprezintă paie de mac în cantitate de 320 g., ce conțin alcaloid activ al opiumului: morfină, care se atribuie la substanțele narcotice și reprezintă proporții deosebit de mari. Împotriva sentinței instanței de fond și a instanței de apel, condamnatul a declarat recurs ordinar, prin care a solicitat achitarea sa de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute la art.217 alin.(4) C.pen. din motiv că instanțele de judecată au dat o apreciere incorectă probelor administrate, astfel concluzionând incorect că la condamnat au fost depistate paie de mac dar nu plante de mac. Argumentul recurentului despre faptul că este nevinovat, la el fiind depistate plante de mac și nu paie de mac este neîntemeiat (...), instanța de apel (...)menționând just faptul că va fi vorba de plante ce conțin substanțe narcotice în cazul comiterii infracțiunii prevăzute la art.217 alin.(1) C.pen. – cultivarea ilegală de plante ce conțin substanțe narcotice dar nicidecum în cazul păstrării, producerii, transportării substanțelor narcotice sau a analoagelor lor și a paielor de mac materie uscată, infracțiune săvârșită de condamnat*”¹⁵.

¹⁴ Buletinul CSJ a R. Moldova nr. 1/4, 2012.

¹⁵ Decizia Colegiului penal al CSJ a R. Moldova din 19.03.2008 // Dosarul nr.1ra-461/08.

Utilizarea plantelor ce conțin droguri sau analoage presupune folosirea acestora în diferite scopuri, cum ar fi producerea preparatelor de panificație, producerea medicamentelor etc.

Pentru existența infracțiunii este necesar ca acțiunile descrise mai sus să fie săvârșite în condiții de ilegalitate, adică fără autorizația eliberată de către organele competente.

Potrivit art.9 alin.(1) al Legii cu privire la circulația substanțelor stupeficate, psihotrope și a precursorilor: „Cultivarea macului somnifer (*Papaver Somniferum* L.), cânepii (*Cannabis*), arbustului coca (*Erythroxylon coca*) și altor plante care conțin substanțe narcotice sau psihotrope în scopul producerii acestor substanțe este interzisă”¹⁶.

De asemenea, cultivarea macului somnifer poate fi autorizată numai în scopuri științifice sau pentru producerea de semințe. Cultivarea cânepii poate fi autorizată numai în scopuri științifice și pentru producerea de semințe și fibre. În final, cultivarea arbustului coca, a altor plante care conțin substanțe narcotice sau psihotrope poate fi autorizată numai în scopuri științifice.

Procedura de autorizare, condițiile impuse persoanelor fizice înregistrate în calitate de întreprinzător individual și persoanelor juridice sunt descrise în Hotărârea Guvernului privind aprobarea Regulamentului cu privire la reglementarea activităților de cultivare a plantelor care conțin substanțe stupefiante sau psihotrope din 08.12.2006. Autorizația de cultivare a unor asemenea plante este eliberată de Comitetul permanent de control asupra drogurilor.

Infracțiunea incriminată la art.217 alin.(1) C.pen. are o componentă formală și se consideră consumată din momentul săvârșirii uneia dintre acțiunile alternative descrise mai sus.

Dacă persoana comite alte acțiuni decât cele legate de semănarea, cultivarea, preluarea sau utilizarea plantelor ce conțin droguri, cum ar fi de exemplu păstrarea, transportarea etc., fapta va putea fi calificată ca pregătire a infracțiunii de circulație ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau a analogiilor acestora. Pregătirea, în acest caz, devine pedepsibilă doar dacă fapta este comisă în prezența agravantelor prevăzute la art.217 alin. (3) și (4) C.pen. Reieșind din

¹⁶ Monitor Oficial al R. Moldova nr. 73-77/339 din 15.07.1999.

dispoziția art.26 alin.(2) C.pen., această etapă a activității infracționale este sancționată doar atunci când este săvârșită pregătirea unei infracțiuni mai puțin grave, grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, condiție care în cazul art.217 alin.(1) și (2) C.pen. nu este îndeplinită.

Latura obiectivă a infracțiunii incriminate de art.217 alin.(2) C.pen. se exprimă prin acțiunile alternative de producere, preparare, experimentare, extragere, prelucrare, transformare, procurare, păstrare, expediere sau transportare a drogurilor, etnobotanicelor sau a analogilor acestora.

Convenția unică asupra stupefiantelor din 30.03.1961, în art.1 lit.t), definește termenul *producție* ca fiind operațiunea care constă din culegerea opiului, a frunzei de coca, a canabisului și a rășinii de canabis din plantele care le produc¹⁷. Plecând de la textul Convenției, acțiunea de *producere* presupune activitatea realizată în vederea obținerii din plante vegetale a drogurilor.

Un asemenea mod de interpretare este abordat și de către alți autori autohtoni, care consideră că prin producere trebuie de înțeles operația care constă în culegerea substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor acestora din plantele care le produc¹⁸.

Producerea se consideră consumată din momentul în care făptuitorul a obținut drogurile, etnobotanicele sau analogii acestora și sunt gata pentru consum.

În speță: „*R.N., având intenția și urmărind scopul păstrării și consumului substanțelor narcotice în proporții deosebit de mari, a cules pe un câmp frunze de cânepă, pe care le-a prelucrat, uscat și mărunțit, păstrându-le într-o sacoșă de polietilenă, precum și într-un pachet de hârtie, care potrivit raportului tehnico-științific nr.274 din 24.05.2010, constituie marihuana cu masa totală de 1374,68 g. și respectiv 3,682 g., care potrivit Listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 79 din 23.01.2006, constituie proporții deosebit de mari*”¹⁹.

¹⁷ Convenția unică asupra stupefiantelor și protocolul de modificare a acestei convenții din 30.03.1961, *op. cit.* p. 128.

¹⁸ S. Brînză, V. Stati, *Drept penal, Partea specială*. Ed. Tipografia centrală, Chișinău, 2011, p. 846.

¹⁹ Decizia Colegiului penal al CSJ a R. Moldova din 22.03.2012 // Dosarul nr. Ire-197/12.

Acțiunea de preparare nu este definită în Convenția din 30.03.61 în calitate de *verbum regens*. Însă, la art.1 lit.s), Convenția interpretează termenul de *preparat* ca fiind „(...) un amestec solid sau lichid conținând un stupefiant”²⁰.

Astfel, acțiunea de preparare dă expresie procesului de combinare chimică a diferitor substanțe sau preparate în finalul căruia sunt obținute droguri, etnobotanice sau analogi ai acestora.

Acțiunea de *experimentare* presupune efectuarea, de regulă, în condiții de laborator, a unor noi experiențe legate de dozarea, combinarea sau de încercarea calităților de consum a substanțelor sus-menționate. Activitatea de experimentare se consideră consumată din momentul în care are loc săvârșirea actelor legate de efectuarea oricăror experiențe, încercări sau verificări ale acestor substanțe, indiferent dacă a fost atinsă finalitatea dorită de făptuitor.

Extragerea este acțiunea de scoatere, de separare a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor lor din plante sau din materialele care le conțin. În această modalitate momentul consumativ coincide cu cel al detașării substanțelor menționate.

Prin *prelucrarea* drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor se are în vedere schimbarea calităților inițiale de consumare a acestora, în vederea sporirii sau modificării în alt mod a efectelor specifice pe care le produce (rafinarea, curățarea de impurități, sporirea concentrației, amestecarea cu alte substanțe farmacologice active în vederea sporirii efectului narcotic asupra organismului etc.).

Vizavi de consumarea acțiunii de prelucrare, în literatura de specialitate au fost evocate două opinii.

Autorul Z. Neznamov consideră că în cazul prelucrării substanțelor narcotice sau psihotrope este prevăzută răspunderea penală pentru procesul propriu-zis pe care îl implică o asemenea activitate, pentru consumarea faptei nefiind necesar de a obține produsului final²¹.

²⁰ Convenția unică asupra stupefiantelor și protocolul de modificare a acestei convenții din 30.03.1961, *op. cit.* p.128.

²¹ З. А. Незнамова în *Уголовное право, Особенная часть, учебник для ВУЗОВ*, под. Ред. И. Я. Козаченко, З. А. Незнамова, Г. П. Новоселов, Москва, Изд. Норма-Инфра, 2001, p. 555.

În sens contrar, autorul Iu. Krasikov, consideră că acțiunea de prelucrare se consideră consumată din momentul realizării scopului de sporire a concentrației substanțelor narcotice sau psihotrope²².

Ne pronunțăm în favoarea celei de a doua opinii, întrucât însăși semnificația termenului prelucrare presupune o activitate, care în mod obligatoriu este orientată spre obținerea unui produs finit.

De fapt, o interpretare contrarie nu se află în acord cu postulatul *in dubio pro reo*, potrivit căruia orice ezitare a legii penale urmează a fi tratată în favoarea făptuitorului.

Transformarea reprezintă o acțiune similară prelucrării, săvârșită în vederea modificării structurii chimice sau, eventual, a formei drogurilor (din stare lichidă – în starea solidă, din formă granulată – în praf etc.).

Prin *procurare* se are în vedere acțiunea prin care făptuitorul intră în posesia drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora. Procurarea poate fi rezultatul cumpărării, schimbului pe alte bunuri, luării cu împrumut, însușirii substanțelor găsite etc.

În același sens, procurarea de droguri este definită în Hotărârea Plenului CSJ din 26.12.2011, ca fiind obținerea lor de către o persoană printr-o tranzacție ilicită (cumpărare, primire cu titlu de împrumut, de cadou sau în schimbul altor mărfuri și obiecte, precum și în calitate de mijloc de decontare reciprocă pentru o lucrare realizată, un serviciu prestat sau ca rambursare a datoriei etc.), în urma căreia aceasta devine posesorul acestor substanțe²³.

Săvârșită în această modalitate, infracțiunea se va consuma din momentul trecerii drogurilor în posesia celui vinovat.

Păstrarea drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor presupune posesia faptică a acestora de către subiect (asupra sa, în încăperi, locuri special adaptate, mijloace de transport etc.). Va exista infracțiune și atunci când făptuitorului i-au fost încredințate aceste substanțe pentru depozitare temporară.

Răspunderea pentru păstrarea drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor survine indiferent de durata ei. Însă de perioada de derulare a activității infracționale se va ține cont la individualizarea pedepsei.

²² Ю. А. Красиков în *Комментарий к Уголовному кодексу Российской Федерации*, 5-издание, под. ред. В.М. Лебедева, Москва, 2008, p. 228.

²³ Buletinul CSJ a R. Moldova nr. 1/4, 2012.

Infracțiunea comisă în modalitatea păstrării substanțelor caracterizate are un caracter continuu consumându-se, potrivit art.29 alin.(2) C.pen. din momentul încetării activității infracționale sau datorită survenirii unor evenimente care împiedică această activitate.

Încetarea activității infracționale poate avea loc fie datorită unei cauze voluntare, fie a unei situații silite. În primul caz, făptuitorul curmă el însuși acțiunea sau inacțiunea constitutivă, aflată în curs de desfășurare, renunțând să o mai prelungească. În celălalt caz, activității infracționale i se pune capăt prin intervenția fizică, materială a organelor de drept sau datorită unei împrejurări obiective cu caracter fortuit.

Transportarea de droguri sau etnobotanice presupune deplasarea lor dintr-un loc în altul, inclusiv în limitele unei și aceleiași localități, săvârșită cu utilizarea oricărui tip de transport sau a unui obiect utilizat ca mijloc de transport, indiferent de locul păstrării substanțelor strămutate, în interiorul teritoriului vamal al R. Moldova²⁴.

Dacă acțiunea de transportare vizează introducerea sau scoaterea drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor peste frontiera vamală a R. Moldova, fapta urmează a fi încadrată în baza art.248 alin.(2) C.pen., indiferent de proporția în care a fost comisă. Când transportarea peste frontiera vamală a substanțelor enunțate a fost precedată sau urmată de săvârșirea altor acțiuni, care implică circulația lor în proporții mari, indiferent de forma acestora, acțiunile făptuitorului urmează a fi încadrate în baza unui concurs real de infracțiuni: art.217 alin.(2) și art.248 alin.(2) C.pen.

O altă soluție este promovată în practica aplicării legii penale de către CSJ în Hotărârea Plenului din 26.12.2011, unde se menționează că acțiunile legate de transportarea ilegală a substanțelor narcotice, psihotrope sau a analogelor lor peste frontiera vamală a R. Moldova urmează a fi calificate în baza unui concurs ideal de infracțiuni prevăzute la art.248 alin.(2) C.pen., indiferent de proporțiile în care a fost comisă, și, după caz, la art.217 sau la art.217¹ C.pen.

Transportarea ilicită a drogurilor, respectiv a etnobotanicelor sau analogilor poate fi efectuată prin tănuirea acestora, inclusiv în ascunzișuri special

²⁴ Buletinul CSJ a R. Moldova nr. 1/4, 2012.

amenajate în mijloace de transport, bagaje, haine, precum și în cavitățile corpului uman sau ale unui animal etc.

Nu poate fi calificată drept transportare ilegală păstrarea de către o persoană în timpul călătoriei a stupefiantelor sau a substanțelor psihotrope în cantități mici pentru consum propriu dacă acest consum este stabilit prin prescripția medicului (este necesară rețeta pe o durată nu mai mare de 7 zile).

Transportarea substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor se consideră consumată din momentul începerii săvârșirii acțiunii de deplasare a acestora dintr-un loc în altul, indiferent de data la care făptuitorul și-a dus intenția până la capăt.

Expedierea este acțiunea de trimitere prin poștă, bagaj, cu ajutorul transportului, animalelor sau prin intermediul unor persoane (curieri) a drogurilor, fără participarea directă a expeditorului, indiferent de faptul dacă ele au ajuns sau nu la locul de destinație.

În speță: „(...) S.V., într-una din zile, la sfârșitul lunii aprilie 2010, în perioada 26 aprilie 2010 până la 29 aprilie 2010, aflându-se în Turcia, de la o persoană necunoscută, a procurat substanțe narcotice în proporții deosebit de mari, și anume: heroină în cantitate de 924 g. În scopul introducerii ilegale a substanțelor narcotice procurate din Turcia în R. Moldova, heroina procurată a împachetat-o într-un container de polietilenă, care l-a pus într-o geantă de piele de culoare cafenie, special amenajată, având un fund dublu în vederea tănuirii de controlul vamal, prin ascunderea în loc special pregătit și adaptat în acest scop, pe care, la 28 aprilie 2010 sau 29 aprilie 2010 în Stambul, Turcia a transmis-o cet. T.S., aflat cu microbuzul de serviciu de model „Mercedes Sprinter”, pentru ca acesta să o transporte în R. Moldova pe numele lui U.S.

La data de 01 mai 2010 T.S. aflat la volanul microbuzului de serviciu de model „Mercedes Sprinter”, având în calitate de bagaj geanta cu substanțe narcotice – heroină, transmisă de către S.V., a intrat în țară, traversând frontiera vamală a R. Moldova, realizând intenția lui S.V. de a transporta peste frontiera vamală a R. Moldova substanțele narcotice menționate. La 02 mai 2010, în jurul orei 11.30 în mun. Chișinău, geanta împreună cu conținutul aflat în ea a fost transmisă de către T.S. lui S.V.”²⁵.

²⁵ Decizia Colegiului penal al CSJ a R. Moldova din 21.02.2012 // Dosarul nr. Ira152/2012.

În această situație infracțiunea se consideră consumată din momentul în care persoana a trimis drogurile, etnobotanicele sau analogii acestora indiferent de faptul dacă a ajuns sau nu la locul de destinație.

Pentru existența componenței de infracțiune este necesar ca acțiunile incriminate la art.217 alin.(2) C.pen. să aibă un caracter ilegal, adică să fie realizate fără autorizația pentru activități cu droguri, etnobotanice sau analogi ai acestora eliberată în condiții de legalitate de către Comitetul de control permanent asupra drogurilor al R. Moldova.

Procedura de acordare, suspendare sau retragere a autorizație/licenței este reglementată prin *Legea cu privire la circulația substanțelor narcotice și psihotrope și a precursorilor*²⁶.

Faptele incriminate la art.217 alin.(1) și (2) C.pen. au o componență formală, consumându-se din momentul săvârșirii uneia dintre acțiunile descrise.

Dacă făptuitorul, sub imperiul unei singure intenții criminale, săvârșește două sau mai multe acțiuni menționate, fapta va fi încadrată după regulile unității infracționale (de exemplu, acțiunea de producere urmată de acțiunea de transformare a substanțelor narcotice).

Dacă intențiile în raport cu faptele săvârșite sunt diferite, persoana va fi supusă răspunderii penale pentru concurs real de infracțiuni (de exemplu, acțiunea de transportare, urmată de săvârșirea unei acțiuni de expediere a substanțelor narcotice dintr-un alt lot).

Infracțiunea prevăzută la art.217 alin.(2) C.pen. poate îmbrăca forma unei infracțiuni prelungite.

În acest sens CSJ într-o decizie pronunțată asupra unei cauze penale a statuat: „Fabricarea de câteva ori a unor substanțe narcotice dintr-un singur lot de materie primă reprezintă un șir de acțiuni criminale identice cuprinse în intenția unică a inculpatului și constituie o singură infracțiune – o infracțiune prelungită”²⁷.

În același sens, potrivit Hotărârii Plenului CSJ din 26.12.2011: „Prepararea multiplă a unor astfel de substanțe dintr-un singur lot de materie primă la intervale de timp diferite reprezintă un șir de infracțiuni identice, cuprinse în

²⁶ Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 73-77/339 din 15.07.1999.

²⁷ Decizia Colegiului penal al CSJ a R. Moldova din 11.06.1996 // Dosarul nr. 2c-116/1996.

intenția unică a făptuitorului și constituie, în cumul, o singură infracțiune – infracțiune prelungită”²⁸.

Reieșind din dispoziția art.30 alin.(2) C.pen., infracțiunea în acest caz se va considera consumată din momentul săvârșirii ultimei acțiuni. Dacă va exista îndoială în privința existenței sau inexistenței infracțiunii prelungite, activitatea infracțională urmează a fi calificată în consonanță cu adagiul latin *in dubio pro reo*, adică va fi aplicată legea penală care este favorabilă făptuitorului.

5. *Latura subiectivă* a infracțiunilor prevăzute la art.217 alin.(1) și (2) C.pen. se exprimă prin intenție directă.

Este necesar ca făptuitorul să acționeze în lipsa scopului de înstrăinare a plantelor sau a substanțelor vizate (cu scopul de a consuma, utiliza substanțele narcotice sau psihotrope în sfera industrială, alimentară, medicală, farmaceutică etc.). În caz contrar, fapta urmează a fi calificată în baza art.217¹ C.pen.

Pentru stabilirea scopului de comitere a infracțiunii se va ține cont de totalitatea circumstanțelor obiective și subiective în care a fost săvârșită fapta.

6. *Subiect* al infracțiunilor prevăzute la art. 217 alin.(1) și 217 alin.(2) poate fi persoana fizică și persoana juridică, cu excepția autorităților.

În cazul persoanei fizice condiția de vârstă este de 16 ani, fiind necesar, în același timp, ca persoana să fie responsabilă. Excepție o formează agravanta prevăzută la art.217 alin.(4) lit.b) C.pen., persoana fizică putând fi trasă la răspundere penală de la vârsta de 14 ani.

7. *Forme agravante*. La art.217 alin.(3) lit.b) C.pen. este dozată răspunderea penală pentru circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau a analogiilor *săvârșită de două sau mai multe persoane*.

Infracțiunea se va considera a fi săvârșită de două sau mai multe persoane dacă cel puțin două dintre persoanele participante posedă semnele subiectului infracțiunii și vor executa, în baza unei intenții comune, integral sau parțial latura obiectivă a infracțiunii.

În speță: „(...) *inculpatul T.A., în perioada anului 2011 până la momentul efectuării cercetării la domiciliul lor din 29 iunie 2011, împreună cu concubina sa Ș.T., au cultivat în grădina gospodăriei lor printre alte culturi 202 plante de mac. Conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 2194 din 29 iunie*

²⁸ Buletinul CSJ al R. Moldova nr. 1/4, 2012.

2011, acestea conțin alcaloizi activi ai opiului (morfină, codeină și tebaină), ce se atribuie la categoria substanțelor narcotice și cantitatea lor, conform listei substanțelor narcotice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.76 din 23 ianuarie 2006, constituie proporții mari”²⁹.

O altă circumstanță agravantă este *săvârșirea faptei de o persoană care a împlinit vârsta de 18 ani cu atragerea minorilor* (art.217 alin.(3) lit.b¹ C.pen.). În acest caz, subiectul infracțiunii trebuie să dețină o calitate specială care derivă din formularea expresă a textului de lege, și anume să fie o persoană care a atins vârsta majoratului, adică 18 ani.

Pentru existența agravantei este necesar ca subiectul să fi săvârșit acțiuni orientate spre atragerea persoanei minore la comiterea infracțiunii analizate. Activitatea de atragere presupune influențarea voinței persoanei minore prin diferite acțiuni (convingere, promisiunea unei recompense, demonstrarea avantajelor practicării activității criminale, adresarea de rugăminți, constrângere fizică sau psihică etc.), astfel încât aceasta să comită infracțiunea alături de persoana majoră. Nu are relevanță dacă ulterior persoana minoră a participat efectiv cu persoana în vârstă de 18 ani la comiterea infracțiunii prevăzute la art.217 C.pen.

Fapta prevăzută la art.217 alin.(3) lit.b¹) C.pen. este formulată în calitate de normă specială și nu necesită o încadrare suplimentară în baza art.208 C.pen.

În cazul art.217 alin.(3) lit.c) C.pen., este agravată răspunderea penală pentru *săvârșirea cu utilizarea drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora, a căror circulație în scopuri medicinale este interzisă*.

În sensul art.11 al *Legii cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor*, la substanțele a căror circulație în scopuri medicale este interzisă se referă substanțele incluse în Tabelul nr.1, listele nr.1 și nr.2, din anexa la această lege, a căror circulație este limitată și se face numai în scopuri științifice.

Utilizarea substanțelor stupefiante sau a precursorilor a căror circulație în scopuri medicale este interzisă presupune folosirea substanțelor menționate la producerea, prepararea, experimentarea, extragerea, prelucrarea, transformarea lor în diferite scopuri (spre exemplu, producerea unor noi preparate,

²⁹ Decizia Colegiului penal al CSJ a R. Moldova din 12.06.2012 // Dosarul nr. 1ra-424/12.

medicamente, adaosul lor în produse etc.). Procurarea, păstrarea, expedierea sau transportarea acestor substanțe nu echivalează cu utilizarea lor în sensul art.217 alin.(3) lit.c) și art.217¹ alin.(3) lit.c) C.pen., acțiunile menționate urmând a fi încadrate în baza prevederilor alin.(2) al articolelor respective, după caz³⁰.

O altă circumstanță agravantă este săvârșirea faptei cu *folosirea situației de serviciu* – art.217 alin.(3) lit.d) C.pen.

Subiectul infracțiunii, în acest caz, este calificat, putând fi persoana care deține una dintre următoarele calități alternative:

- ***persoana publică***, prin care potrivit art.123 alin.(2) C.pen. se înțelege: funcționarul public, inclusiv funcționarul public cu statut special (colaboratorul serviciului diplomatic, al serviciului vamal, al organelor apărării, securității naționale și ordinii publice, altă persoană care deține grade speciale sau militare); angajatul autorităților publice autonome sau de reglementare, al întreprinderilor de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public; angajatul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică; persoana autorizată sau investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice sau să îndeplinească activități de interes public.

- ***persoana cu funcție de demnitate publică***, fiind definită la art.123 alin.(3) C.pen. după cum urmează: persoana al cărei mod de numire sau de alegere este reglementat de Constituția R. Moldova sau care este investită în funcție, prin numire sau prin alegere, de către Parlament, Președintele R. Moldova sau Guvern, în condițiile legii; consilierul local; deputatul în Adunarea Populară a Găgăuziei; persoana căreia persoana cu funcție de demnitate publică i-a delegat împuternicirile sale;

- ***persoana care gestionează o organizație comercială, obștească sau nestatală***, care în conformitate cu art.124 C.pen. constituie: persoana căreia, în organizația indicată sau într-o subdiviziune a acesteia, i se acordă, permanent sau provizoriu, prin numire, alegere sau în virtutea unei însărcinări, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor sau acțiunilor administrative de dispoziție ori organizatorico-economice.

Circulația ilegală a drogurilor săvârșită cu folosirea situației de serviciu constituie o formă specială a abuzului de putere sau a abuzului de serviciu,

³⁰ Buletinul CSJ al R. Moldova nr. 1/4, 2012.

excluzându-se astfel posibilitatea încadrării faptei în baza unui concurs ideal de infracțiuni cu trimitere la art.327 sau 335 C.pen.

Răspunderea penală este dozată și pentru săvârșirea faptei *pe teritoriul instituțiilor de învățământ, instituțiilor de reabilitare socială, penitenciarelor, unităților militare, în locurile de agrement, în locurile de desfășurare a acțiunilor de educație, instruire a minorilor sau tineretului, a altor acțiuni culturale sau sportive ori în imediata apropiere a acestora* (art.217 alin.(3) lit.e) C.pen.

În ipoteza acestei circumstanțe agravante locul de săvârșire a faptei devine un semn circumstanțial obligatoriu.

Prin *loc de agrement* se are în vedere locul de utilitate publică sau un alt loc în care se desfășoară anumite acțiuni sociale, culturale, educative sau de altă natură la care participă mai multe persoane.

Prin *loc din imediata apropiere a acestora* se are în vedere locul aflat în imediata vecinătate, la limită, iar săvârșirea traficului de droguri este în măsură să perturbeze buna desfășurare a activităților în respectivele instituții sau locuri de agrement.

Cea din urmă circumstanță agravantă este săvârșirea faptei în *proporții deosebit de mari*. Potrivit Hotărârii Guvernului nr.79 din 23.01.2006, proporțiile deosebit de mari se consideră proporțiile ce depășesc cantitățile mari indicate. De exemplu, dacă la heroină proporția mare este de la 0,01 până la 2,5 g, atunci proporția deosebit de mare va fi cuantumul ce depășește 2,5 g.

8. *Liberare de răspunderea penală*. La art.217 alin.(4) C.pen. este prevăzută o modalitate specială de liberare de răspundere penală ce poate fi aplicată în privința infracțiunilor incriminate la art.217 și 217¹ C.pen.

Potrivit textului de lege, persoana care a săvârșit acțiunile prevăzute la art.217 sau 217¹ C.pen. este liberată de răspundere penală dacă a contribuit activ la descoperirea sau contracararea infracțiunii ce ține de circulația ilegală a drogurilor, după caz, prin autodenunțare, predare benevolă a drogurilor, indicare a sursei de procurare a acestor substanțe, la divulgarea persoanelor care au contribuit la săvârșirea infracțiunii, la indicarea mijloacelor bănești, a bunurilor sau a veniturilor rezultate din infracțiune.

Liberarea de răspundere penală, în acest caz, devine aplicabilă atunci când persoana contribuie activ la descoperirea infracțiunilor vizate prin una dintre formele indicate în textul de lege.

Autodenunțarea este înștiințarea benevolă făcută de o persoană fizică sau de o persoană juridică despre săvârșirea de către ea a unei infracțiuni, în cazul în care organele de urmărire penală nu sunt la curent cu această faptă (art.264 C.pr.pen.). În general, autodenunțarea se raportează la comportamentul postinfracțional al vinovatului, exprimând atitudinea negativă față de fapta săvârșită. Pentru autodenunțare este important de a stabili că persoana, în momentul declarației, nu a știut că este bănuită de către organul de urmărire penală de săvârșirea faptelor incriminate la art.217 și 217¹ C.pen.

Predarea benevolă a substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor presupune predarea acestora organelor de drept, în pofida existenței posibilității făptuitorului de a dispune într-un alt mod de ele. Nu poate fi considerată predare benevolă a substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor ridicarea acestora la reținerea persoanei, precum și la efectuarea acțiunilor de urmărire penală pentru depistarea și ridicarea lor.

Indicarea sursei de procurare a acestor substanțe presupune atât demascarea persoanelor care au înstrăinat, furnizat, livrat sau le-au pus la dispoziție prin alte metode, cât și a locurilor în care acestea au fost cultivate, găsite etc.

Divulgarea persoanelor care au contribuit la săvârșirea infracțiunii constituie denunțarea celorlalți participanți la infracțiune, indiferent de calitatea și rolul pe care l-au avut la comiterea faptei (autor, organizator, instigator sau complice).

Drept temei alternativ al liberării de răspundere penală în baza art.217 alin.(5) figurează și *indicarea mijloacelor bănești, a bunurilor sau a veniturilor rezultate*. Acesta devine aplicabil în cazul infracțiunii incriminate la art.217¹ C.pen, infracțiune care se comite cu scopul de înstrăinare a drogurilor sau etnobotanicelor. Indicarea, în acest caz, presupune aducerea la cunoștința organelor de urmărire penală a însuși faptului existenței lor, precum și a locurilor în care sunt depozitate asemenea bunuri, conturilor bancare de depozitare a surselor bănești, actelor care confirmă dreptul asupra bunurilor etc.

9. *Pedepse.* Fapta de circulație ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau a analogilor, săvârșită fără scop de înstrăinare (art.217 alin.(1) C.pen.) se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 400 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de până la 100 de ore, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice. Circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau a analogilor (art.217 alin.(2) C.pen.) se pedepsește cu amendă în mărime de la 400 la 700 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de până la 150 de ore, sau cu închisoare de până la 1 an, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice. În formele agravate, prevăzute de art.217 alin.(3) C.pen., infracțiunile analizate se pedepsește cu închisoare de până la 4 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice. În formele deosebit de agravate, prevăzute de art.217 alin.(4) C.pen., aceste infracțiuni se pedepsește cu închisoare de la 1 la 6 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 10000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

Secțiunea 1.2. Circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora în scop de înstrăinare (art.217¹ C.pen.)

1. *Noțiune.* Incriminarea distinctă a infracțiunii de circulație ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora în scop de înstrăinare față de cea comisă fără urmărirea unui asemenea scop se explică prin străduința legiuitorului de a asigura o individualizare legală a răspunderii penale pentru aceste două fapte, prin luarea în calcul a gardului prejudiciabil pe care îl prezintă fiecare în parte.

Scopul de înstrăinare a drogurilor este un semn de factură subiectivă, care stă la baza incriminării distincte a faptelor prevăzute la art.217 și 217¹ C.pen. Legiuitorul consideră că traficul ilicit al substanțelor consemnate orientat spre înstrăinarea lor prezumă un grad prejudiciabil sporit față de aceeași faptă săvârșită fără un asemenea scop. Din atare considerente, fapta incriminată la art.217¹ C.pen. este sancționată mai aspru în raport cu cea pedepsită la art.217 C.pen.

Sanționarea mai aspră a infracțiunii incriminate la art.217¹ C.pen. derivă din faptul că traficantul urmărește să înstrăineze drogurile, introducându-le astfel în circuitul ilegal. Urmărirea unei asemenea finalități imprimă faptei o periculozitate sporită, întrucât acțiunile de răspândire a drogurilor facilitează consumul acestora, ceea ce imprimă un pericol mai mare pentru relațiile sociale ce condiționează protejarea sănătății publice.

În art.30 lit.a) al Convenției unice asupra stupefiantelor din 30.03.1961 se prevede: „Părțile vor pretinde ca comerțul și distribuția stupefiantelor să se efectueze pe baza unei licențe, în afară de cazul în care comerțul sau această distribuție este efectuată printr-una sau mai multe întreprinderi de stat”³¹.

În același sens, potrivit Convenției din 21.02.1971 asupra substanțelor psihotrope, art.7 lit.b): „În ceea ce privește substanțele din tabelul I, părțile vor trebui (...) să ceară ca fabricarea, comercializarea, distribuția și deținerea acestor substanțe să fie subordonată posedării unei licențe speciale și a unei autorizații prealabile”³².

Ca și în cazul art.217, la art.217¹ C.pen. legiuitorul incriminează două fapte infracționale. Prima constă în circulația ilegală a plantelor care conțin droguri sau etnobotanice (art.217 alin.(1) C.pen.), iar cea de a doua – circulația ilegală propriu-zisă a drogurilor sau a analoagelor lor (art.217 alin.(2) C.pen.), în ambele cazuri fiind săvârșite cu scop de înstrăinare.

La art.217¹ alin.(1) C.pen. se prevede răspunderea penală pentru *Semănatul ori cultivarea de plante ce conțin droguri, prelucrarea ori utilizarea unor astfel de plante fără autorizație sau semănatul ori cultivarea de plante pentru fabricarea produselor etnobotanice, săvârșite în scop de înstrăinare.*

³¹ Convenția unică asupra stupefiantelor și protocolul de modificare a acestei convenții din 30.03.1961, *op. cit.*, p. 128.

³² Convenția din 21.02.1971 asupra substanțelor psihotrope, *op. cit.*, p. 181.

De asemenea, la art.217¹ alin.(2) C.pen. se incriminează *Producerea, prepararea, experimentarea, extragerea, prelucrarea, transformarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea, distribuirea sau alte operațiuni ilegale cu droguri sau cu analogi ai acestora, săvârșite în scop de înstrăinare, ori înstrăinarea ilegală a drogurilor sau analogilor acestora.*

2. *Obiectul juridic special* al infracțiunilor examinate este reprezentat de relațiile sociale referitoare la ocrotirea sănătății publice, a cărei asigurare implică circulația în condiții de legalitate a drogurilor sau a analogilor (art.217 alin.(2) C.pen.) sau a plantelor care le conțin, atunci când o asemenea circulație se realizează cu scop de înstrăinare (art.217 alin.(1) C.pen.).

Obiectul material în cazul infracțiunii prevăzute art.217¹ alin.(1) C.pen este reprezentat de plantele care conțin droguri sau etnobotanice, iar în ipoteza art.217¹ alin.(2) C.pen. – droguri sau analoagele lor. Aceste noțiuni au fost explicate în contextul examinării infracțiunii incriminate la art.217 C.pen., interpretările făcute fiind valabile și pentru infracțiunea analizată.

Este însă de menționat că legiuitorul, la art.217¹ C.pen., nu prevede un plafon minim de la care intervine răspunderea penală pentru circulația ilegală a drogurilor sau analoagilor lor sau a plantelor care le conțin, astfel încât pentru existența faptelor nu are relevanță cantitatea obiectului material. Indicii cantitativi ai obiectului material, pe lângă scopul de comitere a infracțiunii, reprezintă cea de a doua trăsătură care diferențiază faptele incriminate la art.217 și 217¹ C.pen.

Având în vedere că la art.217¹ alin.(3) lit.f) C.pen. legiuitorul dozează răspunderea penală pentru săvârșirea faptei în proporții mari, iar la art.217¹ alin.(4) lit.d) – în proporții deosebit de mari, putem constata că sub incidența variantelor tip (art.217¹ alin.(1) și (2) C.pen.) cad situațiile de comitere a traficului cu droguri sau analogi a acestora ori a plantelor care le conțin în proporții mici.

În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.79 din 23.01.2006, se consideră că fapta este comisă în proporții mici în cazul în care cantitatea substanțelor narcotice sau psihotrope ori a plantelor care le conțin nu depășește quantumul maxim stabilit pentru cantitățile mici în tabelele I, II și III.

3. Sub aspectul *laturii obiective* infracțiunea prevăzută la art.217¹ alin.(1) este identică cu cea prevăzute de art.217 alin.(1) C.pen.

Infracțiunea se comite prin patru acțiuni alternative: semănatul, cultivarea, prelucrarea sau utilizarea de plante care conțin droguri, semănatul ori cultivarea de plante pentru fabricarea produselor etnobotanice fiind valabile comentariile făcute în contextul infracțiunii incriminate la art.217 alin.(1) C.pen.

Și de această dată, pentru existența componentei de infracțiune este necesar ca acțiunile enumerate să fie săvârșite fără autorizația necesară, aspect care conferă un caracter ilegal faptei.

Prevederile normative în baza cărora persoanele pot fi autorizate în realizarea acțiunilor legate de circulația plantelor care conțin droguri se regăsesc în asemenea acte normative precum: *Legea cu privire la circulația substanțelor stupefinate, psihotrope și a precursorilor din 06.05.2009*³³; *Hotărârea Guvernului privind aprobarea Regulamentului cu privire la reglementarea activităților de cultivare a plantelor care conțin substanțe stupefinate sau psihotrope din 08.12.2006*³⁴ etc.

Autorizația, eliberată persoanei fizice înregistrate în calitate de întreprinzător individual sau persoanei juridice nu poate fi transmisă altei persoane fizice sau juridice. Autorizația se eliberează pe un termen de trei ani și poate fi retrasă conform legislației în vigoare, precum și pentru încălcarea prevederilor legislative în vigoare.

Termenele de autorizare nu trebuie să depășească termenele de licențiere a activității de bază a întreprinderii, precum și termenele de arendă a terenurilor, încăperilor și construcțiilor folosite la cultivarea, prelucrarea, păstrarea, utilizarea și nimicirea plantelor sau materiei prime ce conțin droguri.

4. În cazul infracțiunii descrise la art.217² alin.(2) C.pen., *latura obiectivă* se realizează prin 13 acțiuni cu caracter alternativ, și anume: producerea, prepararea, experimentarea, extragerea, prelucrarea, transformarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea, distribuirea, înstrăinarea sau alte operațiuni ilegale cu drogurile sau cu analogii lor.

³³ Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 73-77/339 din 15.07.1999.

³⁴ Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 189-192/1476 din 15.12.2006.

Putem sesiza că spre deosebire de infracțiunea prevăzută la art.217 alin.(2) C.pen., cea incriminată la art.217² alin.(2) C.pen. poate fi realizată suplimentar prin trei acțiuni alternative: distribuirea, înstrăinarea sau alte operațiuni ilegale.

Distribuirea substanțelor narcotice vizează activitatea orientată spre repartizarea substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor acestora în mai multe locuri sau la mai multe persoane.

În această modalitate infracțiunea se consideră consumată din momentul în care substanțele vizate au fost transmise efectiv altor persoane sau amplasate în anumite locuri în vederea înstrăinării ulterioare a acestora.

Acțiunea de *înstrăinare* este opusul procurării substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor și presupune transmiterea lor cu titlu gratuit sau oneros în posesia unor altor persoane prin diferite metode (vânzare, dare cu împrumut, donare, schimb, inducere în eroare etc.).

În speță s-a constatat: „Ș.P. a fost condamnat în baza art.217¹ alin.(4) lit.d) C.pen. la 7 ani închisoare, iar V.S. în baza aceluiași articol a fost condamnat la 9 ani închisoare (...). La mijlocul lunii februarie 2006, V.S. s-a înțeles în prealabil cu cunoscutul său Ș.P. privind efectuarea unei tranzacții în comun cu persoane necunoscute referitor la comercializarea substanței narcotice marijuana. La 17.02.2006 (...) V.S. i-a transmis lui P.Ș. un pachet de polietilenă cu marijuana a cărei proveniența nu a fost stabilită, pentru ca ultimul să-l vândă persoanelor necunoscute. În momentul efectuării tranzacției, V.S. și P.Ș. au fost reținuți de către colaboratorii de poliție care efectuau un raid privind combaterea narcomaniei. În urma percheziției corporale efectuate la Ș.P. a fost depistat și ridicat pachetul de polietilenă care conținea marijuana în cantitate de 632,69 g, ceea ce constituie proporții deosebit de mari”³⁵.

Nu constituie înstrăinare pierderea de către făptuitor a substanțelor vizate.

Înstrăinarea ilegală de substanțe narcotice, psihotrope sau analoagele lor se consideră infracțiune consumată în momentul primirii acestor substanțe de către o altă persoană.

Potrivit Hotărârii Plenului CSJ din 26.12.2011, acțiunile persoanei care vinde, în calitate de drog sau analog o altă substanță care nu are aceste calități, în scopul de a-și însuși banii sau bunurile cetățenilor, urmează a fi calificate

³⁵ Decizia Colegiului penal al CSJ a R. Moldova din 30.01.2008 // Dosarul nr. 1ra-197/2008.

drept escrocherie (art.190 Cod penal). În aceste cazuri, cumpărătorii poartă răspundere pentru tentativă de infracțiune prevăzută de art.217 alin.(2), art.217¹ alin.(2)³⁶.

Ultima acțiune alternativă o constituie săvârșirea *altor operațiuni ilegale* cu drogurile, adică a altor acțiuni decât cele enumerate în dispoziția art.217¹ alin.(2) CP (eliberarea, livrarea etc.).

În legătură cu această ultimă activitate infracțională, considerăm ca o asemenea formulare lasă loc interpretărilor abuzive și nu corespunde principiului legalității. Drept urmare, ne raliem la opinia autorilor care consideră: „Această noțiune urmează a fi exclusă din textul legii penale: în acest fel se va asigura respectarea principiului legalității, deoarece se va exclude posibilitatea interpretării extensive defavorabile a legii penale”³⁷.

Pentru existența componentei de infracțiune este necesar ca acțiunile ce vizează traficul substanțelor narcotice, psihotrope sau a analogelor lor să fie săvârșite ilegal, adică fără autorizația necesară.

În acord cu Convenția din 21.02.1971 asupra substanțelor psihotrope, art.8, alin.(1): „Părțile vor cere o licență sau altă măsură de control similară, pentru fabricarea, comercializarea (inclusiv exportul și importul) și distribuirea substanțelor din tabelele II, III și IV”³⁸.

În același sens, în conformitate cu art.13 al *Legii cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor*: „Distribuția și comercializarea substanțelor narcotice sau psihotrope în scopuri profesionale sau pentru consum individual se efectuează numai de persoane autorizate”³⁹.

Infracțiunile incriminate la art.217¹ alin.(1) și (2) au o componentă formală și se consideră consumate din momentul în care făptuitorul săvârșește una dintre acțiunile descrise mai sus, indiferent de survenirea anumitor consecințe prejudiciabile.

În situația în care făptuitorul, sub imperiul unei singure intenții criminale, săvârșește două sau mai multe acțiuni diferite, fapta va fi încadrată după regulile unității infracționale (de exemplu, acțiunea de producere urmată de acțiunea de

³⁶ Buletinul CSJ a R. Moldova nr. 1/4, 2012.

³⁷ S. Brînză, V. Stati, *op. cit.*, p. 859.

³⁸ Convenția din 21.02.1971 asupra substanțelor psihotrope, *op. cit.*, p. 181.

³⁹ Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 73-77/339 din 15.07.1999.

transformare a drogurilor, săvârșite în scop de înstrăinare sau comercializarea substanțelor narcotice din unul și același lot, săvârșită prin diferite acte).

Dacă intențiile în raport cu acțiunile săvârșite sunt diferite, persoana va fi supusă răspunderii penale pentru concurs real de infracțiuni (de exemplu, acțiunea de transportare în scop de înstrăinare, urmată de săvârșirea unei acțiuni de comercializare a substanțelor narcotice dintr-un alt lot). Excepție, o face cazul în care activitatea infracțională cade sub incidența agravantei prevăzute la art.217¹ alin.(2) lit.a) C.pen.

6. *Latura subiectivă* a infracțiunilor analizate se exprimă prin intenție directă, adică făptuitorul își dă seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii ce vizează circulația ilegală a drogurilor sau analogilor acestora sau a plantelor care droguri sau produse etnobotanice și dorește comiterea acesteia.

Pentru existența componentei de infracțiune este obligatoriu ca acțiunile incriminate la art.217¹ alin.(1) și (2) să fie săvârșite cu scop de înstrăinare a drogurilor, etnobotanicelor sau a analogilor precum și a plantelor care le conțin.

Calificarea faptei în baza art.217¹ C.pen. trebuie să se bazeze pe probe suficiente din care să rezulte că făptuitorul a urmărit scopul înstrăinării plantelor sau a substanțelor menționate.

Într-o speță, instanța superioară a concluzionat: *„Dacă în cadrul judecării cauzei de către instanța de fond nu a fost identificată persoana căreia condamnatul trebuia să-i înstrăineze substanța narcotică, acțiunile lui urmează a fi încadrate în baza art.217 alin.(2) Cod penal, ca circulația ilegală a substanțelor narcotice, săvârșită în proporții mari și fără scop de înstrăinare”*⁴⁰.

Se poate observa că infracțiunea incriminată la art.217¹ C.pen. nu a fost reținută din cauza neidentificării persoanei căreia urma să-i fie înstrăinată substanța narcotică. La identificarea scopului de înstrăinare însă urmează a fi luate în considerație și evaluate totalitatea împrejurărilor în care a fost săvârșit acul infracțional, astfel încât decizia să nu se bazeze în mod univoc doar pe una dintre acestea.

Or, legiuitorul nu cere ca substanțele menționate să fie efectiv înstrăinate, ci condiționează infracțiunea de prezența la momentul comiterii infracțiunii a unui asemenea scop, indiferent de faptul dacă a fost sau nu efectiv realizat.

⁴⁰ Decizia Colegiului penal al CSJ a R. Moldova din 01.09.2009 // Baza de date Moldlex.

Cunoașterea persoanei căreia urmează să-i fie comercializate drogurile reprezintă doar una din probele care facilitează stabilirea de către organele de drept a intenției de înstrăinare a acestora.

Acest lucru derivă din îndrumările interpretative ale Hotărârii Plenului CSJ din 26.12.2011: „Intenția de a înstrăina substanțele menționate reprezintă dorința, planul unei persoane care declanșează acțiuni în acest sens, cum ar fi: procurarea, prepararea, păstrarea, transportarea acestora, plasarea într-un ambalaj comod pentru înstrăinare sau încheierea unei înțelegeri corespunzătoare cu consumatorul etc.⁴¹”.

De exemplu, existența scopului de înstrăinare poate rezulta din faptul pregătirii de către subiect a ambalajelor speciale, proporționate în funcție de doza de consum a drogurilor.

În speță s-a reținut: „A.B., într-o zi și circumstanțe nestabilite de către organul de urmărire penală, a intrat în posesia substanței psihotrope – metamfetamin, pe care a păstrat-o și transportat-o ilegal. La data de 14.08.2008, pe teritoriul CPS Botanica, mun. Chișinău, în cadrul cercetării la fața locului a automobilului de model „VW-Golf-4”, cu numărul de înmatriculare CHS 525, care se afla în folosința și posesia lui A.B., în portiera din față, din stânga, a fost depistat un pachetel din polietilenă transparentă, în interiorul căruia se aflau trei pachetele din staniol, cu conținut de substanță albă și care, conform raportului de expertiză în comisie nr.2491 din 26.09.2008, constituie substanță psihotropă – metamfetamin, nefolosită în scopuri medicale, cu masa de 1,3 g.

Tot el, în circumstanțe și perioadă de timp nestabilite de organul de urmărire penală, a intrat în posesia substanței psihotrope – metamfetamin, pe care, o păstra ilegal, cu scop de înstrăinare. La 14.08.2008 în garajul nr.31, (...), mun.Chișinău, închiriat de către ultimul, în urma percheziției, au fost depistate și ridicate 2 cutii din polietilenă cu conținut de substanță albă cu masa de 273,28 g și 65 de pachetele din folie de staniol cu substanță albă cu masa de 48,09 g, care conform raportului de expertiză în comisie nr.2491 din

⁴¹ Buletinul CSJ a R. Moldova nr. 1/4, 2012.

26.09.2008, constituie substanță psihotropă – metamfetamin, nefolosită în scopuri medicale, cu masa de 321,37 g”⁴².

Cu referire la acest caz, CSJ pe bună dreptate a concluzionat: „*Instanța de fond precum și cea de apel reîncadrând acțiunile inculpatului din prevederile lit.d) alin.(4) art.217¹ CP în cele ale lit.b) alin.(4) art.217 CP nu a făcut o concluzie argumentată*”⁴³.

În același spectru de idei, mai putem menționa că în speța de mai sus, instanța de fond și cea de apel, au calificat activitatea infracțională potrivit regulilor regulile concursului de infracțiuni (art.217 alin.(3) lit.c) și art.217 alin.(4) lit.d) C.pen)⁴⁴.

O asemenea soluție nu poate fi apreciată ca corectă, întrucât unitatea infracțională nu este afectată atunci când substanțele narcotice sau psihotrope ce fac parte din unul și același lot, sunt păstrate în locuri diferite. Faptul că o cantitate din substanța psihotropă *metamfetamin* a fost depistată în mijlocul de transport, iar o altă cantitate în garaj nu întemeiază calificarea activității potrivit regulilor concursului de infracțiuni. Din împrejurările obiective ale cauzei rezultă o acțiune unică de păstrare a respectivei substanțe, comisă sub imperiul unei singure intenții infracționale.

Într-o altă speță, identificarea scopului de înstrăinare a substanței narcotice a reieșit, inclusiv, din cantitatea impunătoare a substanțelor narcotice aflate la persoană. Astfel, Colegiul penal al CSJ a concluzionat: „*Argumentul instanței de apel precum că nu a fost dovedit scopul de înstrăinare a substanțelor narcotice, la fel nu poate fi reținut de instanța de recurs, în sentință fiind just menționat că S.V. a procurat, păstrat și transportat ilegal substanțele narcotice depistate la el, având scop de înstrăinare a acestora, din motivul că el, deși este consumator de droguri, în cadrul ședinței de judecată a declarat că nu întrebuințează heroină, la fel, din declarațiile martorului C.I., rezultă că condamnatul, imediat ce a fost depistat la el drogul, a declarat și scopul acestora – pentru a le transporta din R. Moldova, pentru desfacere în Italia; fapt confirmat și prin cantitatea impunătoare a heroinei - 924 g*”⁴⁵.

⁴² Decizia Colegiului penal al CSJ a R. Moldova din 06.07.2010 // Dosar nr. 1ra-767/2010.

⁴³ Ibidem.

⁴⁴ Ibidem.

⁴⁵ Decizia Colegiului penal al CSJ a R. Moldova din 03 iulie 2012 // Dosarul 1ra 534/12.

Se mai poate menționa că scopul infracțiunii descrise la art.217¹ este opus celui caracteristic infracțiunii incriminate la art.217 C.pen., respectiv este exclusă ideea identificării unui concurs ideal de infracțiuni între aceste două fapte.

Însă între faptele analizate este posibilă identificarea unui concurs real de infracțiuni, iar drept mărturie este relevantă următoarea speță din practica judiciară: „*C.V. în urma înțelegerii prealabile cu o altă persoană în privința căreia urmărirea penală a fost disjunsă într-o procedură aparte, cu scopul comercializării substanțelor narcotice în proporții deosebit de mari, după o negociere prealabilă asupra cantității și prețului substanțelor narcotice ce urmau a fi realizate (...) i-a vândut lui B.T., la prețul de 20.000 Euro, 495 g heroină, care, conform Hotărârii Guvernului RM nr. 79 din 23 ianuarie 2006 se atribuie la substanțe narcotice în proporții deosebit de mari. După comercializarea substanțelor narcotice, inculpatul C.V. s-a deplasat în apartamentul pe care îl închiria, ascunzând banii în diferite locuri din locuință, fiind reținut de colaboratorii de poliție.*

Tot el, la 22 iulie 2008, aflându-se în apartamentul pe care îl închiria, având asupra sa substanțe narcotice, heroină, a consumat o parte din substanțele narcotice și aproximativ la ora 21.00, în cadrul percheziției înfăptuite în apartament de către colaboratorii de poliție, au fost depistate 2 pachetele din material polimeric transparent cu greutatea de 0,74 și 0,65 grame și o folie din staniol, care conțineau substanță în formă de praf de culoare cafenie gălbuie, care conform raportului de expertiză nr. 2214 din 05 septembrie 2008 reprezintă 1,39 grame de heroină, care conform Hotărârii Guvernului RM nr. 79 din 23 ianuarie 2006 se atribuie la substanțe narcotice în proporții deosebit de mari⁴⁶”.

7. *Subiect* al infracțiunilor prevăzute la art.217¹ alin.(1) și alin.(2) C.pen. poate fi persoana fizică și persoana juridică.

În cazul persoanei fizice, subiectul este general, putând fi persoana responsabilă cu vârsta de 16 ani. În cazul formelor agravante prevăzute la art.217¹ alin.(3) și alin.(4) lit.b) și d) C.pen., persoana fizică poate fi trasă la răspundere penală de la vârsta de 14 ani.

⁴⁶ Decizia Colegiului penal al CSJ a R. Moldova din 05 aprilie 2012 // Dosarul nr. 4-1re-72/12.

8. *Forme agravante.* La alin.(3) al artl.217¹ C.pen. este dozată răspunderea penală pentru acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2) al aceluiași articol, săvârșite:

a) de o persoană care anterior a săvârșit aceleași acțiuni;

b) de două sau mai multe persoane;

b¹) de o persoană care a împlinit vârsta de 18 ani cu atragerea minorilor;

c) cu utilizarea substanțelor narcotice, psihotrope sau a analogelor lor, a căror circulație în scopuri medicinale este interzisă;

d) cu folosirea situației de serviciu;

e) pe teritoriul instituțiilor de învățământ, instituțiilor de reabilitare socială, penitenciarelor, unităților militare, în locurile de agrement, în locurile de desfășurare a acțiunilor de educație, instruire a minorilor sau tineretului, a altor acțiuni culturale sau sportive ori în imediata apropiere a acestora;

f) în proporții mari.

Unele dintre aceste circumstanțe agravante au fost analizate la art.217 C.pen., fiind valabile comentariile făcute *supra*, la care și facem referire.

O circumstanță agravantă specifică acestei infracțiuni este cea prevăzută la art.217¹ alin.(3) a C.pen., și anume, *săvârșirea faptei de o persoană care anterior a săvârșit aceleași acțiuni.*

Pentru existența agravantei sunt necesare următoarele condiții:

- Făptuitorul să săvârșească în mod repetat, de cel puțin două ori, varianta tipică a infracțiunilor prevăzute la art.217¹ alin.(1) sau alin.(2) C.pen. Nu are importanță dacă prima faptă constă în circulația ilegală de plante care conțin droguri (art.217¹ alin.(1) C.pen.), iar cea de a doua în circulația ilegală droguri sau analogi (art.217¹ alin.(2) C.pen.) sau viceversa. Nu se va reține semnul repetării atunci când activitatea infracțională cu caracter reiterativ este formată dintr-o acțiune ce formează varianta tipică a infracțiunilor analizată, urmată sau preceadată de o variantă agravată a acestora (de exemplu, prima faptă este prevăzută la alin. (1), iar cea de a doua – alin.(3) sau (4) al art.217¹ C.pen.). Repetarea acțiunilor incriminate la art.217¹ C.pen. urmează a fi delimitată de forma prelungită a acestora prin prisma trăsăturilor obiective și subiective ce le sunt proprii. Din punct de vedere obiectiv, în cazul infracțiunii repetate pluralitatea acțiunilor de același fel este o împrejurare calificativă de agravare a răspunderii penale pentru perseverența autorului de a comite infracțiuni de

aceiași fel, pe când în cazul infracțiunii prelungite pluralitatea acțiunilor-inacțiunilor este o modalitate de săvârșire a infracțiunii cu caracter accidental. Trăsătura distinctivă și în același timp determinantă, de factură subiectivă, prin intermediul căreia poate fi diferențiată infracțiunea prelungită de cea repetată, constă în unitatea de intenție sau de rezoluția infracțională. Această trăsătură este proprie infracțiunii prelungite, iar constatarea în fapt a unei intenții unice și a unui scop unic exclude posibilitatea identificării infracțiunii repetate;

- Făptuitorul nu a fost anterior condamnat nici pentru una din faptele infracționale săvârșite repetat;

- Nu a expirat termenul de prescripție de tragere la răspunderea penală, stabilit la art.60 C.pen. al R. Moldova.

O pedeapsă mai aspră este prevăzută la art.217¹ alin.(4) C.pen., pentru comiterea infracțiunii în prezența a două agravante:

b) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală ori în favoarea acestora;

d) în proporții deosebit de mari.

Cu referință la prima circumstanță agravantă, prin raportare la norma definitorie prevăzută la art.46 C.pen., se poate deduce că săvârșirea acțiunilor prevăzute la art.217¹ C.pen. de un grup criminal organizat are loc în cazul în care acestea sunt comise de o reuniune stabilă de persoane, care s-au organizat în prealabil pentru a comite una sau mai multe infracțiuni.

Săvârșirea faptei de către un grup criminal organizat urmează a fi delimitată de circulația ilegală a drogurilor sau a analogilor cu scop de înstrăinare comisă de două sau mai multe persoane.

La delimitarea acestor două forme de activitate infracțională se va ține cont, în mod prioritar, de legătura funcțională ce există între participanții la infracțiune. Astfel, grupul criminal se caracterizează prin asemenea trăsături cum ar fi: stabilitatea, prezența în componența lui a unui organizator, existența unui plan dinainte elaborat al activității infracționale comune, repartizarea obligatorie a rolurilor între membrii grupului criminal organizat, mai ales la etapa pregătirii infracțiunii.

Luându-se drept punct de reper prevederile art.47 C.pen., săvârșirea faptei de către o organizație criminală are lor în cazul în care aceasta este comisă de o

reuniune de grupuri criminale organizate, formând o comunitate stabilă, a cărei activitate se întemeiază pe diviziune, între membrii organizației și structurile ei, a funcțiilor de administrare, asigurare și executare a intențiilor criminale ale organizației în scopul de a influența activitatea economică și de altă natură a persoanelor fizice și juridice sau de a o controla, în alte forme, în vederea obținerii de avantaje și realizării de interese economice, financiare sau politice.

Infrațiunea se consideră săvârșită de o organizație criminală dacă a fost comisă de un membru al acesteia în interesul ei sau de o persoană care nu este membru al organizației respective, la însărcinarea acesteia.

Organizatorul și conducătorul organizației criminale poartă răspundere pentru toate infracțiunile săvârșite de această organizație, indiferent de faptul dacă au luat sau nu parte la săvârșirea acestor infracțiuni.

În cazurile în care organizația criminală și-a început activitatea infracțională, iar membrii acesteia au săvârșit activități legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice, psihotrope, analoagelor sau a plantelor care le conțin, prevăzute de planurile organizației date, atunci acțiunile organizatorului sau conducătorului organizației criminale trebuie calificate prin concurs, conform art.284 și art.217¹ alin.(4) lit.b) C.pen.

În cazul săvârșirii de către membrii organizației criminale a infracțiunilor, care nu au fost prevăzute în planurile activității organizației criminale, răspunderea pentru aceste infracțiuni o vor purta numai cei care au realizat nemijlocit aceste infracțiuni.

Ultima circumstanță agravantă, prevăzută la art.217¹ alin.(4) lit.d) C.pen. este săvârșirea faptei în proporții deosebit de mari. Potrivit Hotărârii Guvernului nr. 79 din 23.01.2006 *Privind aprobarea Listei substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, proporțiile deosebit de mari se consideră măsurile ce depășesc cantitățile mari indicate în respectivul act normativ* (A se vedea Anexa nr. 1).

9. *Liberare de răspunderea penală și cazuri de nepedepsire.* Prevederile privind liberarea de răspunderea penală în baza art.217 alin.(5) C.pen. devin funcționabile și pentru infracțiunea incriminată la art.217¹ C.pen., iar temeiurile și condițiile de aplicare a acesteia au fost descrisă în paragraful anterior.

O problemă aparte o constituie cea a săvârșirii faptei de circulație a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora cu (art.217¹ C.pen.) sau fără scop de înstrăinare (art.217 C.pen.) de către agenții infiltrați.

Fapta de înstrăinare fictivă a drogurilor realizată de către agentul infiltrat în contextul desfășurării în condiții de legalitate a măsurilor de investigații pentru descoperirea infracțiunilor legate de traficul de droguri nu întrunește semnele componente ale infracțiunii descrise la art.217¹ C.pen., întrucât lipsește existența efectivă a scopului pretins de textul incriminator. De asemenea, considerăm că săvârșirea uneia dintre faptele legate de traficul de droguri de către agent sub acoperire cade sub incidența 40 C.pen., care prevede riscul întemeiat în calitate de circumstanță care înlătură caracterul penal al faptei. Într-adevăr, descoperirea unei infracțiuni de acest gen reflectă realizarea unui scop social util, cu condiția că sunt respectate condițiile pretinse de către legiuitor.

Deopotrivă, în acțiunile persoanei bănuite nu se vor reține componentele de infracțiuni descrise la art.217 și 217¹ C.pen., dacă aceasta a fost victima unei provocări din partea organelor polițienești, fapta fiind comisă la instigarea acestora.

Potrivit Hotărârii Plenului CSJ din 26.12.2011: „În cazul în care persoana invocă faptul că a fost victimă a unei provocări, mai ales dacă pretențiile acesteia nu sunt lipsite de verosimilitate, în lipsa unei probe contrare în acest sens, instanțele de judecată urmează să examineze circumstanțele cauzei și să ia măsurile necesare pentru descoperirea adevărului: a existat sau nu o provocare. Sarcina probării faptului că, la momentul efectuării actelor preliminare de către agentul infiltrat, autoritățile aveau motive temeinice de a suspecta existența unei activități infracționale din partea persoanei vinovate se pune pe seama acuzării. Se consideră instigare la săvârșirea infracțiunii acțiunile respective ale organelor de poliție atunci când nu există nici o dovadă că, în absența intervenției acestora, infracțiunea ar fi fost comisă (vezi hotărârile CEDO în cazurile Hdobin vs F. Rusă, Vanian vs F. Rusă, Kestas Ramanauskas vs Lituania, Teixeira de Castro vs Portugalia) ”⁴⁷.

Spre exemplu, în cauza **Bulfinsky împotriva României**, în fond s-a reținut: „La începutul lunii aprilie 2002, Direcția de Combatere a Criminalității

⁴⁷ Buletinul CSJ a R. Moldova nr. 1/4, 2012.

Organizate și Antidrog („poliția”) a primit informații conform cărora reclamantul și prietenii acestuia, P.T. și D.C., făceau trafic de droguri. Cei trei prieteni erau consumatori de ecstasy. La vremea la care au avut loc faptele, reclamantul și D.C. erau studenți. La 18 aprilie 2002, poliția a solicitat autorizarea parchetului pentru folosirea a doi investigatori acoperiți și a unui colaborator pentru cercetarea pretinselor activități infracționale ale persoanelor suspecte. În aceeași zi, Secția de Combatere a Criminalității Organizate și Antidrog din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție („parchetul”) a autorizat doi agenți, denumiți în cadrul acțiunii „Toni” și „Sven” (cel din urmă fiind prezentat reclamantului și prietenilor săi drept „Alex”) și un colaborator, „Gotti”, pentru a participa la operațiune. La 29 aprilie 2002, Sven i-a cunoscut pe reclamant, pe D.C. și pe P.T. într-un restaurant („restaurantul E.”) și a fost de acord să se întâlnească cu ei mai târziu, în aceeași zi. La 21.15, reclamantul și P.T. se aflau împreună cu Alex pe terasa restaurantului M., iar D.C. se afla la masa alăturată împreună cu niște prieteni când, polițiști îmbrăcați civil s-au ridicat de la mesele învecinate și i-au arestat pe cei trei suspecți. De sub masa reclamantului a fost luată o pungă galbenă de plastic al cărei conținut a fost verificat; poliția a observat că în aceasta se găsea pâine, sub care se aflau mai multe pachete legate cu o bandă maro ce conțineau în total 2016 tablete albe, care ulterior s-au dovedit a fi *ecstasy*. Cei trei suspecți au fost arestați preventiv sub învinuirea de trafic de droguri. Poliția a făcut fotografii și a filmat evenimentele”⁴⁸.

Potrivit hotărârii CEDO de la 1 iunie 2012 pronunțată pe marginea cauzei expuse: „(...) autoritățile nu au oferit detalii și nici nu s-au referit la vreo probă obiectivă cu privire la comportamentul infracțional al suspecților anterior incidentelor din 29 aprilie 2002. În plus, nu s-au găsit droguri nici în posesia reclamantului, nici în apartamentul acestuia. De asemenea, Curtea observă că părțile au oferit interpretări diferite ale evenimentelor care au avut loc la 29 aprilie 2002. Potrivit autorităților, reclamantul și pârâții acceptaseră să intermedieze tranzacția. Cu toate acestea, reclamantul, care invocă o înscenare din partea poliției, a susținut că nu avusese cunoștință de conținutul pungii, care,

⁴⁸ <http://jurisprudentacedo.com>.

de fapt, aparținea colaboratorului poliției, Bogdan; acesta a susținut, de asemenea, că drogurile din pungă aparținuseră poliției (...)”⁴⁹.

În cauza Constantin și Stoian contra României din 29 decembrie 2009, CEDO a concluzionat: „Pentru a constata dacă agentul de poliție sub acoperire s-a limitat la „investigarea activității infracționale într-un mod în principal pasiv” în prezenta cauză (a se vedea *Ramanauskas*, citată anterior, pct. 55), Curtea ține seama de următoarele considerații. Nimic din trecutul reclamanților nu a sugerat o predispoziție spre traficul de droguri. Doar faptul că unul dintre ei era un consumator de droguri condamnat nu poate schimba concluzia Curții. Curtea observă că procurorul nu a oferit detalii și nici nu s-a referit la vreo probă obiectivă, cu privire la pretinsul comportament infracțional al reclamanților, în decizia sa de începere a urmăririi penale. În plus, nu s-a găsit heroină în posesia primului reclamant sau în casa celui de-al doilea reclamant (a se vedea pct. 10-12)”⁵⁰.

9. *Pedepse*. Fapta de circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora în scop de înstrăinare (art.217¹ alin.(1) C.pen.) se pedepsește cu amendă în mărime de la 950 la 1250 de unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități sau cu lichidarea persoanei juridice. Circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora în scop de înstrăinare (art.217¹ alin.(2) C.pen.) se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice. În cazul formelor agravate prevăzute de art.217¹ alin.(3) C.pen. poate fi aplicată închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 7000 la 9000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice. Formele deosebit de agravate de la art.217¹ alin.(4) C.pen. se pedepsește cu închisoare de la 7 la 15 de ani cu

⁴⁹ Ibidem.

⁵⁰ Ibidem.

privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 9000 la 11000 unități convenționale cu lichidarea acesteia.

CAPITOLUL II. INFRAȚIUNI CARE FACILITEAZĂ SAU CREEAZĂ CONDIȚII PENTRU TRAFICUL DE DROGURI, ETNOBOTANICE SAU ANALOGII ACESTORA

Secțiunea 1.1 Circulația ilegală a precursorilor în scopul producerii sau prelucrării drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora (art.217² C.pen.)

1. *Noțiune.* Pedepsirea infracțiunii de circulație ilegală a precursorilor în scopul producerii sau prelucrării drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor lor reprezintă un mijloc juridico-penal de prevenire a traficului ilicit de droguri și, în același timp, o măsură de protejare a sănătății publice.

În conformitate cu art.217² C.pen., constituie infracțiune *Producerea, prepararea, prelucrarea, experimentarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea, înstrăinarea sau efectuarea oricăror alte operațiuni cu precursori în scopul producerii sau prelucrării drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora.*

La baza instituirii răspunderii penale pentru o asemenea faptă stă necesitatea implementării multiplelor standarde internaționale la care R. Moldova este parte.

În acord cu Convenția unică asupra stupefiantelor din 30.03.1961, art.2 pct.8): „Părțile vor face tot ce le stă în putință în scopul de a lua măsuri de supraveghere, pe cât posibil, cu privire la substanțele care nu sunt indicate prin prezenta convenție, dar care pot fi utilizate în vederea fabricării ilicite a stupefiantelor”⁵¹.

În același timp, obligativitatea pedepsirii faptei analizate, mai ales atunci când este comisă în scopul producerii drogurilor, derivă și din prevederile art.3 alin.(1) al Convenția ONU din 20.12.1988 contra traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope „Fiecare parte urmează să adopte măsurile necesare pentru a stabili caracterul de infracțiuni penale, în conformitate cu dreptul său intern, atunci când se comite fabricarea, transportarea sau distribuirea substanțelor înscrise în tabelele I și II despre care cel care se ocupă de aceste

⁵¹ Convenția unică asupra stupefiantelor din 30.03.61, *op. cit.*, p. 128.

activități știe că trebuie utilizate în/sau pentru cultură, producția sau fabricarea ilicită de stupefiante sau substanțe psihotrope”⁵².

2. *Obiectul juridic special* al infracțiunii este reprezentat de relațiile sociale referitoare la sănătatea publică, a căror asigurare implică circulația în condiții de legalitate a precursorilor.

Obiectul material al infracțiunii îl formează substanțele utilizabile la fabricarea substanțelor narcotice, psihotrope sau a analogelor acestora recunoscute în calitate de precursori.

Potrivit art.134¹ alin.(4) C.pen., prin *precursor se înțelege substanța de origine naturală sau sintetică utilizată ca materie primă la producerea de substanțe stupefiante sau psihotrope.*

În mod identic, noțiunea de „precursor” este definită la art.1 al Legii din 06.05.99 cu privire la circulația substanțelor stupefiante și psihotrope și a precursorilor⁵³.

Substanțele utilizate ca materie primă pentru producerea substanțelor narcotice, psihotrope sau a analogelor (precursorii) sunt prevăzute în Tabelul nr.4 din Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea tabelelor și listelor substanțelor stupefiante, psihotrope și precursorilor acestora, supuse controlului nr. 1088 din 05.10.2004⁵⁴.

Tabelul este structurat în două liste:

Lista cu nr. 1 include: 1) Efedrină sau preparate care conțin efedrină; 2) Ergometrină; 3) 1-fenil-2-propanonă; 4) Norefedrină; 5) Piperonal 6) Pseudoefedrină sau preparate care conțin pseudoefedrină; 7) Anhidrida acidului acetic; 8) Acid N-acetil antranilic; 9) Acid lysergic; 10) Ergotamină; 11) Izosafrol; 12) Permanganat de potasiu; 13) 3,4-Metilendioxfenil-2- propanon; 14) Safrol; 15) Fenilpropanolamină; 16) Fosfor roșu. Constituie precursori și sărurile tuturor substanțelor enumerate la punctele 1-5, se referă la cazurile în care este posibilă formarea lor⁵⁵.

Lista nr. 2 prevede următoarele categorii de precursori: 1) Acetonă; 2) Acid antranilic; 3) Acid fenilacetic; 4) Eter etilic; 5) Piperidină; 6) Acid clorhidric (cu

⁵² Convenția ONU din 20.12.88 contra traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope, *op. cit.*, 1999, p. 214.

⁵³ Monitorul Oficial al R. Moldova nr.73-77/339 din 15.07.1999.

⁵⁴ Monitorul Oficial al R. Moldova nr.186-188/1278 din 15.10.2004.

⁵⁵ *Ibidem.*

excepția sărurilor lui); 7) Acid sulfuric (cu excepția sărurilor lui); 8) Metiletiketone-2-butanonă; 9) Toluen. De asemenea, constituie precursori sărurile tuturor substanțelor, enumerate la punctele 1-6, în cazurile în care este posibilă formarea lor⁵⁶.

Listele precursorilor sunt elaborate în conformitate cu listele nr.1 și 2 prevăzute de Convenția ONU din 20.12.88, care de la data adoptării a suportat anumite modificări. Astfel, dacă inițial, potrivit Convenției, în calitate de precursori au fost recunoscute 12 substanțe, ulterior lista acestora a fost suplinită cu încă 10 substanțe⁵⁷.

De asemenea, lista precursorilor este exhaustivă, în sensul că alte substanțe decât cele specificate în Lista cu nr.1 și cu nr.2 din Hotărârea Guvernului din 05.10.2004 nu pot fi declarate ca precursori. O interpretare contrară ar conduce la încălcarea principului legalității, în special a art.2 alin.(2) C.pen., potrivit căruia *aplicarea legii penale prin analogie este interzisă*. De fapt, acest lucru reiese din prevederile art.134¹ alin.(4) C.pen., potrivit căroră *calitatea de precursor o poate avea doar acea substanță care este recunoscută printr-un act normativ emis de către Guvern*.

Potrivit Regulamentului Comunității Europene nr. 273/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 privind precursorii drogurilor, precursorii de împart în două categorii: „substanțe clasificate” și „substanțe neclasificate”.

„Substanță clasificată” reprezintă orice substanță menționată la anexa I a Regulamentului, inclusiv amestecurile și produșii naturali conținând aceste substanțe. „Substanță neclasificată” reprezintă orice substanță care, deși nu este menționată la anexa I, este identificată ca fiind folosită la fabricarea ilicită de stupefiante și substanțe psihotrope.

Anexa nr.1 a Regulamentului Comunității Europene nr. 273/2004 prevede trei categorii de „substanțe clasificate”:

I. 1-fenil-2-propanonă, fenilacetonă, acid N-acetilantranilic, acetamido-benzoic, izosafrol (cis + trans), 3,4-metilendioxfenilpropan-2-onă, piperonal,

⁵⁶ *Ibidem*.

⁵⁷ A se vedea în acest sens S. Brînză, V. Stati, *op. cit.*, p.861.

safrol, efedrină, pseudoefedrină, norefedrină, ergometrină, ergotamină, acid lisergic;

II. anhidridă acetică, acid fenil acetic, acid antranilic, piperidină, permanganat de potasiu;

III. acid clorhidric, clorură de hidrogen, acid sulfuric, toluen, eter etilic, eter dietilic, acetonă, metiletilcetonă⁵⁸.

Mai trebuie menționat că pentru existența infracțiunii descrise la art.217² C.pen nu are însemnătate cantitatea precursorilor, lucru însă de care se va ține cont la individualizarea pedepsei penale.

3. *Latura obiectivă* a infracțiunii se exprimă prin acțiunile alternative de producere, preparare, prelucrare, experimentare, procurare, păstrare, expediere, transportare, înstrăinare sau efectuare a altor operațiuni ilegale cu precursorii.

Ca și în cazul infracțiunilor incriminate la art.217 și 217¹ C.pen., acțiunea de producere a precursorilor presupune obținerea lor din mase vegetale sau din plante care le conțin. De exemplu, din planta de efedră poate fi obținută efedrina, care constituie un precursor din care poate fi preparată substanța narcotică efedronul (metcatinon).

În legătură cu planta de efedră se poate menționa că potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea tabelelor și listelor stupefiante, psihotrope și precursorilor acestora, supuse controlului nr.1088 din 05.10.2004, aceasta este inclusă în lista nr.1 din Tabelul 1 care stabilește nomenclatorul stupefiante neutilizate în scopuri comerciale⁵⁹.

În baza acestor prevederi normative, fapta de circulație ilegală a plantei de efedră ar urma să fie calificată potrivit prevederilor art.217 alin.(2) sau art.217¹ alin.(2) C.pen.

O asemenea soluție nu poate fi acceptată, deoarece potrivit reglementărilor statuate în Hotărârea Guvernului nr. 79 din 23.01.2006 privind aprobarea Listei substanțelor stupefinate, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, planta de efedră este atribuită la categoria *Plantelor ce conțin precursori și nu cresc pe teritoriul R.*

⁵⁸ Regulamentul Comunității Europene nr. 273/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 privind precursorii drogurilor /7 www.ana.gov.ro/legislatie.

⁵⁹ Monitorul Oficial al R. Molodva nr.186-188/1278 din 15.10.2004.

*Moldova din cauza condițiilor climaterice și care sunt interzise pentru cultivare pe teritoriul Moldovei sau necesită autorizație specială*⁶⁰.

Dintr-o atare perspectivă, pot fi identificate două soluții de rezolvare a problemei răspunderii pentru fapta de semănare, cultivare etc. a plantei de efedră: fie aplicarea art.217 alin (1) sau art.217¹ alin.(1) C.pen., fie excluderea posibilității aplicării legii penale, întrucât o asemenea faptă nu este incriminată.

Plecând de la prevederile art.3 C.pen., potrivit căruia, pe de o parte, nu poate exista infracțiune fără lege *nullum crimen sine lege*, iar pe de altă parte, interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sunt interzise, optăm pentru cea din urmă soluție.

De fapt, acest punct de vedere este promovat și de către alți autori, concluzionându-se că planta de efedră nu poate forma obiect material al infracțiunii incriminate la art.217 alin. (1) C.pen.⁶¹.

De *lege ferenda*, propunem, pe de o parte, uniformizarea prevederilor Hotărârilor Guvernului din 05.10.2004 și din 23.01.2006 în consonanță cu politica penală incriminatoare promovată de legiuitor, iar, pe de altă parte, extinderea sferei de aplicare a art.217² C.pen. și la activitatea de semănare, cultivare sau prelucrare ilegală a plantelor care conțin precursori săvârșită în scopul obținerii droguri.

O soluție în acest sens ar fi introducerea la art.217² C.pen. a unui nou alineat la care să fie prevăzută răspunderea penală pentru circulația ilegală a plantelor care conțin precursori.

Acțiunea de preparare a precursorilor, comparativ cu cea de producere, dă expresie procesului de combinare chimică a diferitor substanțe sau preparate chimicale în finalul căruia acestea sunt obținute.

Pentru interpretarea celorlalte acțiuni alternative (prelucrarea, experimentarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea, înstrăinarea sau efectuarea altor operațiuni cu precursorii) sunt valabile explicațiile făcute în contextul examinării laturii obiective a infracțiunilor descrise la art.217 și 217¹ C.pen.

⁶⁰ Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 189-192/1476 din 15.12.2006.

⁶¹ S. Brînză, V. Stati, *op. cit.*, p. 861.

În cazul transportării precursorilor peste frontiera vamală a R. Moldova, fapta va cădea sub incidența art.248 alin.(1) C.pen., la care se prevede răspunderea penală pentru contrabandă cu mărfuri, obiecte și alte valori cu condiția că sunt îndeplinite toate condițiile incriminatoare, inclusiv condiția de *proporții*, adică 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Atunci când nu este îndeplinită condiția de proporții, fapta de contrabandă cu precursori va fi calificată în baza art.217² C.pen., dacă acțiunea de transportare a fost săvârșită în scopul indicat de textul incriminator.

Această soluție este consacrată și în Hotărârea Plenului CSJ din 26.12.2011, potrivit căreia: „În cazul transportării precursorilor peste frontiera vamală a R. Moldova, fapta urmează a fi încadrată în prevederile art.248 alin.(1) sau art.248 alin.(5) Cod penal, cu condiția că valoarea acestora supusă transportării constituie proporții mari sau, respectiv, deosebit de mari, în caz contrar, fapta urmează a fi încadrată în prevederile art.217² Cod penal”⁶².

De *lege ferenda* propunem ca sfera de incidență a contrabandei prevăzute la art.248 alin.(2) C.pen. să fie extinsă și asupra precursorilor, laolaltă cu celelalte substanțe ce formează obiectul material al contrabandei în această variantă normativă.

Infrațiunea incriminată la art.217² C.pen. are o componentă formală, pentru consumare fiind suficient doar ca făptuitorul să realizeze una dintre acțiunile menționate.

Pentru existența componentei de infrațiune este necesar ca acțiunile legate de circulația precursorilor să aibă un caracter ilegal, adică persoana care le săvârșește să nu dețină autorizație eliberată de Comitetul permanent asupra drogurilor de pe lângă Ministerul Sănătății.

În condițiile prescrise de art.39 al Legii cu privire la circulația substanțelor stupefiante psihotrope și a precursorilor, producerea, distribuirea, comerțul cu ridicata, comercializarea internațională a precursorilor de către persoanele juridice care nu practică activitate medicală sau farmaceutică se efectuează în bază de autorizații⁶³.

⁶² Buletinul CSJ a R. Moldova nr. 1/4, 2012.

⁶³ Monitorul Oficial al R. Moldova nr.73-77/339 din15.07.1999

În același sens, potrivit Regulamentul Comunității Europene nr. 273/2004 din 11 februarie 2004 privind precursorii drogurilor, atunci când examinează acordarea unei autorizații, autoritățile competente iau în considerare în special competențele și integritatea solicitantului. Autorizația trebuie refuzată în cazul în care există motive rezonabile de suspiciune că solicitantul sau persoana răspunzătoare de comercializarea substanțelor clasificate nu sunt persoane adecvate sau de încredere. În autorizație trebuie să se menționeze operațiunea sau operațiunile pentru care a fost acordată, precum și substanțele în cauză⁶⁴.

4. *Latura subiectivă* a faptei se compune din două semne obligatorii: vinovăția, sub forma intenției directe, și scopul de săvârșire a faptei.

În contextul infracțiunii examinate, va exista intenție directă atunci când făptuitorul își dă seama că caracterul ilegal al acțiunilor pe care le săvârșește în legătură cu circulația ilegală a precursorilor (aspect intelectual) și dorește săvârșirea acestora (aspect volitiv).

Mai este necesar ca subiectul, prin comiterea faptei, să urmărească scopul producerii sau prelucrării drogurilor, etnobotanicelor sau a analogilor. Pentru existența infracțiunii nu are relevanță dacă făptuitorul a realizat sau nu acest scop, important fiind să se constate existența acestuia la data săvârșirii faptei.

Atunci când făptuitorul *post factum* a produs sau a prelucrat din un drog, produs etnobotanic sau analog acțiunile lui urmează a fi încadrate după regulile concursului real de infracțiuni (art.217² și art.217 sau 217¹ C.pen.).

5. *Subiect a infracțiunii* poate fi atât persoana fizică, cât și persoana juridică. În cazul persoanei fizice, subiectul este general și poate fi persoana responsabilă cu vârsta de 16 ani. În ipoteza persoanei juridice pentru operarea răspunderii penale urmează a fi constatate semnele descrise la art.21 alin.(3) C.pen.

6. *Pedepse*. Acțiunile incriminate la art.217² C.pen. se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1150 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 8000 la 11000 unități

⁶⁴ Regulamentul Comunității Europene nr. 273/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 privind precursorii drogurilor /7 www.ana.gov.ro/legislatie.

convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

Secțiunea 1.2. Circulația ilegală a materialelor și utilajelor destinate producerii sau prelucrării drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora (art.217³ C.pen.)

1. *Noțiune.* Realitatea obiectivă ne demonstrează, că traficanții de droguri manifestă o ingeniozitate deosebită la producerea, prepararea și mai ales la experimentarea unor noi droguri. De fapt, progresul tehnologic ce este propriu și, în același timp, indispensabil societății contemporane creează posibilitatea desfășurării acestor practici criminale prin folosirea de materiale, de echipamente sau de utilaje special destinate obținerii unor asemenea substanțe.

Implementarea de către R. Moldova a standardelor internaționale de prevenire a traficului ilicit de droguri a făcut necesară intervenția legiuitorului în sensul incriminării faptei de circulație ilegală a materialelor și utilajelor destinate producerii sau drogurilor, etnobotanicelor și analoagelor lor.

În conformitate cu prevederile art.13 al Convenției ONU contra traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope, părțile trebuie să i-a măsurile pe care le consideră potrivite pentru a preveni comerțul și deturnarea de materiale și echipamente în scopul producerii sau fabricării de stupefiante și substanțe psihotrope și vor coopera în acest scop⁶⁵.

De asemenea, potrivit art.3 alin.(1), fiecare stat-parte al Convenției este obligat să adopte măsurile necesare pentru a stabili caracterul de infracțiuni penale, în conformitate cu dreptul său intern, pentru activitatea intenționată legată de fabricarea, transportul, deținerea sau distribuirea de echipament, materiale utilizate în/sau pentru cultura, producția sau fabricarea ilicită de stupefiante sau substanțe psihotrope⁶⁶.

Plecând de la aceste premise deloc neglijabile, legiuitorul autohton a evaluat pericolozitatea faptei de circulație ilegală a materialelor și utilajelor destinate producerii sau prelucrării drogurilor, etnobotanicelor și analoagelor acestora la nivelul unei fapte infracționale incriminând-o la art.217³ C.pen.

⁶⁵ Convenția ONU din 20.12.88 contra traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope, *op. cit.*, p. 214.

⁶⁶ *Ibidem.*

Potrivit textului incriminator constituie infracțiune Producerea, fabricarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transmiterea, transportarea sau înstrăinarea materialelor ori a utilajelor destinate producerii, preparării sau prelucrării drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora ori cultivării plantelor care conțin aceste substanțe.

2. *Obiectul juridic special* al infracțiunii este reprezentat de relațiile sociale privitoare la sănătatea publică a căror ocrotire implică circulația în condiții de legalitate a materialelor și utilajelor destinate producerii sau prelucrării drogurilor, etnobotanicelor sau a analogilor acestora ori a plantelor care le conțin.

Obiectul material al infracțiunii este reprezentat de materialele și utilajele destinate producerii sau prelucrării drogurilor, etnobotanicelor sau a analogilor acestora ori a plantelor care le conțin..

Pentru existența obiectului material este necesar de a se constata că respectivele materiale sau utilaje sunt destinate în mod special procesului tehnologic de producere sau preparare a substanțelor menționate. Condiția nu este îndeplinită în cazul anumitor obiecte de uz casnic sau de altă natură care pot fi folosite în calitate de elemente ajutătoare în procesul de producție sau preparare a substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor ori de cultivare a acestor substanțe (veselă, mașină de tocat carne, obiecte de protecție, obiecte destinate lucrărilor agricole etc.).

În sensul art.217³ C.pen. prin materiale și utilaje se are în vedere totalitatea uneltelor, aparatelor, dispozitivelor destinate asigurării procesului de producere sau preparare a substanțelor sus-menționate sau de cultivare a plantelor care le conțin.

Pentru existența faptei nu are însemnătate dacă acestea sunt de fabricație industrială sau artizanală.

Din categoria unor asemenea materiale sau utilaje fac parte:

- concasorul este aparatul destinat fărâmițării materiilor din care se obțin drogurile. În general, concasarea este operația de sfărâmare a unui material dur în bucăți mai mici, cu ajutorul utilajelor speciale numite „concasoare”. În procesul producerii sau prelucrării substanțelor narcotice, psihotrope sau a

analoagelor lor, concasorul poate fi utilizat, de regulă, atunci când acestea sunt obținute din materii prime aflate în stare solidă;

- malaxorul reprezintă un utilaj cu ajutorul căruia sunt amestecate materiile din care se obțin drogurile. Generic, *mărunțirea* poate fi definită ca operația care are ca obiect reducerea dimensiunilor materiilor prime sau materialelor sub acțiunea unor forțe mecanice. În context, malaxorul poate fi folosit la mărunțirea materiilor prime sau a altor preparate care conțin substanțe narcotice sau psihotrope;

- extractorul este aparatul cu ajutorul căruia se efectuează extragerea drogurilor din materii prime sau preparate care le conțin;

- centrifuga este un aparat de înaltă turație, folosit pentru separarea prin centrifugare a drogurilor din alte substanțe sau preparate. Nu este exclus ca centrifugă să fie folosită și într-o destinație opusă celei menționate, adică pentru rafinarea sau curățarea de impurități a drogurilor.

În acest nomenclator mai pot fi incluse asemenea materiale sau utilaje precum coloana de distilare, etuva de uscat, dulapul uscător, mecanismele utilizate la încapsularea în fiole a drogurilor sau etnobotanicelor etc.

Materialele și utilajele destinate cultivării plantelor care conțin droguri sau produse etnobotanice sunt diverse agregate fabricate sau adaptate astfel încât să se asigure îngrijirea sau recoltarea lor.

3. Sub aspectul *laturii obiective*, infracțiunea poate fi săvârșită prin una dintre acțiunile alternative prevăzute de norma incriminătoare, și anume producerea, fabricarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transmiterea, transportarea sau înstrăinarea materialelor ori a utilajelor specificate de textul de lege.

În fond, acțiunile alternative ale acestei infracțiuni au aceeași semnificație ca și la infracțiunile incriminate la art.217 și art.217¹ C.pen., cu unele excepții.

În contextul infracțiunii examinate pe lângă activitatea de producere a materialelor sau a utilajelor destinate producerii sau preparării drogurilor, analogilor, produselor etnobotanice, legiuitorul incriminează suplimentar și acțiunea de fabricare a acestora.

În principiu, aceste două acțiuni au același înțeles, presupunând activitatea în urma căreia sunt obținute materiale sau utilaje pentru producerea sau prepararea

drogurilor sau cultivarea plantelor care conțin atare substanțe. Fabricarea este însă activitatea orientată spre producerea în serie a respectivelor materiale sau utilaje, care, de regulă, are un caracter industrial.

Acțiunea de transportare a materialelor sau a utilajelor destinate producerii sau prelucrării drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor are același înțeles ca la infracțiunea incriminată la art. 217 C.pen., altele însă fiind criteriile de delimitare a acesteia de infracțiunea de contrabandă.

Astfel, transportarea materialelor sau utilajelor amintite peste frontiera vamală a R. Moldova, prin eludarea controlului vamal ori tănuirea de el, prin ascunderea în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, prin folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, prin nedeclararea sau declararea neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei urmează a fi încadrată în baza art.248 C.pen. alin.(1), dacă este săvârșită în proporții ce depășesc 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărâre de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei sau în baza art.248 C.pen. alin.(5), dacă este săvârșită în proporții ce depășesc 200 de salarii sus-menționate.

Dacă fapta de trecere peste frontiera vamală a R. Moldova a materialelor sau utilajelor destinate producerii sau prelucrării drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor a fost precedată sau urmată de transportarea acestor obiecte, făptuitorul urmează a fi supus răspunderii penale în baza unui concurs de infracțiuni: art.248 alin.(1) sau alin. (5) și art. 217³ C.pen. De asemenea, mai este de menționat că atunci când condiția de proporții nu este îndeplinită, fapta urmează a fi calificată doar în baza art.217³ C.pen.

Se mai poate observa că la art.217³ C.pen., pe lângă acțiunea de înstrăinare a materialelor sau a utilajelor descrise, mai este pedepsită și acțiunea de transmitere a acestora. În fond, între aceste două acțiuni nu există o deosebire calitativă semnificativă, mai mult decât atât considerăm că acțiunea de înstrăinare o înglobează pe cea de transmitere. Însă, plecând de la ideea că însăși legiuitorul le diferențiază, constatăm că din punct de vedere faptic *transmiterea* materialelor sau utilajelor menționate presupune acțiunea prin care făptuitorul le oferă unei alte persoane pentru uz temporar. Acțiunea de *înstrăinare*, la rândul

ei, presupune transmiterea lor cu titlu gratuit sau oneros în posesia unor altor persoane prin diferite metode (vânzare, dare cu împrumut, donare, schimb etc.).

La interpretarea celorlalte acțiuni alternative procurarea, păstrarea, expedierea materialelor ori a utilajelor specificate urmează a fi luate în considerare comentariile făcute la art.217 C.pen.

Din punctul de vedere al configurării semnelor laturii obiective, infracțiunea analizată are o componentă formală și se consideră consumată din momentul în care făptuitorul a săvârșit una dintre acțiunile menționate.

Dacă fapta incriminată la art.217³ C.pen. a fost precedată sau urmată de comiterea uneia dintre acțiunile prevăzute la art.217 sau 217¹ C.pen., subiectul urmează a fi tras la răspundere penală în baza unui concurs real de infracțiuni.

În ipoteza, în care făptuitorul acționează în vederea creării unor condiții prielnice pentru ca o altă persoană să producă sau să prepare droguri activitatea infracțională urmează a fi încadrată cu titlu de complicitate la art.217 sau 217¹ C.pen. în concurs cu art.217³ C.pen.

Fapta descrisă la art.217³ C.pen. constituie o infracțiune unică cu acțiuni alternative. Astfel, dacă persoana, sub imperiul unei singure intenții criminale, săvârșește două sau mai multe acțiuni, fapta va fi calificată după regulile unei infracțiuni unice (de exemplu, acțiunea de producere urmată de acțiunea de înstrăinare a materialelor sau a utilajelor destinate producerii sau preparării substanțelor narcotice). Deși nu influențează calificarea, de acest lucru se va ține cont la individualizarea pedepsei penale.

Însă dacă intențiile în raport cu faptele săvârșite sunt diferite, atunci persoana va fi supusă răspunderii penale pentru concurs real de infracțiuni.

De asemenea, infracțiunea prevăzută la art.217³ C.pen. poate îmbrăca forma unei infracțiuni prelungite, caz în care, reieșind din prevederile art.30 alin.(2) C.pen., fapta se va considera consumată din momentul săvârșirii ultimei acțiuni criminale.

4. *Latura subiectivă* a infracțiunii se exprimă prin intenție directă, adică făptuitorul își dă seama de destinația pe care o au materialele sau utilajele vizate și dorește realizarea în privința acestora a uneia dintre acțiunile incriminate. Pentru încadrarea juridică nu are relevanță scopul sau motivul de comitere a infracțiunii.

Atunci când subiectul fabrică, produce, procură materialele sau utilajele menționate și urmărește scopul de a produce sau a prepara efectiv droguri, etnobotanice ori analogi sau de a cultiva plantele care le conțin, acesta urmează a fi tras la răspundere penală suplimentar și pentru pregătirea infracțiunii prevăzute la art.217 sau 217³ C.pen.

5. *Subiect* al infracțiunii poate fi persoana fizică, responsabilă care a atins vârsta de 16 ani (subiect general), precum și persoana juridică, care întrunește semnele prevăzute la art.21 alin.(3) și (4) C.pen.

6. La alin.(2) al art. 217³ C.pen. este dozată răspunderea penală pentru săvârșirea faptei:

- b) de două sau mai multe persoane;
- c) cu folosirea situației de serviciu.

O pedeapsă mai aspră, conform 217³ alin.(3) C.pen. poate fi aplicată atunci când fapta se comite:

a) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală ori în favoarea acestora;

b) pe teritoriul instituțiilor de învățământ, instituțiilor de reabilitare socială, penitenciarelor, unităților militare, în locurile de agrement, în locurile de desfășurare a acțiunilor de educație, instruire a minorilor sau tineretului, a altor acțiuni culturale sau sportive ori în imediata apropiere a acestora.

Nu vom analiza suplimentar aceste circumstanțe calificative, întrucât sunt valabile comentariile făcute la agravantele identice prevăzute la art.217 și 217¹ C.pen.

7. *Pedepse*. În forma sa tipică, infracțiunea incriminată la art.217³ C.pen. se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 650 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate. În prezența formelor agravate prevăzute la art.217³ alin.(2) C.pen. infracțiunea se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5

ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă de la 3000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate. Agravante descrise la art.217³ alin.(3) C.pen. se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 5 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 7000 la 10000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

Secțiunea 1.3. Sustragerea sau extorcarea drogurilor sau etnobotanicelor (art.217⁴ C.pen.)

1. *Noțiune.* În scopul unei prevenirii eficiente a traficului ilicit de droguri, legiuitorul a incriminat fapta de sustragere sau extorcare a drogurilor sau etnobotanicelor într-o normă specială prevăzută la art.217⁴ C.pen. De regulă, actele de sustragere a drogurilor sunt urmate de punerea lor în circulație, fapt ce dozează starea de pericol pentru sănătatea publică.

Soluția stabilirii unui regim de sancționare diferențiat pentru această faptă a fost implementat și în legislația penală anterioară (Cod penal din 1961), în care sustragerea mijloacelor narcotice a fost incriminată distinct prin Ucazul Sovietului Suprem al RSSM din 05.06.1975 la art.225² C.pen.⁶⁷.

La momentul punerii în vigoare a C.pen. din 2002, sustragerea substanțelor narcotice sau psihotrope nu era incriminată într-o normă separată, fapta fiind calificată pe baze generale, potrivit normelor incriminatore privitoare la sustrageri. Mai târziu, din prin Legea nr.277-XIV din 04.11.2005, s-a revenit la vechea formulă, fapta găsindu-și o incriminare distinctă la art.217⁴ C.pen.

Definiția legală a infracțiunii analizate corespunde cu denumirea marginală a art.217⁴ C.pen., fapta constând în *sustragerea sau extorcarea a drogurilor sau etnobotanicelor*.

2. *Obiectul juridic special* al infracțiunii de sustragere sau extorcare a drogurilor sau etnobotanicelor are un caracter complex.

⁶⁷ Codul penal din 24.03.1961 // Veștile R.S.S.M., 1961, nr.10.

Obiectul principal îl constituie relațiile sociale din sfera sănătății publice, care asigură ordinea stabilită în domeniul procurării, răspândirii și folosirii drogurilor sau etnobotanicelor lor.

Infracțiunea are și un obiect juridic secundar format din relațiile sociale a căror existență și normală desfășurare depind de protejarea dreptului de posesie, în cazul sustragerii substanțelor narcotice sau psihotrope, precum și a altor drepturi patrimoniale, în situația extorcării acestora.

De asemenea, în cazul agravantelor prevăzute de art.217⁴ alin.(2) lit.e) și alin.(3) lit.b) C.pen., *obiectul juridic special secundar* mai poate include și relațiile sociale privitoare la protejarea vieții și sănătății persoanei.

În același timp, dacă infracțiunea se comite prin activitatea de extorcare, manifestată prin șantajarea deținătorului, a rudelor sau a apropiaților acestora, însoțită de amenințarea cu răspândirea unor știri defăimătoare despre ele, se mai atentează suplimentar și la relațiile sociale privitoare la onoarea și demnitatea persoanei. În ipoteza amenințării victimei cu răpirea, obiectul juridic secundar poate include și relațiile sociale ce privesc protejarea libertății fizice a persoanei.

Obiectul material al infracțiunii îl formează drogurile sau produsele etnobotanice, așa precum au fost definite în contextul examinării infracțiunilor incriminate la art.217 și 217¹ C.pen.

Existența infracțiunii nu este condiționată de proporția de comitere a faptei. Mărimea proporției condiționează însă calificarea faptei prin raportarea la una dintre variantele normative descrise în forma tip sau agravată [art.217⁴ alin.(1) – proporții mici; art.217⁴ alin.(2) lit.f) – proporții mari; art.217⁴ alin.(3) lit.c) – proporții deosebit de mari].

Plantele care conțin droguri, respectiv etnobotanice, și analoagele drogurilor nu pot forma obiect material al infracțiunii descrise la art.217⁴ C.pen., considerent din care în cazul sustragerii sau extorcării acestora devin aplicabile normele incriminatoare prevăzute la art.186-192 C.pen.

În același context, potrivit Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție din 26.12.2011 nr.2 *Cu privire la practica judiciară de aplicare a legislației penale ce reglementează circulația drogurilor, etnobotanicelor sau analoagelor acestora și a precursorilor*, nu poate fi considerată sustragere strângerea plantelor care conțin droguri sau etnobotanice sau a părților acestora (paie de

mac, capsule de mac, polen de cânepă) de pe terenurile agricole și loturile cetățenilor care nu au semănat și nu au crescut plantele respective. Aceste acțiuni urmează a fi calificate în baza art.217 sau art.217¹ Cod penal, în dependență de scop⁶⁸.

În ipoteza formelor agravante prevăzute la art.217⁴ alin.(2) lit.e) C.pen. (aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei ori amenințarea aplicării unei asemenea violențe) și art.217⁴ alin.(3) lit.b) C.pen. (aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei ori amenințarea aplicării unei asemenea violențe), obiectul material al infracțiunii poate fi reprezentat și de corpul fizic al persoanei.

În cazul sustragerii drogurilor sau etnobotanicelor victimă a infracțiunii poate fi posesorul acestor substanțe. Pentru existența componentei de infracțiune nu are relevanță dacă persoana posedă în mod legal sau ilegal substanțele narcotice sau psihotrope ce i-au fost sustrate.

În cazul extorcării substanțelor narcotice sau psihotrope, în afară de proprietarul, posesorul sau deținătorul acestora, victime ale infracțiunii mai pot fi rudele ori apropiații acestora.

Astfel, potrivit art.134 alin.(1) C.pen., prin rudenie se înțelege legătura bazată pe descendența unei persoane dintr-o altă persoană sau pe faptul că mai multe persoane au un ascendent comun. În primul caz, rudenția este în linie dreaptă, iar în al doilea caz – în linie colaterală. Totodată, în conformitate cu alin.(3) al aceluiași articol, rudele unuia dintre soți sunt afinii celuilalt soț.

Noțiunea de persoane apropiate nu este definită de legea penală. O interpretare judiciară a acestui lexem este statuată în Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție din 07.11.2005 *Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre șantaj*, în care prin „apropiați” se are în vedere persoanele, ale căror viață, sănătate și bunăstare sunt importante pentru destinatarul cererii, în virtutea relațiilor personale care s-au creat între el și acele persoane⁶⁹.

3. *Latura obiectivă* a infracțiunii este realizată prin două modalități normative, cu caracter alternativ stabilite expres în textul de lege:

- 1) sustragerea drogurilor sau etnobotanicelor;

⁶⁸ Buletinul CSJ al R. Moldova nr.1/4, 2012.

⁶⁹ Buletinul CSJ al R. Moldova nr.4, 2006.

2) extorcarea drogurilor sau etnobotanicelor.

La caracterizarea primei modalități de comitere a faptei, vom lua în considerare două premise: semnificația termenului de sustragere și formele prin care aceasta poate fi săvârșită.

Termenul „sustragere”, prevăzut ca *verbum regens*, are același înțeles ca și în cazul sustragerilor incriminate la Capitolul VI din Partea specială a C.pen., intitulat *Infracțiuni contra patrimoniului*.

În accepțiunea sa largă, *sustragerea bunurilor altei persoane* constă în scoaterea fizică a bunului din sfera de stăpânire a persoanei în posesia sau deținerea căreia se afla acel bun și trecerea lui în sfera de stăpânire a făptuitorului⁷⁰.

A. Borodac a optat pentru utilizarea termenului „însușire” la caracterizarea conceptului, concluzionând că prin însușire se înțelege luarea în stăpânire în mod ilegal, intenționat și gratuit a unor bunuri mobile ale altei persoane în favoarea făptuitorului sau a unor terțe persoane, bunuri ce se aflau la evidența patrimoniului proprietarului sau în posesia altor persoane, care a cauzat un prejudiciu material esențial, uneori chiar mic, proprietarului sau creează primejdia reală de a pricinui o asemenea daună, săvârșit din motiv și în scop de profit⁷¹.

Potrivit altui punct de vedere, prin sustragere se înțelege luarea ilegală și gratuită a bunurilor mobile din posesia altuia, care a cauzat un prejudiciu material efectiv acestuia, săvârșită în scop de cupiditate⁷².

Pornind de la această definiție doctrinară, același autor evidențiază următoarele semne constitutive ale sustragerii, care au un caracter necesar și suficient: 1) „luare”; 2) „din posesia altuia”; 3) „a bunurilor mobile”; 4) „ilegală”; 5) „gratuită”; 6) „care a cauzat un prejudiciu patrimonial efectiv acestuia”; 7) „săvârșită în scop de cupiditate”⁷³.

O noțiune similară a sustragerii a fost implementată în Hotărârea Plenului CSJ a *Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor nr.23 din 28.06.2004*: „În sensul legii, se consideră sustragere luarea

⁷⁰ *Cod penal al R. Moldova, Comentariu*, sub. red. lui A. Barbăneagră, Centrul de drept al avocaților, 2003, p.381.

⁷¹ A. Borodac, *op. cit.*, p.173.

⁷² S. Brînză în *Drept penal*, Volumul 2, Ed. Cartier juridic, Chișinău, 2005, p. 228.

⁷³ *Ibidem*.

ilegală și gratuită a bunurilor din posesia altuia, care a cauzat un prejudiciu patrimonial efectiv acestuia, săvârșită în scop acaparator”⁷⁴.

Cu referință la sustragerea drogurilor sau etnobotanicelor în pct.6 teza 1-a din Hotărârea Plenului CSJ nr.2 din 26.12.2011 *Cu privire la practica judiciară de aplicare a legislației penale ce reglementează circulația drogurilor, etnobotanicelor sau analoagelor acestora și a precursorilor* se arată: „În sensul art.217⁴ Cod penal, răspunderea pentru **sustragerea drogurilor sau etnobotanicelor** survine doar în cazurile în care persoanele acaparează în mod ilegal și gratuit astfel de substanțe de la întreprinderi, organizații, indiferent de forma de proprietate, sau de la cetățeni, inclusiv de pe teritoriile păzite”⁷⁵.

În ultima noțiune nu se face referire la *scopul de cupiditate* (de însușire, acaparator) de săvârșire a faptei, care în viziunea noastră este inerent oricărei sustrageri, indiferent de entitatea materială care formează obiectul material al acesteia.

Dacă în rezultatul interpretării normelor penale, unul și același termen va avea înțelesuri diferite se va ajunge la o aplicare neuniformă a legii penale, fapt ce implică o încălcare gravă a principiului legalității în dreptul penal. Din aceste considerente propunem, ca în perspectiva reajustării Hotărârii Plenului CSJ nr.2 din 26.12.2011, instanța superioară să reformuleze noțiunea de sustragere a substanțelor narcotice sau psihotrope prin referire obligatorie la *scopul de cupiditate*.

Din punct de vedere faptic, modalitățile de sustragere a drogurilor sau etnobotanicelor, pot fi raportate în mod direct la formele de sustragere a bunurilor ce sunt descrise la art.186-188, 190-192 C.pen. Pornind de la particularitățile obiectului material al infracțiunii, aceste norme au un caracter general în raport cu norma stipulată la art.217⁴ C.pen., care este una specială.

Astfel, pe de o parte, formele de sustragere a drogurilor sau etnobotanicelor nu pot fi extinse la alte forme decât cele pe care le reglementează legiuitorul. Pe de altă parte, *modus operandi* nu este influențat de obiectul material al infracțiunii, metodele de sustragere rămânând ca și în cazul sustragerilor descrise în Capitolul VI din Partea specială a C.pen.

⁷⁴ Buletinul CSJ al R. Moldova nr.8, 2004.

⁷⁵ Buletinul CSJ al R. Moldova nr. 1/4, 2012.

În lumina celor menționate, *putem defini sustragerea sau extorcarea drogurilor sau etnobotanicelor ca fiind luarea ilegală și gratuită a acestora din posesia unei persoane fizice sau juridice, care a cauzat un prejudiciu patrimonial efectiv acesteia, săvârșită în scop de cupiditate prin una dintre formele prevăzute la art.186, 187, 188, 190, 191 și 192 C.pen.*

Reiese că sustragerea drogurilor sau etnobotanicelor poate fi realizată prin următoarele metode: furt (art.186 C.pen.), jaf (art.187 C.pen.), tâlhărie (art.188 C.pen.), escrocherie (art.190 C.pen.), delapidare a averii străine (art.191 C.pen.) și pungășie (art.192 C.pen.).

Furtul de droguri sau etnobotanice presupune sustragerea pe ascuns a acestora. În conformitate cu pct.3 al Hotărârii Plenului CSJ a RM din 28.06.2004 *Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor*, sustragerea se consideră săvârșită pe ascuns dacă a fost săvârșită:

- în absența proprietarului, a posesorului sau a oricăror altor persoane;
- în prezența altor persoane, dar pe neobservate pentru acestea;
- în prezența altor persoane, care observă actul luării bunurilor, dar care nu conștientizează caracterul infracțional al celor comise (din cauza necunoașterii de către ele a faptului cui aparțin aceste bunuri sau din cauza creării de către făptuitor a iluziei caracterului legitim al luării bunurilor, sau din cauza vârstei minore, a ebrietății, a somnului, a unei boli psihice ori a unei alte stări specifice în care se află aceste persoane);
- în prezența altor persoane care urmăresc actul luării bunurilor și conștientizează caracterul infracțional al faptelor comise, persoane care însuflă încredere făptuitorului că nu-i vor crea impedimente în procesul săvârșirii sustragerii (soț, rudă apropiată). Dacă însă persoanele date au întreprins măsuri în vederea împiedicării sustragerii, cele săvârșite nu pot fi considerate furt, ci trebuie calificate ca jaf (art.187 C.pen.)⁷⁶.

De asemenea, în cazul în care făptuitorul consideră că săvârșește sustragerea pe ascuns, iar, în realitate, acțiunile i-au fost observate sau înțelese adecvat de alte persoane, fapta se va califica ca furt.

⁷⁶ Buletinul CSJ al R. Moldova nr.8, 2004.

Reieșind din prevederile art.187 alin.(1) C.pen., fapta de sustragere incriminată la art.217⁴ C.pen. se comite prin jaf atunci când drogurile sau etnobotanicele sunt sustrate în mod deschis.

Ca sustragere deschisă se consideră fapta ce se derulează în prezența proprietarului sau a altui posesor, ori în prezența unor persoane străine, vinovatul fiind conștient că persoanele prezente înțeleg caracterul ilegal al acțiunii lor, indiferent de faptul că ele au întreprins ori nu anumite măsuri de curmare a acestor acțiuni. Acțiunile inițiate ca furt, însă care nu au fost duse până la capăt, din cauza că au fost descoperite de către victimă sau de alte persoane, dar neținându-se cont de aceasta, au fost prelungite de către infractor în scopul însușirii bunurilor sau reținerii lor, se încadrează în infracțiunea de jaf, iar în cazul aplicării unei violențe periculoase pentru viață și sănătate sau amenințării cu o astfel de violență – în cea de tâlhărie⁷⁷.

Sustragerea prin tâlhărie a drogurilor sau etnobotanicelor nu cade sub incidența variantei tip a infracțiunii, ci urmează a fi calificată în baza art.217⁴ alin.(3) lit. b) C.pen., care dozează răspunderea penală pentru săvârșirea faptei cu aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei ori cu amenințarea aplicării unei asemenea violențe. Asta întrucât violența periculoasă constituie un semn obligatoriu al infracțiunii de tâlhărie, semn care nu este cuprins în varianta tip a infracțiunii pedepsite la art.217⁴ C.pen.

Activitatea de sustragere în cazul art.217⁴ poate fi realizată și prin forma escrocheriei care, reieșind din prevederile art.190 alin.(1) C.pen., presupune dobândirea ilicită a drogurilor sau etnobotanicelor prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile.

Spre deosebire de celelalte forme de sustragere, în cazul escrocheriei, victima transmite benevol drogurile sau etnobotanicele către făptuitor, sub influența înșelăciunii sau a abuzului de încredere.

⁷⁷ Ibidem.

Inducerea în eroare ca metodă de sustragere se poate manifesta prin prezentarea unor date false (înșelăciune activă) sau prin ascunderea unor informații a căror declarare era obligatorie (înșelăciune pasivă). Înșelăciunea întrunește diverse metode, procedee și tehnici de operare a făptuitorului, cum ar fi: denaturarea informațiilor despre sine, despre apartenența la firmă și posibilitățile financiare; dezinformarea victimei privitor la marfă, contraprestație, preț, echivalent etc.; utilizarea unor documente fictive sau false; ascunderea unor informații obligatorii pentru comunicare etc.⁷⁸.

Sustragerea drogurilor sau etnobotanicelor săvârșită prin metoda escrocheriei urmează a fi delimitată de fapta de falsificare a rețetei sau a altor documente care permit obținerea acestora (art.218 alin.(2) C.pen.). Devine aplicabil doar art.218 C.pen., atunci când persoana în baza actelor consemnate procură contra plată droguri sau etnobotanice. În ipoteza obținerii lor gratuite, ca urmare a înșelăciunii în baza unei rețete sau a unui alt document similar, falsificat de către făptuitor, activitatea infracțională se va încadra după regulile concursului de infracțiuni (art.217⁴ C.pen. și art.218 alin. (2) C.pen.).

Abuzul de încredere este o varietate a înșelăciunii și constă în faptul că infractorul până la primirea bunurilor, folosind unele relații de serviciu sau contractuale, fie chiar o naivă încredere a victimei, își asumă obligațiuni patrimoniale care condiționează actul de transmitere benevolă a substanțelor narcotice sau psihotrope. Primirea drogurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul preluării acestora, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat.

Delapidarea drogurilor sau etnobotanicelor, reieșind din prevederile art. 191 C.pen. presupune însușirea sau dispunerea ilegală de droguri sau etnobotanice de către cel căruia i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop ori refuzul de a le restitui.

În acest caz, pentru existența infracțiunii este necesar ca drogurile sau etnobotanicele să se afle efectiv, în condițiile legii, în gestiunea sau în

⁷⁸ A se vedea Cod penal al R. Moldova: Comentariu (Legea nr.985-XV din 18 aprilie 2002. Cu toate modificările operate până la republicare în Monitorul Oficial al R. Moldova nr.72-74/195 din 14.04.2009. Adnotat cu jurisprudența CEDO și a instanțelor naționale). Autori: A. Barbăneagră, Gh. Alecu, V. Berliba, V. Budeci, T. Carpov, V. Cușnir, R. Cojocaru, A. Mariș, T. Popovici, Gh. Ulianoschi, X. Ulianoschi, N. Ursu, V. Volcinschi. Ed. Sarmis, Chșinău, 2009, p.397.

administrarea făptuitorului. Drept cadrul legal pentru transmiterea drogurilor în administrarea făptuitorului servesc, de exemplu, contractele de drept civil: de depozit, de transport sau de expediție a substanțelor respective, de magazinaj etc. Aceste substanțe pot fi încredințate făptuitorului și în baza raporturilor de muncă (de exemplu, farmacistului îi sunt încredințate preparatele medicamentoase care conțin substanțe narcotice pentru comercializare, medicului pentru tratarea pacientului etc.).

În cazul delapidării drogurilor, însuși mecanismul de comitere a sustragerii este unul specific, care o deosebește de celelalte forme de sustragere. Acțiunea de sustragere, în acest caz, presupune însușirea substanțelor stupefiante sau psihotrope de către persoana care inițial le deținea în mod legitim, datorită faptului că i-au fost încredințate către victimă. Făptuitorul transformă detenția legitimă a drogurilor sau etnobotanicelor într-o stăpânire ilegală.

Sustragerea de droguri sau etnobotanice poate fi comisă și în forma pungășiei incriminate la art.192 C.pen. Aceasta va fi reținută atunci când făptuitorul, în mod ascuns, sustrage droguri sau etnobotanice ce aparțin unei alte persoane și care se află asupra acesteia (în buzunar, geantă, poșetă, sacoșă sau alte obiecte prezente la victimă) ori în imediata sa apropiere (pe teighea, pe masă etc.).

În legătură cu momentul consumării faptei de sustragere a drogurilor sau etnobotanicelor, în literatura de specialitate sunt expuse, în principal, două puncte de vedere.

Potrivit primului punct de vedere: „Chiar și atunci când această infracțiune îmbracă forma tâlhăriei sau pungășiei, ea va fi considerată consumată doar atunci când făptuitorul va obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile respective la dorința sa”⁷⁹.

În acord cu cel de al doilea punct de vedere, momentul consumativ al infracțiunii de sustragere a drogurilor sau etnobotanicelor urmează a fi stabilit în funcție de forma de săvârșire a sustragerii.

De exemplu, autorul A.I. Ciuceaev susține că infracțiunea se consideră consumată din momentul preluării acestor substanțe și apariției la făptuitor a posibilității reale de a se folosi și de a dispune de ele după propria voință. În cazul sustragerii acestor substanțe pe calea tâlhăriei, infracțiunea se consideră

⁷⁹ S. Brînză, V. Stati, *op. cit.*, p. 872.

consumată din momentul începerii atacului însoțit de aplicarea sau amenințarea cu aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei, săvârșit cu scopul sustragerii substanțelor narcotice sau psihotrope⁸⁰.

Aceiași opinie este susținută și de alți autori ruși: Iu. Krasicov⁸¹, Z. Neznamov⁸², T. Radcenko⁸³ etc.

Acest mod de abordare a momentului consumativ al sustragerilor substanțelor narcotice sau psihotrope este recunoscut în practica judiciară, fiind consacrat în Hotărârea Plenului CSJ *Cu privire la practica judiciară de aplicare a legislației penale ce reglementează circulația drogurilor, etnobotanicelor sau analoagelor acestora și a precursorilor*: „Sustragerea de droguri sau etnobotanice poate avea loc prin furt, jaf, tâlhărie, escrocherie, delapidare, pungășie și se consumă în momentul în care făptuitorul are posibilitatea reală de a le folosi sau de a dispune de ele, cu excepția sustragerii prin pungășie, care se consumă în momentul începerii acțiunii de sustragere, și a sustragerii prin tâlhărie, care se consumă în momentul declanșării atacului tâlhăresc, indiferent de faptul dacă acțiunea s-a finalizat sau nu cu sustragerea reală a substanțelor respective”⁸⁴.

Ne alăturăm la cel de al doilea punct de vedere, opinie la care am subscris și într-un studiu anterior⁸⁵.

În calitate de argument poate fi invocat faptul că legiuitorul stabilește răspunderea penală pentru anumite forme particularizate de sustrageri (furt, jaf, tâlhărie, escrocherie, delapidare a averii străine și pungășie). Acestea sunt definite expres în textele incriminatoare (art.186, 187, 188, 190, 191 și 192 C.pen.), din care rezultă momentele consumative ce le sunt proprii.

Pornind de la ideea că în raport cu aceste norme art.217⁴ C.pen. reprezintă o normă specială, nu se admite o altă interpretare a momentului de consumare a sustragerilor decât cea care derivă din normele care le definesc. Legiuitorul din

⁸⁰ А.И. Чучаева în *Уголовное право Российской Федерации. Особенная часть, Учебник*, Под ред. д-ра юр. наук, проф. Л.В. Иногамовой-Хегай, д-ра юр. наук, проф. А.И. Рарога, д-ра юр. наук, проф. А.И. Чучаева, Москва, ИНФРА-М: КОНТРАКТ, 2004, p.347.

⁸¹ Ю.А. Красиков, *op. cit.*, p. 654-656.

⁸² З. А. Незнамова, *op. cit.*, p. 559-560.

⁸³ Т. В. Радченко. În: *Уголовная ответственность за хищение либо вымогательство наркотических средств или психотропных веществ*, Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук, Москва, 2005 /7 www.dissercat.com.

⁸⁴ Buletinul CSJ al R. Moldova nr.1, 2012.

⁸⁵ A se vedea *Cod penal al R. Moldova: Comentariu, op. cit.*, p. 451.

rațiuni de tehnică legislativă, pentru a evita o repetare inutilă a unor termeni și expresii în legislația penală, la descrierea faptei incriminate la art.217⁴ C.pen. a utilizat termenul generic „sustragere”, care înglobează toate formele de sustragere, așa cum sunt definite în normele menționate mai sus.

Prin urmare, definiția legală a pungășiei (art.192 C.pen.) și a tâlhăriei (art.188 C.pen.) nu poate avea un alt înțeles decât cel prestabilit în norma generală, chiar atunci când prin aceste metode se comite o sustragere a drogurilor sau etnobotanicelor.

Din atare rațiuni, considerăm că în cazul sustragerii drogurilor sau etnobotanicelor săvârșită în forma furtului, jafului, escrocheriei, delapidării averii străine momentul de consumare a infracțiunii va fi delegat momentului când persoana vinovată va avea posibilitatea reală de a folosi ori administra substanțele sustrate.

Excepție o constituie sustragerea prin pungășie, caz în care fapta va fi considerată consumată din momentul începerii acțiunii de sustragere a drogurilor sau etnobotanicelor, precum și sustragerea săvârșită prin tâlhărie – fapta se va considera consumată din momentul atacării persoanei în scop de sustragere, însoțit de aplicarea sau amenințarea aplicării violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei agresate. În primul caz, se va reține varianta-tip a infracțiunii (art.217⁴ alin.(1) C.pen.), iar în cel de al doilea – varianta agravată prevăzută la art.217⁴ alin.(3) lit. b) C.pen.

Identificarea formei prin care se comite fapta de sustragere a substanțelor narcotice sau psihotrope are importanță nu doar pentru calificarea activității infracționale și identificarea momentului de consumare, ci și pentru corecta individualizare a pedepsei penale de către instanța de judecată în limitele sancțiunilor prevăzute la art.217⁴ C.pen.

Cea de a doua modalitate de comitere a infracțiunii incriminate la art.217⁴ C.pen. o constituie **extorcarea drogurilor sau etnobotanicelor**.

Extorcarea presupune obținerea prin șantaj a drogurilor sau etnobotanicelor, astfel după cum este definit la art.189 C.pen. Fapta este alcătuită din două acțiuni ilegale legate organic între ele: acțiunea principală (cerera) și acțiunea adiacentă (amenințarea).

Pentru calificare este important de a constata dacă activitatea de extorcare, descrisă la art.217⁴ C.pen., poate comprima toate variantele normative, atât cele tipice, cât și cele agravate descrise la art.189 C.pen.

În cazul infracțiunii de șantaj, reieșind din definiția legală stipulată la art.189 C.pen., acțiunea principală, adică cererea, poate îmbrăca trei forme:

1) cererea de a se transmite bunurile proprietarului, ale posesorului sau ale deținătorului;

2) cererea de a se transmite dreptul asupra bunurilor proprietarului, posesorului sau deținătorului;

3) cererea de a săvârși acțiuni cu caracter patrimonial.

Potrivit pct.7) al Hotărârii Plenului CSJ nr.2 din 26.12.2011 *Cu privire la practica judiciară de aplicare a legislației penale ce reglementează circulația drogurilor, etnobotanicelor sau analoagelor acestora și a precursorilor*, **prin extorcare** de droguri sau etnobotanice se înțelege cererea de transmitere a astfel de substanțe adresată proprietarului, posesorului sau deținătorului acestora cu amenințarea cu violență sau cu răspîndirea unor știri defăimătoare despre persoana respectivă, rudele sau apropiații acesteia, cu deteriorarea sau distragerea bunurilor proprietarului, posesorului, deținătorului ori cu răpirea persoanei respective, a rudelor sau a apropiaților acesteia⁸⁶.

Se poate observa că noțiunea de „extorcare” prevăzută în Hotărârea Plenului CSJ nr.2 din 26.12.2011, include doar cererea de transmitere a drogurilor sau etnobotanicelor, lăsând în afara sferei de aplicabilitate a art.217⁴ C.pen. cererea de transmitere a drepturilor asupra lor sau cea de săvârșire a altor acțiuni cu caracter patrimonial legate de circulația acestora.

Unii autori extind sfera de aplicare a extorcării și la ipoteza cererii de transmitere a dreptului asupra substanțelor narcotice, mai ales atunci când aceste drepturi sunt fixate în anumite documente ce permit eliberarea substanțelor narcotice sau psihotrope ori obținerea lor în condiții privilegiate⁸⁷.

În viziunea noastră, o asemenea soluție nu este lipsită de interes, mai ales atunci când făptuitorul solicită prin șantajare victimei rețete farmaceutice sau ale documente care permit obținerea substanțelor narcotice sau psihotrope.

⁸⁶ Buletinul CSJ al R. Moldova nr. 1, 2012.

⁸⁷ Т. В. Радченко, *op .cit. /7* www.dissercat.com.

De fapt, posibilitatea unei asemenea manifestări de pericol în cadrul infracțiunii examinate reiese și din interpretările CSJ statuate la pct.7) teza a 3-a din Hotărârea Plenului nr.2 din 26.12.2011, potrivit căreia: „În cauzele cu privire la extorcarea drogurilor sau etnobotanicelor, victime, pe lângă cetățenii care dețin aceste substanțe, pot fi și persoanele abilitate să elibereze documente care oferă dreptul la achiziționarea legală a astfel de substanțe, persoanele care au acces la substanțele narcotice sau psihotrope în legătură cu activitatea lor profesională (spre exemplu, asistenta medicală), precum și alte persoane”⁸⁸.

Referitor la acțiunea adiacentă, care însoțește cererea de transmitere a drogurilor, în Hotărârea Plenului CSJ nr.2 din 26.12.2011 sunt reflectate doar acele forme de amenințare ce caracterizează componența-tip sau de bază a infracțiunii de șantaj, și anume:

- amenințarea cu violență a persoanei, a rudelor sau a apropiaților acesteia;
- amenințarea cu răspândirea unor știri defăimătoare despre persoană, despre rudele sau apropiații acesteia;
- amenințarea cu deteriorarea sau cu distrugerea bunurilor proprietarului, ale posesorului sau ale deținătorului;
- amenințarea cu răpirea proprietarului, a posesorului sau a deținătorului, a rudelor sau a apropiaților acestora⁸⁹.

Dacă extorcarea substanțelor narcotice sau psihotrope se materializează prin una din aceste patru forme de amenințare, fapta urmează a fi calificată în conformitate cu art.217⁴ alin.(1) C.pen. Excepție o constituie extorcarea comisă prin amenințarea aplicării violenței, caz în care, în funcție de gravitatea acesteia, fapta va fi calificată fie în baza art.217⁴ alin.(2) lit.e), fie în baza art.217⁴ alin.(3) lit.b) C.pen.

Spre deosebire de șantajul agravat (art.189 alin.(2)-(6) C.pen.), extorcarea drogurilor sau etnobotanicelor comisă în prezența circumstanțelor agravante nu include forme, cum ar fi: deteriorarea ori distrugerea bunurilor; răpirea proprietarului, posesorului, sau a deținătorului, a rudelor sau a apropiaților acestora. Aceste forme de activitate infracțională se situează în afara cadrului

⁸⁸ Buletinul CSJ al R. Moldova nr. 1, 2012.

⁸⁹ Buletinul CSJ al R. Moldova nr. 1, 2012.

incriminator instituit la art.217⁴ C.pen., calificarea făcându-se după regulile concursului de infracțiuni.

În cazul extorcării substanțelor narcotice sau psihotrope, infracțiunea se consumă în momentul înaintării cererii de transmitere a substanțelor respective, indiferent de faptul dacă a fost sau nu satisfăcută cererea, au trecut sau nu acestea în posesia făptuitorului.

4. *Latura subiectivă a infracțiunii* se exprimă prin intenție directă, adică făptuitorul își dă seama de caracterul prejudiciabil pe care fapta săvârșită îl comportă pentru relațiile sociale, prevede posibilitatea survenirii urmării prejudiciabile și dorește provocarea acesteia.

Scopul de comitere a infracțiunii este un semn obligatoriu al laturii subiective a infracțiunii. Fapta în ambele sale modalități (sustragere sau extorcare) se comite în scop de cupiditate adică în scopul însușirii drogurilor sau etnobotanicelor.

Sustragerea sau extorcarea drogurilor sau etnobotanicelor și acțiunile ulterioare de păstrare, prelucrare, transportare sau expediere a lor fără sau în scop de înstrăinare, precum și înstrăinarea lor în condiții de ilegalitate urmează a fi calificată prin concurs de infracțiuni prevăzute la art.217⁴ și, după caz, la art.217 sau art.217¹ Cod penal⁹⁰.

În acest sens este relevant următorul caz din practica judiciară: *numitul G.I. a pătruns, pe timp de noapte, pe geam în incinta secției consultative a spitalului raional F..., de unde ulterior, după ce a deschis safeul, a sustras 9 fiole de 2% cu volumul a câte 1 ml cu soluție de omnoponi, în volum total de 0,18 g și 32 de fiole de 1% cu volumul a câte 1 ml, de soluție de morfină în volum total de 0,32 g. Tot el, peste două zile i-a comercializat lui P.D. 5 fiole de 1% cu volum a câte 1 ml de soluție de morfină, în volum total de 0,05 g, contra sumei de 500 de lei.*

În speță, activitatea infracțională urmează a fi calificată în baza unui concurs real de infracțiuni cu invocarea art.217⁴ alin.(2) lit.d), f) și art.217¹ C.pen.

5. *Subiectul infracțiunii* examinate este persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii faptei întrunește condițiile generale prescrise de lege, adică vârsta răspunderii penale, care în acest caz este de 14 ani, și responsabilitatea.

⁹⁰ Buletinul CSJ al R. Moldova nr. 1, 2012.

În cazul sustragerii drogurilor sau etnobotanicelor săvârșită prin *delapidare*, *subiectul este special și poate fi doar persoana căreia drogurile i-au fost încredințate persoanei în baza unui titlu.*

Anterior intrării în vigoare a Legii nr. 179 din 26.07.2018 publicată în Monitorul Oficial nr. 309-320 din 17.08.2018 textul de lege, la descrierea infracțiunii utiliza termenul de **administrator**.

Sustragerile substanțelor narcotice sau psihotrope săvârșite de către transportatori, expeditori și alte persoane cărora aceste substanțe li s-au încredințat conform unui document valabil pentru o singură dată, urmează a fi calificate drept sustrageri săvârșite prin metode de însușire și delapidare a bunurilor care sunt încredințate făptuitorului. Dacă însă sustragerea substanțelor menționate a fost săvârșită de persoane cărora nu li s-au încredințat bunurile dar ele au avut acces la cele sustrate (de exemplu, paznic, infirmieră etc.), acțiunile lor urmează a fi încadrate drept sustragere prin furt.

Sustragerea drogurilor sau etnobotanicelor comisă prin delapidare urmează a fi delimitată de infracțiunea incriminată la art.218 alin.(4) C.pen., la care se prevede răspunderea penală pentru încălcarea regulilor stabilite de circulație a substanțelor narcotice sau psihotrope care a cauzat pierderea lor, săvârșită de către persoana în obligațiile căreia intră respectarea regulilor menționate. În cazul în care persoana în ale cărei obligații intră respectarea regulilor stabilite de circulație a drogurilor, folosindu-se de situația de serviciu, săvârșește sustragerea unor astfel de substanțe, acțiunile acesteia urmează a fi calificate în baza art.217⁴ alin.(2) lit.c) C. pen., fără calificarea suplimentară a lor în baza art.218 alin.(4) C.pen., dat fiind că aceste substanțe nu au fost pierdute, dar au trecut în posesia ilegală a făptuitorului⁹¹.

6. *Forme agravante.* La alin.(2) al art.217⁴ C.pen. este dozată răspunderea penală pentru acțiunile prevăzute la alin.(1) al aceluiași articol, săvârșite:

- b) de două sau mai multe persoane;
- c) cu folosirea situației de serviciu;
- d) prin pătrundere în încăpere, într-un alt loc pentru depozitare sau în locuință;

⁹¹ Buletinul CSJ al R. Moldova nr.1, 2012.

e) cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei ori cu amenințarea aplicării unei asemenea violențe;

f) în proporții mari.

În cazul art.217⁴ alin.(2) lit.b) C.pen. este înăsprită răspunderea penală pentru săvârșirea faptei de *două sau mai multe persoane*. În general, pentru această agravantă sunt valabile comentariile făcute la art.217 alin.(3) lit.b) C.pen.

Unica concretizare ține de sustragerea drogurilor sau etnobotanicelor săvârșite prin delapidare, atunci când subiectul este calificat, acesta putând fi doar persoana care are calitatea de administrator. Dat fiind faptul că la alin.(1) al art.217⁴ C.pen. se prevede răspunderea penală pentru mai multe forme de sustragere a substanțelor narcotice sau psihotrope, în cazul delapidării nu este necesar ca toate persoanele participante să aibă calitatea de administrator al substanțelor menționate.

În conformitate cu art.217⁴ C.pen. alin.(2) lit.b) C.pen., infracțiunea este pedepsită mai aspru și atunci când fapta este comisă *cu folosirea situației de serviciu*.

Rațiunea dozării răspunderii în cazul acestei împrejurări de comitere a infracțiunii rezidă în ideea că este cu mult mai periculoasă persoana, care pe lângă faptul că săvârșește sustragerea, profită de încrederea ce-i este acordată de societate la investirea ei în funcție, nu pentru a promova interesul social, în sensul exercitării acțiunilor de control pentru asigurarea circulației în condiții de legalitate a drogurilor, ci pentru a le dobândi în mod ilegal, sfidând interesele membrilor societății și discreditând calitatea de factor de decizie.

În prim plan este de menționat că această formă agravantă a infracțiunii se referă doar la sustragerea drogurilor sau a etnobotanicelor săvârșită prin forma delapidării averii străine, care corespunde cu norma generală prevăzută la art. 191 alin. (2) lit. c) C.pen. al R. Moldova [delapidarea averii străine cu folosirea situației de serviciu] și forma escrocheriei, care corespunde agravantei prevăzute la art. 190 alin. (2) lit. c) C.pen. [escrocheria cu folosirea situației de serviciu].

În raport cu celelalte forme de sustragere a drogurilor sau etnobotanicelor, precum ar fi furtul (art. 186 C.pen.), jaful (art. 187 C.pen.), tâlhăria (art. 188 C.pen.), pungășia (art. 192 C.pen.) și în raport cu extorcarea acestora, care corespunde dobândirii prin șantaj a bunurilor altei persoane (art. 189 C.pen.),

forma agravantă prevăzută la art. 217⁴ alin. (2) lit. c) C.pen. nu poate fi aplicată, deoarece nu este prevăzută ca semn calificativ al normelor generale.

Potrivit interpretărilor CSJ materializate în Hotărârea Plenului CSJ nr.2 din 26.12.2011: „**Prin persoană care s-a folosit de situația sa de serviciu** la comiterea infracțiunilor prevăzute la art.217, 217¹, 217³ și 217⁴ Cod penal urmează a se înțelege persoana cu funcție de răspundere sau persoana care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală (art.123, art.124 Cod penal), precum și persoana ale cărei atribuții de serviciu au legătură cu operarea cu droguri sau etnobotanice. De exemplu, în cadrul fabricării preparatelor medicamentoase, o astfel de persoană poate fi farmacistul, laborantul; în cadrul eliberării sau aplicării acestora - angajatul farmaciei, medicul, asistenta medicală; în cadrul pazei acestora - paznicul, expeditorul”⁹².

Nu suntem de acord cu acest mod de interpretare extensivă a cercului de persoane ce pot fi supuse răspunderii penale în baza acestei variante agravante a infracțiunii. Rămânem consecvenți punctului de vedere exprimat anterior (a se vedea art.217 alin.(3) lit.d) C.pen.), din care rezultă că subiect al infracțiunii comisă în această formă poate fi: *persoana publică* (art.123 alin.(2) C.pen.), *persoana cu funcție de demnitate publică* (art.123 alin.(3) C.pen.) și *persoana care gestionează o organizație comercială, obștească sau nestatală* (art.124 C.pen.).

Pentru susținerea acestei opinii învederăm două argumente.

Primul argument rezidă în ideea că în legislația penală a R. Moldova, expresia cu *folosirea situației de serviciu* desemnează, de cele mai multe ori, o faptă mijloc de comitere a unei alte fapte scop și care este descrisă ca formă agravantă a faptei scop. În cazul de față, fapta mijloc este *abuzul de putere sau abuzul de serviciu* din sfera publică (art. 327 C.pen. al R. Moldova) și respectiv, *abuzul de serviciu* din sfera privată (art. 335 C.pen. C.pen. al R. Moldova), iar fapta scop este *sustragerea drogurilor sau etnobotanicelor prin delapidare sau escrocherie*.

Acest lucru, reiese implicit și din interpretarea de la pct. 4.5 al Hotărârii Plenului CSJ a R. Moldova, *Cu privire la aplicarea legislației, referitoare la răspunderea penală pentru abuzul de putere sau abuzul de serviciu, excesul de*

⁹² Buletinul CSJ al R. Moldova nr.1, 2012.

putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, precum și neglijența în serviciu nr. 7 din 15.05.2017: „Folosirea situației de serviciu apare pe post de variantă agravată și în alte componente de infracțiuni, precum cele de la: lit.b) alin.(2) art.177, lit.a) alin.(2) art.178, lit.a) alin.(3) art.179, alin.(2) art.180¹, lit.d) alin.(3) art.217, lit.d) alin.(3) art.217¹, lit.c) alin.(2) art.217³, lit.c) alin.(2) art.217⁴, lit.c) alin.(2) art.241, lit.c) alin.(2) art.243, lit.c) alin.(5) art.248 CP, etc. Deoarece abuzul de putere sau abuzul de serviciu constituie metoda de săvârșire a faptelor incriminate la lit.b) alin.(2) art.177, lit.a) alin.(2) art.178, lit.a) alin.(3) art.179, alin.(2) art.180¹, lit.d) alin.(3) art.217, lit.d) alin.(3) art.217¹, lit.c) alin.(2) art.217³, lit.c) alin.(2) art.217⁴, lit.c) alin.(2) art.241, lit.c) alin.(2) art.243, lit.c) alin.(5) art.248 CP, etc., toate aceste norme reprezintă „întregul” în raport cu art.327 CP, care este „partea”. În definitiv, apelând la regula de calificare, prevăzută la alin.(2) art.118 CP, la încadrare, se va reține doar lit.b) alin.(2) art.177, lit.a) alin.(2) art.178, lit.a) alin.(3) art.179, alin.(2) art.180¹, lit.d) alin.(3) art.217, lit.d) alin.(3) art.217¹, lit.c) alin.(2) art.217³, lit.c) alin.(2) art.217⁴, lit.c) alin.(2) art.241, lit.c) alin.(2) art.243, lit.c) alin.(5) art.248 C.pen. etc.

Ce de la doilea argument poate fi desprins din norma incriminatoare de la art. 327 C.pen. al R. Moldova, în care sunt descrise în mod expres semnele speciale ale subiectului infracțiunii de abuz de putere sau abuz de serviciu. Acestea sunt calitățile de *persoană publică* la art. 327 alin. (1) C.pen. al R. Moldova și cea de *persoană cu funcție de demnitate publică* la art. 327 alin. (1) C.pen. al R. Moldova. Același lucru se întâmplă și în cazul incriminării statuate la art. 333 C.pen. al R. Moldova unde la alin. (1) se prevede calitatea de *persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală ori care lucrează pentru o astfel de organizație*.

Prin urmare, lărgirea sferei subiecților infracțiunii de sustragere a drogurilor sau a etnobotanicelor cu folosirea situației de serviciu, la alte persoane decât cele care le descrie norma generală (art. 327 și art. 333 C.pen.) atrage după sine o încălcare gravă a principiului legalității stipulat la art. 3 C.pen. al R. Moldova. Astfel, nu se admite o interpretare extensivă largă a normei penale, ce ar fi în defavoarea celui care a comis o infracțiune.

Prin urmare, subiect al sustragerii drogurilor sau etnobotanicelor prin folosirea situației de serviciu pot fi trei categorii de persoane:

1. **persoana publică** (art.123 alin.(2) C.pen.);
2. **persoana cu funcție de demnitate publică** (art.123 alin.(3) C.pen.);
3. **persoana care gestionează o organizație comercială, obștească sau nestatală** (art.124 C.pen.).

O altă circumstanță agravantă a infracțiunii este prevăzută la art.217 alin.(2) lit.d) C.pen. – sustragerea de droguri sau etnobotanice săvârșită prin *pătrundere în încăpere, într-un alt loc pentru depozitare sau în locuință*.

Expresiile „*pătrundere*”, „*încăpere*”, „*alt loc pentru depozitare*” și „*locuință*” utilizate la descrierea art.217 alin.(2) lit.d) C.pen. au o semnificație identică cu cea avută în vedere în cazul sustragerilor săvârșite prin furt (art.186 alin.(2) lit.c) C.pen.), jaf (art.187 alin.(2) lit.d) C.pen.) și tâlhărie (art.188 alin.(2) lit.d) C.pen.).

În acest sens, sunt relevante explicațiile Hotărârii Plenului CSJ din nr.23 din 28.06.2004 *Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor*.

Astfel, prin acțiunea de **pătrundere** se are în vedere intrarea ilegală, pe ascuns sau deschis, într-o încăpere, în alt loc pentru depozitare sau locuință în scopul săvârșirii furtului, jafului sau tâlhăriei. Ea poate fi comisă atât cu învingerea piedicilor și a rezistenței, cât și fără aceasta. Pătrunderea poate fi realizată și cu ajutorul dispozitivelor când infractorul extrage obiectele fără a intra în încăperea respectivă. Totodată, este necesar de stabilit scopul cu care făptuitorul a pătruns în încăpere, în alt loc pentru depozitare sau în locuință. Dacă făptuitorul mai întâi s-a aflat în încăpere, în alt loc pentru depozitare sau în locuință, fără a urmări scopul de a săvârși sustragerea substanțelor narcotice sau psihotrope, acesta apărând ulterior, în acțiunile lui va lipsi circumstanța agravantă examinată.

Prin **încăpere** se au în vedere construcțiile, edificiile, beciurile, hambarele, garajele și alte construcții gospodărești, destinate amplasării bunurilor, indiferent dacă este permanentă, temporară, staționară sau mobilă⁹³.

Sintagma **alt loc pentru depozitare** presupune sectoare de teritoriu, inclusiv curți ale caselor, destinate păstrării permanente sau temporare a bunurilor, utilate cu gard sau mijloacele tehnice sau asigurate cu altă pază; magazine-ambulante,

⁹³ Buletinul CSJ al R. Moldova, nr. 8, 2004.

limuzine, refrigeratoare, containere, safeuri și alte depozite de acest fel. Totodată, sectoarele de teritoriu care nu sunt folosite pentru păstrare, ci, de exemplu, pentru cultivarea unei oarecare producții, nu se referă la noțiunea de „alt loc pentru depozitare”⁹⁴.

În sfârșit, prin **locuință** se are în vedere o încăpere sau un grup de încăperi destinate traiului permanent sau temporar al persoanelor, în care se află o parte sau întreaga avere de care dispun ele. La aceasta se referă părțile componente ale locuinței (încăperi unice), în care oamenii pot să nu se afle temporar sau să nu locuiască nemijlocit. În afară de aceasta, se consideră drept **locuință** nu numai încăperile de locuit (odăile, antreurile, bucătăriile), ci și cele alăturate nemijlocit lor, alcătuind o parte indivizibilă, cum ar fi: balcoanele, lojele, iar în casele individuale – verandele, mansardele, beciurile, cămărilor etc.⁹⁵

Infrațiunea de violare a domiciliului incriminată la art.179 C.pen. este absorbită de agravanta examinată. Astfel, activitatea infracțională de sustragere a substanțelor narcotice sau psihotrope prin pătrundere în locuință cade pe deplin sub sfera art.217⁴ C.pen., nefiind necesară calificarea după regulile concursului de infracțiuni.

În baza art.217⁴ alin.(2) lit.e) C.pen. este dozată răspunderea penală pentru sustragerea de droguri sau etnobotanice săvârșită *cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei ori cu amenințarea aplicării unei asemenea violențe*.

Practica judiciară abordează în mod contradictoriu noțiunea de „violență nepericuloasă pentru viața sau sănătatea persoanei”.

Astfel, în conformitate cu Hotărârea Plenului CSJ nr.23 din 28.06.2004 *Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor*, violența nepericuloasă pentru viața și sănătatea victimei este considerată cauzarea unei vătămări ușoare a integrității corporale sau a sănătății, precum și aplicarea intenționată a loviturilor sau a altor acțiuni violente care au cauzat numai dureri fizice⁹⁶.

Potrivit Hotărârii Plenului CSJ nr.16 din 07.11.2005 *Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre șantaj*, aplicarea violenței nepericuloase

⁹⁴ *Ibidem.*

⁹⁵ *Ibidem.*

⁹⁶ *Ibidem.*

pentru viață sau sănătate constituie cauzarea intenționată a vătămarilor corporale de grad mediu, ușoare, aplicarea intenționată a loviturilor sau săvârșirea altor acțiuni violente care au produs dureri fizice⁹⁷.

O altă noțiune a violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei, care în viziunea noastră corespunde mai pe deplin voinței legiuitorului, este statuată în Hotărârea Plenului CSJ din 22.11.2004 *Cu privire la practica aplicării legislației în cauzele despre traficul de ființe umane și traficul de copii*. Potrivit acesteia, violența fizică nepericuloasă pentru viața și sănătatea persoanei constă în cauzarea intenționată a leziunilor corporale, care nu au drept urmare dereglarea de scurtă durată a sănătății sau o pierdere neînsemnată, dar stabilă a capacității de muncă, fie aplicarea intenționată a loviturilor sau săvârșirea altor acte de violență care au cauzat o durere fizică dacă acestea nu au creat un pericol pentru viața sau sănătatea victimei⁹⁸.

Trebuie însă menționat că această inadvertență în interpretarea de către CSJ a semnului violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei urmează a fi soluționată de către instanța superioară prin uniformizarea practicii judiciare, astfel încât noțiunea în cauză să aibă un înțeles unic pentru toate faptele infracționale incriminate în Partea specială C.pen. al R. Moldova.

Violența nepericuloasă pentru viață sau sănătate poate fi efectiv aplicată în privința victimei până la deposedarea de droguri sau etnobotanice, în procesul deposedării sau nemijlocit după deposedare. În cea din urmă situație este necesar ca violența să fie aplicată până la momentul consumării sustragerii.

În situația amenințării cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate, acțiunea de amenințare trebuie să aibă un caracter real și nu imaginar. Amenințarea, în acest caz, este un act de violență psihică, act care poate paraliza rezistența victimei și înlesni sustragerea de droguri sau etnobotanice.

În această formă agravantă, infracțiunea incriminată la art.217⁴ C.pen. poate fi comisă atât prin sustragere (prin jaf), cât și prin extorcare. În cazul în care făptuitorul cere ca drogurile sau etnobotanicele să-i fie transmise imediat, fapta se va comite prin modalitatea jafului. În cazul în care făptuitorul cere ca

⁹⁷ Buletinul CSJ a R. Moldova nr.4, 2006.

⁹⁸ Buletinul CSJ a R. Moldova, nr.8, 2005.

substanțele respective să-i fie transmise pe viitor, fapta se va comite prin metoda extorcării.

În ipoteza agravantei prevăzute la art.217⁴ alin.(2) lit f), fapta este sancționată mai grav atunci când este comisă în *proporții mari*. După cum s-a menționat și anterior, sustragerea de droguri sau etnobotanice se va comite în proporții mari atunci când cantitatea acestora va depăși cantități mici până la cantitățile maxime indicate în lista aprobată prin Hotărârea Guvernului 79 din 23.0.2006 (a se vedea comentariile făcute la art.217 C.pen.).

La alin.(3) al art.217⁴ C.pen. este dozată răspunderea penală pentru acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2) al aceluiași articol, săvârșite:

- a) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală ori în favoarea acestora;
- b) cu aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei ori cu amenințarea aplicării unei asemenea violențe;
- c) în proporții deosebit de mari.

Referitor la circumstanța agravantă prevăzută la art.217⁴ alin.(3) lit.a) C.pen., adică sustragerea de droguri comisă de un *grup criminal organizat sau de o organizație criminală ori în favoarea acestora*, sunt valabile explicațiile făcute *supra* la art.217¹ alin.(4) lit.b) C.pen.

Este însă de menționat că fapta se va considera a fi săvârșită în favoarea unui grup criminal organizat sau a unei organizații criminale atunci când este săvârșită de către o persoană care nu este membru al unei asemenea grupări criminale, însă care acționează în interesul acesteia.

În cazul agravantei stipulate la art.217⁴ alin.(3) lit.b) C.pen., sustragerea substanțelor narcotice sau psihotrope *cu aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei ori cu amenințarea aplicării unei asemenea violențe*, este de menționat că nici acest sens nu este interpretat uniform în practica judiciară.

Astfel, potrivit Hotărârii Plenului CSJ din 22.11.2004, prin violența periculoasă pentru viața și sănătatea fizică sau psihică a persoanei se înțelege vătămarea intenționată gravă ori medie, prevăzute la art.151 și 152 C.pen.⁹⁹.

⁹⁹ Buletinul CSJ al Republicii Moldov, nr.8, 2005.

În acord cu Hotărârea Plenului CSJ nr.16 din 07.11.2005, violența periculoasă pentru viață sau sănătate (art.189 alin.(3) lit.c) C.pen.) presupune aplicarea intenționată a violenței care s-a soldat cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății¹⁰⁰.

În sfârșit, potrivit Hotărârii Plenului CSJ nr.23 din 28.06.2004, drept violență periculoasă pentru viață și sănătate (art.188 alin.(1), art.189 alin.(3), lit.c) C.pen.) urmează a fi considerată vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății, urmată de o dereglare de scurtă durată a sănătății, sau vătămarea medie a integrității corporale sau a sănătății, care a fost urmată de dereglarea de lungă durată a sănătății, precum și alte acțiuni care, deși nu au pricinuit vătămările menționate, au creat la momentul aplicării lor un pericol real pentru viața și sănătatea victimei.

Reieșind din noțiunea de violență nepericuloasă ce a fost promovată de către noi *supra*, considerăm ca fiind mai reușită cea din urmă formulare a noțiunii de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei. Menționăm însă că și în acest caz se cere o intervenție în plus a CSJ în uniformizarea modului de interpretare a acestei noțiuni în raport cu toate infracțiunile care conțin ca semn calificativ *violența periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei*.

Se mai poate semnala că noțiunea de violență periculoasă pentru viață sau sănătate mai poate include și alte acțiuni violente care, deși nu duc la moartea victimei sau la vătămarea integrității corporale sau a sănătății acesteia, creează un pericol real pentru viața sau sănătatea victimei (de exemplu, sugrumarea victimei cu mâinile sau cu ajutorul unei frânghii, ținere îndelungată a capului victimei sub apă, aruncarea victimei de la înălțime ori dintr-un mijloc de transport aflat în mișcare etc.).

În cazul în care făptuitorul face uz de violență periculoasă, infracțiunea incriminată la art.217⁴ C.pen. poate fi comisă atât prin sustragere (prin tâlhărie), cât și prin extorcare (șantaj). În cazul în care făptuitorul cere ca substanțele narcotice sau psihotrope să-i fie transmise imediat, fapta se va comite prin tâlhărie. În cazul în care făptuitorul cere ca substanțele respective să-i fie transmise pe viitor, fapta se va comite prin metoda șantajării.

¹⁰⁰ Buletinul CSJ al R. Moldova nr.4, 2006.

Ultima circumstanță agravantă a infracțiunii o constituie sustragerea substanțelor narcotice sau psihotrope în proporții deosebit de mari (art.217⁴ alin.(3) lit.c) C.pen.). Potrivit Hotărârii Guvernului nr. 79 din 23.01.2006, proporțiile deosebit de mari se consideră măsurile ce depășesc cantitățile mari indicate în respectivul act normativ.

7. *Pedepse.* În forma tipică (art.217⁴ alin.(1) C.pen.) infracțiunea se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 2350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de la 3 la 5 ani. În forma agravată (art.217⁴ alin.(2) C.pen.), infracțiunea se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 2000 la 3000 unități convenționale. În forma deosebit de agravată (art.217⁴ alin.(3) C.pen.), fapta se pedepsește cu închisoare de la 10 la 15 ani cu aplicarea unei amenzi în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale.

Secțiunea 1.4. Consumul ilegal public sau organizarea consumului ilegal de droguri, etnobotanice sau analogii acestora (art.217⁵ C.pen.)

1. *Noțiune.* În conformitate cu art.3 alin.(1) din Convenția ONU din 20.12.1988, contra traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope:

„Fiecare parte adoptă măsurile necesare pentru a stabili caracterul infracțiunii penale, în conformitate cu dreptul său intern, atunci când actul a fost comis intenționat: c) (...) iii) faptei de a incita sau a determina public (...) să se folosească ilicit de stupefiante sau substanțe psihotrope”¹⁰¹.

De asemenea, în acord cu art.15 alin.(1) din Legea nr.382-XIV din 06.05.99 cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor: „Substanțele narcotice și psihotrope pentru consum individual se eliberează numai cu rețete medicale speciale”¹⁰². Totodată, potrivit alin.(2) al aceluiași articol: „În instituțiile medicale de tratament staționar, substanțele narcotice și psihotrope se eliberează și se utilizează la prescripția făcută de medicul instituției”¹⁰³.

În contextul modificărilor și completărilor operate în legislația penală a R. Moldova prin Legea nr. 277-XVI din 04.11.2005, cadrul de sancționare a

¹⁰¹ Convenția ONU contra traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope din 20.12.1988, *op. cit.*, p. 214.

¹⁰² Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 73-77/339 din 15.07.1999.

¹⁰³ *Ibidem.*

faptelor legate de traficul de droguri a fost suplinit cu noi norme de incriminare, printre care se înscrie și cea stipulată la art.217⁵ C.pen. Prin această normă se stabilește răspunderea pentru infracțiunea de consum ilegal public sau organizarea consumului ilegal de substanțe narcotice, psihotrope sau analoage ale acestora.

La evaluarea gradului prejudiciabil al faptelor, pe care legiuitorul le introduce în sfera ilicitului penal, este luată în considerare starea de neliniște și insecuritate socială pe care o faptă o creează, prin caracterul său de fraudă sau de indisciplină socială. Referindu-se la incriminarea stipulată la art. 217 C.pen., legiuitorul nostru a considerat că atât consumul ilegal public, cât și organizarea consumului ilicit de droguri sunt fapte care pun într-un pericol grav sănătatea publică, atribuindu-le gradul prejudiciabil aferent faptelor infracționale.

Norma incriminatoare de la art. 215⁵ C.pen. este structurată pe două alineate, în care sunt incriminate două fapte infracționale distincte, și anume:

1. *Consumul ilegal de droguri, etnobotanice sau analogii ale acestora, săvârșit în mod public sau pe teritoriul instituțiilor de învățământ, instituțiilor de reabilitare socială, penitenciarelor, unităților militare, în locurile de agrement, în locurile de desfășurare a acțiunilor de educație, instruire a minorilor sau tineretului, a altor acțiuni culturale sau sportive ori în imediata apropiere a acestora* (art.215⁵ alin. (1) C.pen);

2. *Organizarea consumului ilegal de droguri sau etnobotanice* (art.215⁵ alin. (2) C.pen).

Raționamentul avut în vedere de legiuitorul nostru la incriminarea acestor două fapte în cadrul diferitelor alineate ale unui articol este justificat de gradul prejudiciabil mai sporit, care este aferent organizării consumului de droguri în raport cu consumul public al acestora.

Acest raționament poate fi dedus din însăși sancțiunea alin.(2) al art. 217⁵ C.pen., care, după cum se va observa, este mai aspră decât cea prevăzută la alin.(1) al aceluiași articol.

3. *Obiectul juridic special* al infracțiunilor incriminate la art.217⁵ C.pen. îl constituie ansamblul relațiilor sociale, a căror existență, dezvoltare și normală desfășurare sunt condiționate de apărarea sănătății publice, care poate fi grav afectată în urma consumului public sau organizării ilegale a consumării

drogurilor, creându-se condiții prielnice de influențare a membrilor colectivității de a le consuma.

Obiectul material îl constituie drogurile, produsele etnobotanice sau analogii acestora în cazul infracțiunii incriminate la art.217⁵ alin.(1) C.pen., ori doar drogurile sau etnobotanicele la infracțiunea prevăzută la alin.(2) al aceluiași articol.

Pentru existența componentei de infracțiune este necesar ca prin expertiza judiciară să se stabilească că consumul public sau activitatea de organizare a consumului vizează droguri, etnobotanice sau analogi și nu alte substanțe, cum ar fi cele toxice.

4. *Latura obiectivă* a infracțiunii incriminate la art.217⁵ alin.(1) C.pen. se exprimă prin acțiunea de consum ilegal de droguri, etnobotanice sau analogi a acestora, săvârșită în mod public sau pe teritoriul instituțiilor de învățământ, instituțiilor de reabilitare socială, penitenciarelor, unităților militare, în locurile de agrement, în locurile de desfășurare a acțiunilor de educație, instruire a minorilor sau tineretului, a altor acțiuni culturale sau sportive ori în imediata apropiere a acestora.

„A consuma” înseamnă a întrebuința, a folosi ceva pentru satisfacerea unor trebuințe proprii sau pentru a obține alte produse¹⁰⁴.

Referindu-ne la elementul material al infracțiunii prevăzute la art. 217⁵ alin. (1) C.pen., consumul ilegal constă în activitatea de întrebuințare ilicită de către făptuitor a drogurilor, etnobotanicelor sau a analoagilor acestora. Consumul poate fi realizat prin diferite metode: fumare, injectare, mâncare în stare crudă, inspirare, inhalare etc.

O condiție esențială pentru existența infracțiunii este ca consumul să fie ilicit. Consumul poartă un caracter ilegal atunci când se efectuează prin încălcarea condițiilor legale, în care un atare consum ar fi permis (de exemplu, nu va putea fi supus răspunderii penale persoana care într-un loc public își administrează careva preparate medicale cu efect narcotizan, dacă consumul a fost prescris pentru tratament de către medic).

O altă condiție de existență a infracțiunii este ca consumul drogurilor, etnobotanicelor sau a analoagilor să se realizeze în mod public. În acest caz,

¹⁰⁴ Dicționar explicativ al limbii române, Ed. Univers Enciclopedic, București, 1998, p. 216.

modus operandi este indispensabil legat de locul de comitere a faptei care trebuie să aibă un caracter public.

Prin urmare, locul în care este realizată activitatea infracțională constituie elementul circumstanțial care conferă faptei gradul prejudiciabil al infracțiunii. Stabilirea acestuia în procesul calificării infracțiunii are de fiecare dată un caracter obligatoriu.

În doctrina penală se susține că este vorba despre o consumare publică a drogurilor acestora atunci când făptuitorul le întrebuițează deschis, în prezența unor terțe persoane, care conștientizează fapta săvârșită¹⁰⁵.

În viziunea noastră, o asemenea interpretare ar restrânge considerabil sfera de aplicare a art.217⁵ alin (1) C.pen., deoarece textul de lege instituit la art.131 C.pen. conferă conceptului de faptă săvârșită în public o semnificație mai cuprinzătoare. Potrivit dispoziției textului de lege, prin faptă săvârșită în public se înțelege fapta comisă:

a) *într-un loc care, prin natura sau destinația lui, este întotdeauna accesibil publicului, chiar dacă în momentul săvârșirii faptei în acel loc nu era prezentă nici o persoană, dar făptuitorul își dădea seama că fapta ar putea ajunge la cunoștința publicului.* Din categoria locurilor care prin natura sau destinația lor sunt întotdeauna accesibile publicului fac parte străzile, piețele, parcurile etc. Pentru calificarea consumului de droguri ca săvârșit în mod public, este suficient ca făptuitorul să întrebuițeze asemenea substanțe în locurile indicate, indiferent de faptul dacă acțiunea a fost realizată în prezența altor persoane;

b) *în orice alt loc accesibil publicului dacă în momentul săvârșirii faptei erau de față două sau mai multe persoane.* În acest caz, legiuitorul are în vedere locurile în care publicul are acces doar temporar sau ocazional, cum ar fi, de exemplu, magazine, săli de spectacol sau expoziție etc. În această ipoteză, este necesar ca făptuitorul să comită fapta de consumare a drogurilor, etnobotanicelor sau a substanțelor analoagilor acestora în prezența a două sau a mai multor persoane;

c) *într-un loc inaccesibil publicului, cu intenția însă ca fapta să fie auzită sau văzută, dacă aceasta s-a produs față de două sau mai multe persoane.*

¹⁰⁵ Уголовный Кодекс Украины, научно-практический комментарий, 3-е издание, научный редактор, Яценко С. С., Киев, 2003, p. 315-316.

Legiuitorul în această ipoteză consideră că fapta are un caracter public și atunci când este comisă într-un loc care după natura sa este inaccesibil publicului, dar făptuitorul urmărește intenția ca aceasta să fie percepută de către public. De exemplu, făptuitorul consumă produse etnobotanice în curtea unei case urmărind scopul de a fi văzut de către alte persoane;

d) *într-o adunare sau reuniune de două sau mai multe persoane, cu excepția reuniunilor care pot fi considerate cu caracter familial, datorită naturii relațiilor dintre persoanele participante;*

e) *prin orice mijloace recurgând la care făptuitorul își dădea seama că fapta ar putea ajunge la cunoștința publicului.*

Consumarea drogurilor sau etnobotanicelor poartă un caracter penal și atunci când fapta este săvârșită pe teritoriul instituțiilor de învățământ, instituțiilor de reabilitare socială, penitenciarelor, unităților militare, în locurile de agrement, în locurile de desfășurare a acțiunilor de educație, instruire a minorilor sau tineretului, a altor acțiuni culturale sau sportive ori în imediata apropiere a acestora.

Infrațiunea analizată are o componentă formală și se consumă din momentul realizării acțiunii de consumare a drogurilor sau etnobotanicelor în unul din locurile arătate mai sus.

Dacă făptuitorul a încercat să consume substanțele respective, însă din împrejurări independente de voința lui nu și-a dus intenția până la capăt, atunci acesta urmează a fi supus răspunderii penale pentru tentativă de infracțiune (art.27 în coroborare cu art.217⁵ alin.(1) C.pen.).

Reieșind din prevederile art.26 C.pen., pregătirea consumului de droguri nu este susceptibilă de sancționare, deoarece această faptă face parte din categoria infracțiunilor ușoare. Dacă actele de pregătire formează prin însăși natura lor elementul material al unei alte infracțiuni, cum ar fi cea incriminată la art.217 C.pen. (spre exemplu, în cazul procurării substanțelor narcotice în proporții mari pentru consum), făptuitorul urmează a fi supus răspunderii penale doar pentru respectiva infracțiune.

Latura obiectivă a faptei incriminate la art. 217⁵ alin. (2) C.pen. se realizează prin activitatea de organizare a consumului ilegal de droguri, etnobotanice sau analogi.

Organizarea consumului unor astfel de substanțe presupune existența unui organizator, care depune eforturile necesare sau creează diferite condiții favorabile pentru ca alte persoane interesate să poată consuma droguri sau etnobotanice. Această activitate infracțională poate fi realizată prin următoarele modalități faptice: îndemnul la consumarea unor asemenea substanțe, înduplecarea, propunerea, darea de sfaturi și alte acțiuni având drept scop provocarea dorinței de consumare de către persoana asupra căreia se exercită influența¹⁰⁶; inițierea consumului și selectarea potențialilor consumatori de droguri; stabilirea locului în care urmează să fie consumate drogurile și crearea unei ambianțe corespunzătoare spre a-i atrage în asemenea locuri etc.

Pentru existența infracțiunii nu are importanță dacă drogurile sunt procurate de consumatori ori cel care organizează consumul pune la dispoziția lor aceste substanțe; nu are importanță dacă persoanele în cauză sunt consumatori primari sau narcomani inveterați.

De multe ori fapta de organizare poate fi însoțită și de punerea la dispoziția consumatorilor drogurilor sau etnobotanicelor. În asemenea situații, făptuitorul poate fi supus răspunderii penale în concurs cu infracțiunea incriminată la art. 217¹ C.pen.

Condiția pluralității de consumatori în privința cărora trebuie să se desfășoare activitatea de organizare este valabilă doar pentru infracțiunea de organizare ori întreținerea speluncilor pentru consumul substanțelor narcotice sau psihotrope (art.219 C.pen.), deoarece noțiunea de „speluncă” se referă la locurile special amenajate pentru consumarea substanțelor respective de mai multe persoane. Prin urmare, suntem promotorii ideii că în cazul infracțiunii prevăzute la art. 217⁵ alin. (2) C.pen. este suficient ca acțiunile de organizare a consumului drogurilor să fie realizate în privința măcar a unei singure persoane.

Existența elementului material al infracțiunii presupune în calitate de cerință esențială ca activitatea de organizare să fie săvârșită „ilegal”, adică de către persoane care nu au dreptul să o facă. Organizarea consumului substanțelor respective, inutilizabile în scopuri medicinale este interzisă în orice condiții. Nu este satisfăcută această cerință în cazul persoanelor autorizate să întreprindă

¹⁰⁶ A. Barbăneagră., A. Berliba, C. Gurschi, V. Holban., T. Popovici, Gh. Ulianoschi, X. Ulianoschi, N. Ursu, *Codul penal adnotat și comentat*, Chișinău, 2005, p. 322-323.

astfel de acțiuni, cum ar fi în cazul medicului care prescrie o rețetă pentru preparate narcotizante sau psihotrope unei persoane care are nevoie de tratament medical.

Infracțiunea de organizare a consumului de substanțe narcotice sau psihotrope are o componentă formală și se consideră din momentul realizării acțiunilor de organizare, indiferent dacă au fost realizate condiții propice consumului sau dacă fapta s-a soldat cu consumarea propriu-zisă a acestora. Reieșind din particularitățile elementului material al infracțiunii în cauză, aceasta nu cunoaște nici faza pregătirii, nici faza tentativei de infracțiune.

6. *Latura subiectivă* a infracțiunilor analizate se exprimă prin intenție directă, adică făptuitorului își dă seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii de consum sau de organizare a consumului substanțelor respective și dorește săvârșirea acestora.

Dacă făptuitorul nu a știut că substanțele pe care le consumă sunt după natura lor droguri, etnobotanice sau analogi ale acestora, dar ar fi putut ști această natură a lor, fiind vorba numai de imprudența acestuia, fapta nu constituie infracțiune.

Motivul și scopul de comitere a infracțiunii nu au importanță pentru calificare. Motivele infracțiunii pot fi exprimate prin satisfacerea poftelor de consum, năzuința afirmării de către făptuitor față de cei din jur – în cazul consumului public –, și interesul material, năzuința de a curma suferința celor dependenți de droguri etc. – în cazul organizării consumului.

7. *Subiectul* infracțiunilor examinate este general și poate fi orice persoană fizică, ce întrunește condițiile generale ale subiectului și anume, vârsta răspunderii penale de 16 ani și responsabilitatea.

În cazul art. 217⁵ alin. (2) C.pen., activitatea organizatorică a consumului substanțelor narcotice sau psihotrope de către făptuitor nu necesită o calificare ce referire la art. 42 C.pen., deoarece acțiunea de organizare formează elementul material al infracțiunii analizate și drept urmare, persoana care o realizează are calitatea de autor.

8. *Pedepse*. Infracțiunea de consumare publică a drogurilor, etnobotanicelor sau a analogilor acestora, prevăzută la art.217⁵ alin.(1) C.pen., se pedepsește cu amendă în mărime de la 750 la 1050 unități convenționale sau cu muncă

neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore. O pedeapsă mai aspră este prevăzută pentru fapta de organizare a consumului substanțelor narcotice sau psihotrope incriminată la art.217⁵ alin.(2) C.pen., care se pedepsește cu amendă în mărime de la 750 la 1050 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani.

Secțiunea 1.5. Introducerea ilegală intenționată în organismul altei persoane, împotriva voinței acesteia, a drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora (art.217⁶ C.pen.)

1. *Noțiune.* În conformitate cu art.217⁶ C.pen., este instituită răspunderea penală pentru fapta de *introducerea ilegală intenționată, indiferent de mod, în organismul altei persoane, împotriva voinței acesteia, a drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora.*

Rațiunea incriminării acestei fapte în legislația penală rezidă în ideea că acțiunea de introducere ilegală a drogurilor în organismul unei alte persoane pune în pericol atât sănătatea publică, cât și sănătatea victimei infracțiunii. Unele droguri pun direct sănătatea în pericol, atunci când sunt consumate în cantități mari și una dintre caracteristicile dependenței este cererea unei cantități cât mai mari pentru a atinge starea de bine. Sunt bine cunoscute în prezent efectele nocive pe care drogurile le pot avea asupra sănătății organismului, precum și a vieții sociale a individului.

În pofida faptului că consumul de droguri este o activitate de mare risc, traficanții de droguri, pentru a-și asigura clientela, sunt cointeresați ca acestea să fie consumate de către mai multe persoane. Introducerea ilegală intenționată în organismul altei persoane a drogurilor sau a etnobotanicelor poate constitui un mijloc prin care traficanții urmăresc creșterea numărului de consumatori pentru asigurarea pieței de desfacere a drogurilor. În același timp, o asemenea acțiune prejudiciabilă poate fi realizată în scopul comiterii altor infracțiuni, cum ar fi traficul de ființe umane (art.165 C.pen.), violul (art.171 C.pen.) etc.

2. *Obiectul juridic special* al infracțiunii este constituit din totalitatea relațiilor sociale condiționate de protejarea sănătății publice, periclitate în ipoteza impunerii persoanei de a consuma droguri, întrucât se poate crea dependența acesteia de consumul unor asemenea substanțe.

Obiectul juridic secundar este reprezentat de relațiile sociale privitoare la libertatea psihică a persoanei.

Obiectul material îl formează drogurile, etnobotanicele și analogii acestora, după cum au fost definite în contextul analizării infracțiunii incriminate la art.217 C.pen.

Victimă acestei infracțiuni poate fi orice persoană, indiferent dacă este sau nu consumatoare de droguri. Calitatea specială a victimei este pretinsă de către legiuitor în cazul agravantei prevăzute la art.217⁶ alin.(2) lit.c) C.pen. (persoană minoră, femeie gravidă sau persoană aflată în stare de neputință).

3. *Latura obiectivă* se realizează prin acțiunea de introducere ilegală în organismul unei persoane a drogurilor, etnobotanicelor sau a analogilor acestora.

Din punct de vedere faptic, acțiunea, de regulă, este săvârșită în funcție de modul de consum al respectivei substanțe: injectarea, utilizarea de comprese, dizolvarea lor în băutură sau hrană, pulverizarea etc. Metoda de comitere a faptei (*modus operandi*) nu are importanță pentru calificare, însă de acesta se va ține cont la individualizarea pedepsei penale.

Pentru existența componentei de infracțiune este necesar ca fapta să fie săvârșită ilegal, adică fără consimțământul victimei. Administrarea drogurilor se comite fără consimțământul victimei atunci când aceasta nu-și manifestă acordul de a le consuma. Dacă persoana se află în stare de neputință psihică, cum ar fi persoanele iresponsabile, fapta se consideră a fi comisă ilegal atunci când este realizată fără consimțământul reprezentantului legal al acesteia.

Se va considera drept introducere ilegală în organismul unei persoane a drogurilor, etnobotanicelor sau a analoagelor, administrarea lor prin constrângerea fizică sau psihică, prin profitarea de imposibilitatea victimei de a opune rezistență sau de a-și exprima voința ori de alte stări bolnăvicioase ale victimei, inducere în eroare, abuz de încredere etc.

Dacă făptuitorul a realizat constrângerea psihică prin amenințarea cu moartea sau cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, acesta urmează să fie tras la răspundere penală în baza unui concurs de infracțiuni: art.217⁶ și art.155 C.pen. Vor deveni aplicabile regulile concursului de infracțiuni și atunci când în urma constrângerii fizice victimei îi sunt provocate intenționat vătămări

medii (art.152 C.pen.) sau vătămări grave integrității corporale sau sănătății (art.151 C.pen).

În același sens, potrivit Hotărârii Plenului CSJ din 26.12.201: „Asemenea moduri de influențare depășesc limitele componente de infracțiune prevăzute la art.217⁶ Cod penal, deci urmează a fi calificate conform prevederilor art.217⁶ și, respectiv, art.151, 152 sau 155 Cod penal ori art.78 Cod contravențional etc., în cazul în care însoțesc introducerea ilegală intenționată, indiferent de mod, în organismul altei persoane, împotriva voinței acesteia, a drogurilor, etnobotanicelor sau analogelor acestora”¹⁰⁷.

Introducerea ilegală a drogurilor în organismul victimei poate constitui și o metodă de comitere a altor fapte infracționale, caz în care vor fi aplicate regulile concursului de infracțiuni. De exemplu, se vor reține două infracțiuni atunci când introducerea ilegală a drogurilor constituie un mijloc de comitere a infracțiunii de omor intenționat (art.145 C.pen.), a infracțiunii de viol pentru a o pune pe victimă în imposibilitatea de a-și exprima voința (art.171 C.pen.), a traficului de ființe umane pentru asigurarea exploatării victimei prin crearea dependenței fizice față de droguri [art.165 alin.(2) lit.g) C.pen.] etc.

Infracțiunea incriminată la art.217⁶ C.pen. va fi calificată în concurs cu art.217 sau art.217¹ C.pen. atunci când făptuitorul a săvârșit anterior o acțiune legată de circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor cu sau fără scop de înstrăinare.

Nu va exista componentă de infracțiune atunci când introducerea drogurilor în organismul unei alte persoane se realizează în condițiile prevăzute la art.13 alin.(8) al Legii nr.263-XIV din 27.10.2005 Cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului: „În cazul unei intervenții medicale de urgență, necesare pentru a salva viața pacientului, când acesta nu-și poate exprima voința, iar consimțământul reprezentantului său legal (al rudei apropiate) nu poate fi obținut la timp, personalul medical, abilitat în modul stabilit de legislație, are dreptul de a lua decizia respectivă în interesele pacientului”¹⁰⁸.

¹⁰⁷ Buletinul CSJ al R. Moldova nr. 1/4, 2012.

¹⁰⁸ Monitor Oficial al R. Moldova nr.176-181 din 30.12.2005.

Din punctul de vedere al structurii laturii obiective, infracțiunea analizată are o componentă formală și se consideră consumată din momentul săvârșirii acțiunii, indiferent de survenirea unor urmări prejudiciabile.

Dacă drept rezultat al săvârșirii activității infracționale victimei i se cauzează daune sănătății sau integrității corporale ori decesul (de exemplu, ca rezultat al supradozei), fapta incriminată la art.217⁶ C.pen. urmează a fi încadrată în concurs cu articolele corespunzătoare din Capitolul II al Părții speciale a C.pen.

Introducerea ilegală în organismul victimei este pasibilă de forme atipice ale activității infracționale sub forma pregătirii (art.26 C.pen.) sau a tentativei de infracțiune (art.27 C.pen.), ambele fiind sancționate în mod penal.

4. *Latura subiectivă a infracțiunii* se exprimă prin forma intenției directe, făptuitorul își dă seama că introduce în organismul persoanei, fără ca acesta să-și fi manifestat voința droguri, etnobotanice sau analogi și dorește aceasta.

Eroarea de fapt asupra consimțământului victimei exclude existența momentului intelectual al intenției și prin aceasta vinovăția ca semn obligatoriu al componentei de infracțiune.

5. *Subiectul infracțiunii* este general și poate fi persoana fizică, responsabilă care la momentul comiterii faptei a atins vârsta de 16 ani. În cazul formelor agravante prevăzute la alin.(2) art.217⁶ C.pen. persoana poate fi trasă la răspundere penală de la vârsta de 14 ani.

6. *Forme agravante.* La alin.(2) al art.217⁴ C.pen. este dozată răspunderea penală pentru acțiunile prevăzute la alin.(1) al aceluiași articol, săvârșite:

b) față de două sau mai multe persoane;

c) cu bună știință față de un minor sau de o femeie gravidă ori profitând de starea de neputință cunoscută sau evidentă a victimei, care se datorează vârstei înaintate, bolii, handicapului fizic sau psihic ori altui factor;

e) cu substanțe narcotice sau psihotrope a căror circulație în scopuri medicinale este interzisă.

Forma agravantă consacrată la art.217⁶ CP alin.(2) lit.b) presupune săvârșirea faptei față de *două sau mai multe persoane* sub imperiul unei singure intenții infracționale. Fapta poate fi comisă printr-o singură acțiune sau prin acțiuni diferite, însă realizate în condiții de timp, loc sau în alte împrejurări, astfel încât să nu fie afectată unitatea de intenție și scop. Dacă fapta este comisă față de mai

multe victime, însă în baza unor intenții diferite, calificarea unei asemenea activități criminale se va face după regulile concursului omogen de infracțiuni cu calificări identice.

În cazul agravantei prevăzute la art.217⁶ alin.(2) lit.c) C.pen., pedeapsa penală este dozată prin luarea în considerare a stării de vulnerabilitate a victimei față de făptuitor, care se datorează semnelor indicate expres în textul de lege:

- persoană minoră;
- femeie gravidă;
- persoană aflată în stare de neputință.

Persoană minoră este persoana care nu a atins vârsta de 18, fiind valabile comentariile făcute *supra* în contextul analizării altor infracțiuni caracterizate prin acest semn calificativ.

În situația comiterii faptei asupra unei „femeie gravide”, agravanta nu este condiționată de termenul de gestație. Fapta poate fi comisă la un termen mai incipient sau la un termen mai îndepărtat al gestației. Este obligatoriu ca făptuitorul, sub aspectul factorului intelctiv să acționeze „cu bună știință”, adică să aibă cunoștință deplină asupra calității victimei. Buna-știință nu trebuie să fie prezumată, ci urmează a fi supusă probării în fiecare cauză. Aceasta poate rezulta atât din semnele vădite pe care le prezintă victima la o etapă mai avansată a gestației, cât și din alte împrejurări (de exemplu, din natura relațiilor pe care făptuitorul le are cu victima până la momentul comiterii infracțiunii).

Într-o altă ipoteză se cere existența „stării de neputință” a victimei datorate vârstei înaintate, bolii, handicapului fizic sau psihic ori altui factor (stării de ebrietate, convalescenței etc.).

Mai este necesar ca starea de neputință să fie cunoscută sau evidentă pentru făptuitor. O asemenea stare va fi evidentă atunci când din semnele exterioare pe care le prezintă victima rezultă cu certitudine existența unei asemenea stări.

6. *Pedepse.* În varianta tipică infracțiunea se pedepsește cu amendă în mărime de la 950 la 1150 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani. Atunci când este comisă în prezența uneia dintre circumstanțele agravante prevăzute la art.217⁶ alin.(2) C.pen., infracțiunea se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

Secțiunea 1.6. Prescrierea ilegală sau încălcarea regulilor de circulație a drogurilor (art.218 C.pen.)

1. *Noțiune.* Activitatea de prevenire a traficului ilicit de droguri este indispensabil legată de excluderea posibilităților de scoatere a acestor substanțe din circuitul legal și introducerea lor în circuitul ilegal.

În conformitate cu art.30 alin.(2) al Convenției unice asupra stupefiantelor și cu protocolul de modificare a acestei convenții din 30.03.1961, este instituită obligația statelor parte ca stupefiantele să nu fie furnizate sau preparate particularilor decât pe baza unei ordonanțe medicale¹⁰⁹.

În același sens, potrivit art.9 lin.(1) al Convenției din 21.02.1971 asupra substanțelor psihotrope: „Părțile vor cere ca substanțele din tabelele II, III și IV să fie furnizate sau distribuite pentru a fi utilizate de persoane particulare numai pe bază de prescripție medicală, exceptând cazurile în care persoanele particulare pot în mod legal să obțină, să utilizeze, să elibereze sau să administreze aceste substanțe în exercitarea funcțiilor terapeutice și științifice legal autorizate”¹¹⁰.

Restricțiile, prin care se urmărește controlarea și asigurarea de către autorități a circulației drogurilor în condiții de legalitate sunt consacrate și în legislația națională. În acord cu prevederile art. 16 alin.(1) din Legea cu privire la circulația substanțelor stupefiante și psihotrope și a precursorilor: „Rețetele pentru substanțe narcotice și psihotrope se eliberează numai în scopuri terapeutice de către organul competent sau persoana împuternicită. Tipul rețetelor și modalitatea eliberării se stabilesc de Ministerul Sănătății”¹¹¹.

Faptele de prescrierea ilegală sau de încălcare a regulilor de circulație a drogurilor au fost evaluate de către legiuitor ca fiind fapte prejudiciabile, în urma săvârșirii cărora sănătatea publică este pusă în pericol drept rezultat al scoaterii drogurilor din circuitul legal și introducerii lor în circuitul ilegal.

La art. 218 C.pen. legiuitorul incriminează și pedepsește trei fapte infracționale distincte:

- *Prescrierea fără necesitate a drogurilor* (art.218 alin.(1) C.pen.);

¹⁰⁹ Convenția unică asupra stupefiantelor și protocolul de modificare a acestei convenții din 30.03.1961, *op. cit.*, p. 128.

¹¹⁰ Convenția din 21.02.1971 asupra substanțelor psihotrope, *op. cit.*, p. 181.

¹¹¹ Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 73-77/339 din 15.07.1999.

▪ *Falsificarea rețetei sau a altor documente care permit obținerea drogurilor* (art.218 alin.(2) C.pen.);

▪ *Încălcarea regulilor stabilite de producere, preparare, prelucrare, procurare, păstrare, evidență, eliberare, înstrăinare, distribuire, transportare, expediere, utilizare, import, export, nimicire a drogurilor ori a materialelor sau utilajelor destinate producerii sau prelucrării drogurilor, de cultivare a plantelor care conțin droguri, care a cauzat pierderea lor, săvârșită de către persoana în obligațiile căreia intră respectarea regulilor menționate* (art.218 alin.(4) C.pen.).

2. *Obiectul juridic special* al infracțiunii este reprezentat de relațiile sociale privitoare la ocrotirea sănătății publice, condiționată de respectarea ordinii de prescriere și eliberare a drogurilor (art.218 alin.(1)-(3) C.pen.), precum și cele referitoare la respectarea regimului de circulație a acestora și a materialelor sau utilajelor destinate producerii sau prelucrării lor (art.218 alin.(4) și (5) C.pen.).

În cazul infracțiunilor incriminate la art.218 alin.(1) și alin.(2) C.pen., obiectul material al infracțiunii îl formează rețetele și alte documente care permit obținerea drogurilor

Prin „rețetă” se are în vedere formularul înscris, eliberat de către medic, prin care se certifică dreptul persoanei de a procura preparate narcotice sau psihotrope în scopuri terapeutice. În rețetă, de regulă, se specifică tipul, cantitatea și modul de administrare a preparatului vizat. Formularele rețetelor în baza cărora pot fi eliberate aceste preparate sunt prevăzute de Anexa nr.2 la Ordinul Ministerului Sănătății cu privire la modul de prescriere și eliberare a medicamentelor nr. 960 din 01.10.2012¹¹².

Potrivit prevederilor Anexei nr.2 al ordinului sus-menționat: „Medicamentele cu conținut de substanțe stupefiante și psihotrope aflate sub control internațional pe teritoriul R. Moldova conform convențiilor internaționale (Tabelul III, listele nr.1, nr.2 și nr.3), precum și medicamentele ce se clasează la precursori, aprobate prin Hotărârea Guvernului R. Moldova nr.1088 din 05.10.2004, se prescriu pe formularul de rețetă nr.1 cu aplicarea parafei medicului și se legiferează suplimentar cu ștampila „Pentru rețete”. Pe un formular de rețetă nr.1 pot fi prescrise nu mai mult de două denumiri de medicamente din listele

¹¹² Monitorul Oficial al R. Moldova nr.216-220/1223 din 19.10.2012.

menționate în cantități necesare pentru durata tratamentului de până la 30 de zile. Astfel de rețete sunt valabile pentru a fi prezentate în farmacie în termen de 30 de zile”¹¹³.

Prin „alte documente” care permit obținerea drogurilor se au în vedere alte acte decât rețetele ce întemeiază producerea, eliberarea, predarea, transmiterea, comercializarea sau realizarea altor acte legate de circulația legală a acestora în alte scopuri decât cele terapeutice (autorizația de a efectua anumite operații cu droguri; cererea instituțiilor medicale de a primi preparate sau substanțe menționate; extrasul din fișa medicală a bolnavului; scrisoarea de trăsură etc.).

În cazul infracțiunii incriminate la art.218 alin.(3) C.pen., obiectul material îl formează drogurile propriu-zise ori materialele sau utilajele destinate producerii sau prelucrării lor ori cultivării plantelor care le conțin.

Pentru existența componentei de infracțiune nu are însemnătate cantitatea drogurilor, lucru însă de care se va ține cont la individualizarea pedepsei penale.

Noțiunile „drog” a fost clarificată în contextul examinării infracțiunii prevăzute la art.217 C.pen., iar cea de materiale sau utilajele destinate producerii sau prelucrării lor ori cultivării plantelor care le conțin la art.217³ C.pen.

4. *Latura obiectivă* a infracțiunii prevăzute de art.218 alin.(1) se realizează prin acțiunea de prescriere fără necesitate a drogurilor.

Prescrierea presupune eliberarea de către medic a rețetei care permite dobândirea drogurilor. Potrivit art.16 al Legii cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor, rețetele se eliberează numai în scopuri terapeutice de către organul competent sau persoana împuternicită, numai după identificarea și examinarea bolnavului¹¹⁴.

Prin urmare, semnul negativ „fără necesitate” și, respectiv, condiția de ilegalitate penală de la art.218 alin.(1) C.pen. va fi îndeplinită atunci când eliberarea rețetei se face în alte scopuri decât cele terapeutice.

Potrivit ordinului Ministerului Sănătății cu privire la modul de prescriere și eliberare a medicamentelor nr.960 din 01.10.2012 se permite de a prescrie pe o rețetă și a elibera medicamente care conțin droguri în cantități necesare pentru durata tratamentului de până la 30 de zile. Medicul poate emite o nouă

¹¹³ Monitorul Oficial al R. Moldova nr.216-220/1223 din 19.10.2012.

¹¹⁴ Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 73-77/339 din 15.07.1999.

prescripție pentru același pacient, înainte de expirarea duratei tratamentului de 30 de zile, dar nu mai devreme decât expirarea termenului de valabilitate a rețetei precedente, în cazul epuizării cantității prescrise, sau dacă pe parcursul tratamentului apar modificări în starea de sănătate a pacientului, care impun schimbarea dozei sau a medicamentelor¹¹⁵.

La prescriere se va ține cont de „Regulile generale de prescriere a medicamentelor”. Rețeta se prescrie nemijlocit de medic, cu aplicarea semnăturii și parafei acestuia, indicând numărul fișei medicale a bolnavului. Pe un formular de rețetă nr.2 se permite de a prescrie numai un medicament din aceste grupe. Astfel de rețete sunt valabile pentru a fi prezentate în farmacie în termen de 10 zile¹¹⁶.

Infrațiunea de prescriere ilegală a rețetelor ce permit eliberarea drogurilor are o componentă formală consumându-se din momentul în care rețeta a fost transmisă de către medic unei alte persoane.

Fapta va fi calificată ca pregătire de infrațiune atunci când rețeta a fost semnată de către medic, însă nu s-a reușit transmiterea acesteia persoanei cointeresate (art.26 în coroborare cu art.218 alin.(1) C.pen.). Atunci când infractorul a încercat să transmită respectiva rețetă, însă din motive care nu depind de voința acestuia infrațiunea nu și-a produs efectul, fapta va fi calificată ca tentativă de infrațiune (art.27 în coroborare cu art.218 alin.(1) C.pen.).

5. *Latura obiectivă a infrațiunii* prevăzute la art.218 alin.(2) C.pen. se manifestă prin acțiunea de falsificare a rețetelor sau a altor documente care permit obținerea drogurilor.

Falsul rețetelor sau documentelor vizate poate fi realizat atât prin metoda contrafacerii, cât și prin metoda alterării.

Contrafacerea presupune imitarea prin reproducere a conținutului unei rețete sau a altui document care permite obținerea drogurilor, creându-se aparența că acestea sunt adevărate. Prin urmare, contrafacerea înseamnă plăsmuirea, reproducerea frauduloasă sau confecționarea unei rețete sau document similar celui adevărat.

¹¹⁵ Monitorul Oficial al R. Moldova nr.216-220/1223 din 19.10.2012.

¹¹⁶ Monitorul Oficial al R. Moldova nr.216-220/1223 din 19.10.2012.

În cazul alterării are loc modificarea, denaturarea materială a unei rețete sau a altui document autentic care permite eliberarea drogurilor. Această denaturare poate fi realizată prin adăugiri, ștersături sau bifări, modificări de cifre sau de date, aducerea în stare de ilizibilitate a unor părți ale actului etc. De exemplu, constituie alterare schimbarea termenului de valabilitate a rețetei, falsificarea semnăturii, a tipului sau a cantității preparatelor ori substanțelor narcotice sau psihotrope, aplicarea în mod ilegal a ștampilei instituției medicale ori a ștampilei personale a medicului curant etc.

Nu va exista componentă de infracțiune atunci când modificările făcute în cuprinsul rețetei sau al altui document vizat nu constituie o alterare a adevărului pe care înscrisul este chemat să-l exprime.

Pentru existența componentei de infracțiune incriminate la art.218 alin.(2) C.pen. nu este obligatoriu ca făptuitorul să obțină drogurile. Dacă cel care falsifică rețetele sau documentele sus-menționate face ulterior uz de fals și dobândește preparatele medicamentoase care conțin droguri, calificarea activității infracționale se va face după regulile concursului de infracțiuni: art.218 alin.(2) C.pen. și art.217 sau 217¹ C.pen.

Însă atunci când făptuitorul, în baza rețetei falsificate de către el, obține droguri prin metoda înșelăciuni sau abuzului de încredere, acțiunile lui urmează a fi calificate în baza art. 218 alin.(2) și 217⁴ C.pen. În acest sens, se expune și Curtea Supremă de Justiție în Hotărârea Plenului din 26.12.2011 nr.2 *Cu privire la practica judiciară de aplicare a legislației penale ce reglementează circulația substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor și a precursorilor*: „În cazul în care făptuitorul, folosind documentele respective false, a obținut droguri fără a oferi în schimb plata pentru acestea (de exemplu, documentele falsificate acordă dreptul de a le obține gratuit), acțiunile respective urmează a fi calificate în baza art.217⁴ Cod penal și suplimentar - în baza art.218 Cod penal, dacă făptuitorul este cel care a falsificat documentele.”¹¹⁷.

Este exclusă posibilitatea existenței unui concurs ideal între art.218 alin.(2) C.pen. și art.361 C.pen. (confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale, a imprimatelor, ștampilelor sau sigiliilor false), deoarece prima normă constituie una specială în raport cu cea de a doua. În ipoteza

¹¹⁷ Buletinul CSJ al R. Moldova nr. 1/4, 2012.

săvârșirii faptelor prin concurs real, de exemplu, falsificarea urmată de vânzarea rețetelor sau documentelor sus-menționate, în activitatea subiectului se vor reține două fapte: art.218 alin.(2) și art.361 CP.

Mai este de menționat că la art.218 alin.(2) C.pen. este incriminat doar falsul de rețete sau documente care permit obținerea drogurilor. Prin urmare, dacă uzul de fals este comis în scopul obținerii substanțelor narcotice sau psihotrope de către o altă persoană decât cea care a realizat falsul, acțiunile acesteia vor fi calificate în baza art.361 și art.217 și art.217¹ C.pen.

O asemenea interpretare este promovată și în Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție din 26.12.2011 menționată mai sus: „Folosirea acestor documente false, fără ca aceasta să fie precedată de o acțiune de falsificare din partea persoanei respective, urmată de achitarea și dobândirea efectivă a drogurilor reprezintă procurarea ilegală a acestora, iar acțiunile făptuitorului urmează a fi calificate prin concurs real de infracțiuni, în baza art.361 și, după caz, art.217 sau art.217¹ C.pen.”.¹¹⁸

Infracțiunea analizată are o componentă formală și se consideră consumată din momentul falsificării actelor vizate, indiferent dacă fapta a fost urmată de obținerea drogurilor.

Infracțiunea de falsificare a rețetelor sau a altor documente care permit obținerea drogurilor este susceptibilă atât de faza pregătirii, cât și de cea a tentativei de infracțiune.

Va exista pregătire de infracțiune atunci când subiectul procură blancuri de documente, instrumente și materiale pentru realizarea falsului, efectuează probe etc. Va exista tentativă atunci când executarea acțiunii de falsificare a început, dar a fost întreruptă sau a rămas fără rezultat din cauze care nu depind de voința subiectului.

6. *Latura obiectivă* a infracțiunii prevăzute la art.218 alin.(4) C.pen. se exprimă prin acțiunea sau inacțiunea de încălcare a regulilor stabilite de producere, preparare, prelucrare, procurare, păstrare, evidență, eliberare, înstrăinare, distribuire, transportare, expediere, utilizare, import, export, nimicire a drogurilor ori a materialelor sau utilajelor destinate producerii sau prelucrării drogurilor, de cultivare a plantelor care conțin droguri.

¹¹⁸ *Ibidem.*

Componenta de infracțiune descrisă la art.218 alin.(4) C.pen. ridică problema delimitării acesteia de infracțiunile incriminate la art.217, 217¹ și art.217³ C.pen. În cazul faptei descrise la art.218 alin.(4) C.pen. subiectul are autorizația de a desfășura în condiții de legalitate activități de circulație a drogurilor ori a materialelor sau utilajelor din care pot fi preparate, însă sunt săvârșite prin încălcarea regulilor stabilite.

Dispoziția art.218 alin.(4) C.pen. este de blanchetă, textul de lege făcând trimitere la actele normative care instituie regulile prin a căror încălcare este comisă această infracțiune.

Prin urmare, pentru calificarea activității infracționale este obligatoriu ca în actele procesuale (ordonanța de începere a urmăririi penale, raportul cu propunerea de a pune persoana sub învinuire, ordonanța de punere sub învinuire a persoanei, rechizitoriu, sentință etc.) să se indice actul normativ și, după caz, articolul, alineatul, punctul ori litera care prevede regula a cărei încălcare poate fi imputată făptuitorului în legătură cu circulația drogurilor ori a materialelor sau utilajelor din care pot fi preparate.

Dintre aceste acte normative pot fi menționate următoarele: Legea nr.382-XIV din 06.05.99 cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor¹¹⁹; Hotărârea Guvernului Nr.585 din 25.05.2007 Cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în cerințele tehnice față de încăperile și obiectivele în care se păstrează substanțe stupefiante, psihotrope și/sau precursori¹²⁰; Regulamentul Cu privire la reglementarea activităților de cultivare a plantelor care conțin substanțe stupefiante sau psihotrope aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1382 din 08.12.2006¹²¹; Hotărârea Guvernului nr.216 din 27.02.2006 Privind tranzitul pe teritoriul R. Moldova al substanțelor stupefiante, psihotrope și al precursorilor¹²² etc.

De exemplu, în conformitate cu art.17 alin.(2) lit. b) și c) din Legea cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor¹²³, transportatorul de substanțe stupefiante sau psihotrope este obligat să păstreze marfa primită spre expediție în containere închise cu siguranță și sigilate cu

¹¹⁹ Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 73-77/339 din 15.07.1999.

¹²⁰ Monitorul Oficial al R. Moldova nr.74-77/618 din 01.08.2007.

¹²¹ Monitorul Oficial al R. Moldova nr.189-192/1476 din 15.12.2006.

¹²² Monitorul Oficial al R. Moldova nr.39-42/257 din 10.03.2006

¹²³ Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 73-77/339 din 15.07.1999.

plumb individual de verificare și să întreprindă măsurile de rigoare pentru evitarea furtului de substanțe stupefiante și psihotrope sau utilizarea vehiculelor în trafic ilicit de astfel de substanțe. De asemenea, potrivit art.26 alin. (1) al aceleiași legi, aceste substanțe se păstrează în încăperi special amenajate în cantități și în termene stabilite de comitet.

În același sens, în acord cu Regulamentul cu privire la reglementarea activităților de cultivare a plantelor care conțin substanțe stupefiante sau psihotrope, la cultivarea cânepii și a macului somnifer în scopurile menționate, subiecții autorizați sînt obligați să nimicească orice parte a culturilor, cu excepția semințelor, sub supravegherea și în prezența reprezentantului Comitetului și a subdiviziunii antidrog ale Ministerului Afacerilor Interne, pentru care fapt se întocmește un act. Prepararea, producerea și păstrarea materiei prime ce conține substanțe stupefiante și psihotrope trebuie să fie efectuate pe terenurile și în încăperile aflate sub paza organelor afacerilor interne sau a unei agenții particulare de pază ce dispune de licența respectivă de desfășurare a activității de pază, eliberată de Camera de Licențiere. În perioada de colectare și păstrare a materiei prime, capacitatea tehnică de pază, înzestrarea cu mijloace de semnalizare de pază, antiincendiară și sistem de alarmă trebuie să corespundă cerințelor documentației normative¹²⁴.

De asemenea, în acord cu prevederile Hotărârii Guvernului Cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în cerințele tehnice față de încăperile și obiectivele în care se păstrează substanțele stupefiante, psihotrope și/sau precursori, obiectivele și încăperile pentru păstrarea acestor substanțe, psihotrope și/sau precursorilor necesită a fi înzestrate, în mod obligatoriu, cu sisteme de pază cu semnalizare multialiniament, conform normelor metodologice și tehnice de proiectare și montare a sistemelor de alarmare împotriva efracției, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.667 din 8 iulie 2005. Fiecare aliniament se conectează separat la pupitrul centralizat de pază. Primul aliniament de semnalizare este destinat protecției perimetrului încăperilor sau obiectivelor – geamurile și ușile, canalele de ventilație și alte elemente ale încăperilor și obiectivelor accesibile pentru pătrundere din exterior. Ușile și geamurile sunt protejate cu semnalizare la „deschidere” și „spargere”.

¹²⁴ Monitorul Oficial al R. Moldova nr.189-192/1476 din 15.12.2006.

Pereții despărțitori, tavanul, locurile de bransament ale comunicațiilor sunt protejate cu semnalizare la „spargere”. Pereții capitali, canalele de ventilație sunt protejate cu semnalizare la „deteriorare” și „efect de lovitură”. Suprafețele interioare ale încăperilor și obiectivelor, folosite pentru păstrarea drogurilor, sunt protejate cu aliniament de semnalizare suplimentar. În aceste scopuri, în calitate de dispozitive pot fi utilizate avertizoare ultrasonore, cu radiunde, traductoare, sisteme optico-electronice¹²⁵.

Totodată, potrivit prevederilor aceluiași act normativ, ușa de intrare în încăperea în care se păstrează substanțe stupefiante, psihotrope și/sau precursori trebuie să fie în stare de funcționare, cu grosimea de cel puțin 40 mm, înzestrată cu 2 lacăte. Ușa se capitonează cu foi de metal, având grosimea de cel puțin 0,6 mm. Din partea interioară intrarea este protejată suplimentar de ușa din gratii metalice cu diametrul tijei de 16 mm și dimensiunile celulei de 150x150 mm. Ferestrele se înzestreză cu gratii metalice cu diametrul tijei de 16 mm și dimensiunile celulei de 150x150 mm. Se permite utilizarea gratiilor metalice decorative care, conform rigidității, nu cedează prevederilor standarde¹²⁶.

Pentru existența componente de infracțiune este necesar ca în urma încălcării regulilor sus-menționate să survină pierderea substanțelor stupefinate sau psihotrope ori a materialelor sau utilajelor destinate producerii sau prelucrării substanțelor stupefinate sau psihotrope, de cultivare a plantelor care conțin substanțe narcotice sau psihotrope. Prin pierderea entităților sus-numite se are în vedere ieșirea lor faptică din posesia persoanei juridice sau fizice, indiferent dacă acestea au fost sau nu ulterior găsite¹²⁷.

Între acțiunea sau inacțiunea de încălcare a regulilor vizate și urmarea prejudiciabilă survenită trebuie să existe o legătură de cauzalitate.

Sub aspectul configurației semnelor laturii obiective infracțiunea are o componentă materială, consumându-se din momentul survenirii urmării prejudiciabile sub forma pierderii entităților sus-menționate.

7. *Latura subiectivă* a infracțiunii de prescriere fără necesitate a drogurilor (art.218 alin.(1) C.pen.) se exprimă prin intenție directă, subiectul își dă seama că prescrie neîntemeiat preparatele sau substanțele menționate și dorește acest

¹²⁵ Monitorul Oficial al R. Moldova nr.74-77/618 din 01.08.2007.

¹²⁶ Monitorul Oficial al R. Moldova nr.74-77/618 din 01.08.2007.

¹²⁷ A se vedea *Cod penal al R. Moldova: Comentariu, op. cit.*, p. 457.

lucru. Motivul de comitere a faptei nu are relevanță pentru calificare, însă cel mai frecvent infracțiunea este comisă din interes material.

Intenție directă există și în cazul infracțiunii de falsificare a rețetei sau a altor documente care permit obținerea drogurilor (art.218 alin.(2) C.pen.). În acest caz, făptuitorul își dă seama de gradul prejudiciabil pe care îl comportă actul de falsificare a rețetelor sau a altor documente care permit obținerea preparatelor și substanțelor amintite și dorește săvârșirea acestuia. Motivul și scopul de comitere a infracțiunii nu are importanță pentru calificare, de acestea însă se va ține cont la individualizarea pedepsei penale.

Problema conținutului laturii subiective a infracțiunii de încălcare a regulilor de circulație a substanțelor stupefiante sau psihotrope (art.218 alin.(4) C.pen.) este tratată în mod contradictoriu.

Se susține că latura subiectivă a infracțiunii în cauză se caracterizează prin aceea că făptuitorul, manifestând imprudență în raport cu urmările prejudiciabile ale infracțiunii, manifestă imprudență ori intenție față de fapta prejudiciabilă¹²⁸.

În conformitate cu Hotărârea Plenului CSJ din 26.12.2011, latura subiectivă a infracțiunii prevăzute la art.218 alin.(4) C.pen. se exprimă prin vinovăție sub formă de imprudență¹²⁹.

În același sens, autorul I. Feklin, consideră că, reieșind din modul de formulare a dispoziției incriminatoare latura subiectivă a acestei fapte infracționale se exprimă prin imprudență¹³⁰.

Potrivit unui alt punct de vedere, se afirmă că latura subiectivă a infracțiunii de încălcare a regulilor de circulație a drogurilor poate fi manifestată atât sub forma intenției (intenție directă sau indirectă), cât și a imprudenței (încredere exagerată sau neglijență)¹³¹.

¹²⁸ Brînză S, Stati V., *op. cit.*, p. 890.

¹²⁹ Buletinul CSJ al R. Moldova nr. 1/4, 2012.

¹³⁰ Феклин С. И., *Уголовно-правовая характеристика преступлений в сфере легального оборота наркотических средств, психотропных веществ, их прекурсоров, инструментов и оборудования* <http://www.dissercat.com>.

¹³¹ Уголовное право России. Особенная часть. Учебник, 2-е издание. Под ред. В. П. Ревина. Юстицинформ, 2010. <http://martial-site.ru/pravo>; Чучаева А.И., În: *Уголовное право Российской Федерации. Особенная часть, Учебник*, Под ред. д-ра юр. наук, проф. Л.В. Иногамовой-Хегай, д-ра юр. наук, проф. А.И. Рарога, д-ра юр. наук, проф. А.И. Чучаева, Москва, ИНФРА-М: КОНТРАКТ, 2008, p. 475.

Într-un studiu anterior am susținut anume acest punct de vedere, potrivit căruia, sub aspectul laturii subiective, infracțiunea incriminată la art.218 alin.(4) C.pen. se poate exprima atât prin intenție, cât și prin imprudență¹³².

Soluția poate fi justificată prin faptul că la art.218 alin.(5) C.pen. este înăspriată răspunderea penală pentru încălcarea regulilor de circulație drogurilor săvârșită din *interes material*. Un asemenea interes, ca și orice alt motiv de comitere a infracțiunii, poate configura doar la faptele infracționale săvârșite cu intenție. Or, nu se poate susține că în cazul variantei-tip a infracțiunii se acționează din imprudență (art.218 alin.(4) C.pen.), iar în cazul variantei agravante – cu intenție (art.218 alin.(5) C.pen.). Plecând de la ideea că varianta agravată a unei infracțiuni (componentă agravată) nu poate exista fără semnele variantei-tipice a infracțiunii (componenta de bază), *reductio ad absurdum* rezultă că orice interpretare a dispoziției legale decât cea propusă de către legiuitor ar duce la consecințe contrare legii.

De *lege ferenda* însă, propunem excluderea agravantei menționate, fapt care va face posibilă perceperea infracțiunii descrise la art.218 alin.(5) C.pen. ca conduită imprudentă, lucru care reiese din însăși natura urmării prejudiciabile, materializată în pierderea drogurilor, a materialelor sau utilajelor destinate producerii sau prelucrării acestora sau cultivării plantelor care le conțin.

În cazul *încrederii exagerate*, făptuitorul își dă seama de gradul prejudiciabil pe care îl implică acțiunea sau inacțiunea de încălcare a regulilor de circulație a drogurilor ori a materialelor sau utilajelor destinate producerii sau prelucrării lor, de cultivare a plantelor care conțin asemenea substanțe, prevede posibilitatea pierderii acestora, dar consideră în mod ușuratic că această urmarea va putea fi evitată. În cazul *neglijenței* subiectul nu-și dă seama de caracterul prejudiciabil al faptei de încălcare a regulilor de circulație a drogurilor ori a materialelor sau utilajelor destinate producerii sau prelucrării lor, nu prevede posibilitatea pierderii acestora, dar trebuia și putea să prevadă acest lucru.

8. *Subiectul* infracțiunii de prescriere fără necesitate a preparatelor narcotice sau psihotrope (art.218 alin.(1) C.pen.) este special și poate fi persoana fizică responsabilă care are calitatea de medic, care este investit cu dreptul de a elibera rețete pentru obținerea substanțelor menționate.

¹³² A se vedea *Cod penal al R. Moldova: Comentariu, op. cit.*, p. 457.

În cazul infracțiunii incriminate la art.218 alin.(2) C.pen., falsificarea rețetelor sau a altor documente care permit obținerea drogurilor, subiectul infracțiunii este general și poate fi persoana fizică, responsabilă cu vârsta de 16 ani.

În ipoteza infracțiunii de încălcare a regulilor de circulație a drogurilor (art.218 alin.(4) C.pen.) subiectul infracțiunii este special și poate fi persoana care, pe lângă condiția de vârstă (16 ani) și responsabilitate, are obligația, potrivit atribuțiilor funcționale, de a respecta regulile a căror încălcare le pretinde textul de lege (cărăușul, farmacistul etc.).

Pentru infracțiunile incriminate la art.218 C.pen. la răspunderea penală pot fi trase și persoanele juridice. Poate fi subiect al infracțiunii incriminate la art.218 alin.(3) C.pen. doar persoana juridică autorizată să realizeze activități cu droguri ori cu utilaje sau materiale destinate producerii acestora și care este obligată de a respecta regulile sus-numite. În caz contrar, acțiunile acesteia vor fi calificate în baza art.217 sau 217¹ C.pen.

9. *Forme agravante.* La art.218 alin.(3) C.pen. este dozată răspunderea penală pentru acțiunile prevăzute la alin.(1) și (2) al aceluiași articol, săvârșite:

b) de două sau mai multe persoane;

c) cu scopul de a obține droguri sau psihotrope în proporții deosebit de mari.

Referitor la agravanta stipulată la art.218 alin.(3) lit.b) C.pen. sunt valabile, în general, comentariile făcute în contextul art.217 alin.(3) lit.b) C.pen. Trebuie însă menționat că în cazul prescrierii fără necesitate a drogurilor, pentru existența agravantei, săvârșirea faptei de două sau de mai multe persoane, este necesar ca fapta să fie comisă de cel puțin două persoane care posedă calitatea specială de medic, fiind învestite cu dreptul de a elibera rețete ce permit obținerea substanțelor vizate.

Pentru existența agravantei stipulate la art.218 alin.(3) lit.c) C.pen. nu este obligatoriu ca făptuitorul să-și realizeze efectiv scopul obținerii substanțelor narcotice sau psihotrope în proporții deosebit de mari. Este suficient ca făptuitorul fie să prescrie, fie să falsifice rețete sau alte documente care permit realizarea pe viitor a scopului de obținere a acestora în proporții deosebit de mari.

La art.218 alin.(5) C.pen. este agravată răspunderea penală pentru încălcarea regulilor de circulație a drogurilor (art.218 alin.(4) C.pen.) atunci când fapta este săvârșită din *interes material* sau *cauzează din imprudență vătămarea sănătății persoanei sau alte urmări grave*.

Prin interes material se are în vedere dorința persoanei de a obține pentru sine sau pentru terțe persoane anumite avantaje patrimoniale (bani, bunuri, drepturi asupra bunurilor etc.) sau a se eschiva de la suportarea unor cheltuieli (achitarea unei plăți, întoarcerea unei datorii, executarea unor obligații patrimoniale etc.).

La calificare încălcarea regulilor de circulație a drogurilor urmează a fi delimitată de infracțiunea de sustragere a acestor substanțe incriminată la art.217⁴ C.pen.

În conformitate cu Hotărârea Plenului CSJ din 26.12.2011, în cazul în care persoana în ale cărei obligații intră respectarea regulilor stabilite de circulație a drogurilor, folosindu-și situația de serviciu, sustrage substanțele respective, acțiunile acesteia urmează a fi calificate în baza art.217⁴ alin.(2) lit.c) C.pen., fără calificarea suplimentară în baza art.218 alin.(4) C.pen., deoarece drogurile nu au fost pierdute, ci au trecut în posesia ilegală a făptuitorului¹³³.

Cea de a doua formă agravantă a infracțiunii prevăzută la art.218 alin.(5) C.pen. presupune cauzarea din imprudență a vătămării sănătății persoanei sau alte urmări grave.

Prin vătămarea sănătății persoanei se are în vedere arăt vătămarea medie, cât și vătămarea gravă din imprudență a integrității corporale sau a sănătății persoanei. În acest caz infracțiunea incriminată la art.157 este absorbită de infracțiunea descrisă la art.218 alin.(5) C.pen.

Sintagma *alte urmări grave* are un caracter definitiv, fiind necesar de a fi stabilită în fiecare caz concret în parte.

Se afirmă că la art.218 alin.(5) C.pen. prin alte urmări grave se înțelege decesul persoanei¹³⁴. Aceiași soluție de interpretare este consacrată și în Hotărârea Plenului CSJ din 26.12.2011¹³⁵.

Întrucât principiul legalității incriminării impune legiuitorului exigențe importante în planul tehnicii legislative, ne pronunțăm în defavoarea utilizării

¹³³ Buletinul CSJ al R. Moldova nr. 1/4, 2012.

¹³⁴ S. Brînză, V. Stati, *op. cit.*, p. 891.

¹³⁵ Buletinul CSJ al R. Moldova nr. 1/4, 2012.

unor expresii estimatorii la descrierea infracțiunilor în Partea specială a C.pen. Sub acest aspect, se impune cerința elaborării unor texte simple și clare, conținând formulări de o cât mai mare transparență și accesibilitate publică. În funcție de calitatea elaborării textelor de drept penal se află nu numai gradul de adresabilitate a normei penale, ci și aptitudinea de a evita arbitrariul judiciar, favorizat întotdeauna de exprimările vagi și imprecise ale legii penale. De asemenea, utilizarea unor asemenea noțiuni în legea penală nu oferă doza necesară de claritate și precizie normei incriminatoare, astfel încât să fie asigurat principiul legalității aplicării legii penale, după cum rezultă din prevederile art.3 alin.(2) C.pen., potrivit cărora *interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sunt interzise*.

Prin urmare, de *lege ferenda*, propunem reformularea expresiei alte *urmări grave* prin indicarea concretă a urmărilor pe care legiuitorul le consideră a fi grave.

10. *Pedepse*. În varianta-tip prevăzută la art.218 alin.(1) C.pen. infracțiunea se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate. Pentru varianta-tip prevăzută la art.218 alin.(2) C.pen. prevede amendă în mărime de la 550 la 750 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau închisoare de pînă la 1 an, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice. Săvârșite în prezența circumstanțelor agravante de la art. 218 alin.(3) C.pen., infracțiunile se pedepsesc cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 11000 unități convenționale cu lichidarea persoanei juridice.

Infracțiunea încălcare a regulilor de circulație a drogurilor (art.218 alin.(4) C.pen.) se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 950 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice. În forma agravantă (art.218 alin.(5) C.pen.), fapta se pedepsește cu amendă în mărime de la 950 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

Secțiunea 1.7. Organizarea ori întreținerea speluncilor pentru consumul drogurilor sau etnobotanicelor (art.219 C.pen.)

1. *Noțiune.* Printre infracțiunile legate de traficul ilicit de droguri se înscrie fapta de organizare ori întreținere a speluncilor pentru consumul substanțelor narcotice sau psihotrope, incriminarea găsindu-și loc la art.219 C.pen. al R. Moldova.

Potrivit textului de lege, infracțiunea constă în *organizarea ori întreținerea speluncilor pentru consumul drogurilor sau etnobotanicelor, precum și punerea la dispoziție a localurilor în aceste scopuri.*

Legiuitorul autohton a evaluat gradul de pericol social al organizării sau întreținerii speluncilor pentru consumul de droguri la nivelul unei fapte infracționale atât în legislația penală anterioară, cât și în legislația în vigoare.

Incriminarea își are izvorul în C.pen. din 24.03.1961 la art.225⁴, introdus prin Ucazul Sovietului Suprem al R.S.S.M. din 05.07.1975, având o noțiune legală similară celei prevăzute în legislația penală în vigoare¹³⁶.

2. *Obiectul juridic special* al infracțiunii de organizare sau întreținere a speluncilor pentru consumul drogurilor sau etnobotanicelor îl constituie ansamblul relațiilor sociale, a căror existență, dezvoltare și normală desfășurare

¹³⁶ Veștile R.S.S.M. nr.10, 1961.

sunt condiționate de protejarea sănătății publice. Prin instituirea răspunderii penale pentru o asemenea faptă legiuitorul a pretins să apere relațiile din domeniul sănătății publice, care pot fi grav afectate prin activitatea de organizare sau de întreținere a unor locuri special destinate consumului ilicit de droguri.

Infracțiunea analizată nu are obiect material, întrucât, pe de o parte, nici drogurile, iar pe de altă parte, nici localurile în care sunt organizate sau întreținute speluncile nu figurează în calitate de entități materiale asupra cărora trebuie să acționeze făptuitorul pentru a periclita relațiile sociale din domeniul protejării sănătății publice.

3. Sub aspectul *laturii obiective*, infracțiunea incriminată la art.219 C.pen. se realizează printr-un comportament activ, pozitiv, presupunând încălcarea prin acțiune a unei interdicții de a organiza sau de a întreține spelunci pentru consumul drogurilor.

Acțiunea poate fi manifestată prin trei modalități normative prevăzute expres în dispoziția incriminatoare:

- organizarea speluncilor pentru consumul drogurilor sau etnobotanicelor;
- întreținerea speluncilor pentru consumul drogurilor sau etnobotanicelor;
- punerea la dispoziție a localurilor în scopul consumului drogurilor sau etnobotanicelor.

Aplicarea normei prevăzute la art.219 C.pen. presupune interpretarea termenului „speluncă” utilizat de către legiuitor la descrierea faptei.

În vorbirea curentă prin speluncă se înțelege „local public rău famat...”¹³⁷ sau „local public rău famat, unde se adună drojdia societății...”¹³⁸.

Pornind de la semnificația termenului speluncă, legiuitorul, în sensul normei de incriminare, are în vedere nu orice „loc rău famat”, ci doar locul destinat consumului drogurilor.

În doctrina de specialitate se susține că prin speluncă, în limitele aplicării componentei analizate, se înțelege „locul în care persoanele se adună în mod repetat pentru a consuma substanțe narcotice sau psihotrope”¹³⁹.

¹³⁷ Dicționar explicativ al limbii române, ediția a V-a, Ed. Univers Enciclopedic, București, 1996, p. 1088.

¹³⁸ Dicționarul limbii române moderne, Ed. Academiei Republicii populare române, București, 1958, p. 788.

¹³⁹ *Комментарий к уголовному кодексу РФ, с постановочными материалами и судебной практикой*, под.ред. Никулина С.И., Изд. Менеджер, Москва, 2000, p. 736.

În același sens autorii, Iu. Skuratov și V. Lebedev definesc spelunca drept „încăperea locuibilă sau nelocuibilă pusă în mod sistematic la dispoziția persoanelor pentru consumul substanțelor narcotice”¹⁴⁰.

O accepțiune identică este susținută și de autorul A. Mihlin, potrivit căruia „spelunca reprezintă locul destinat consumului regulat (sistematic) a substanțelor narcotice sau psihotrope”¹⁴¹.

Autorul R. Galiabkarov susține că în calitate de speluncă poate figura atât încăperile destinate traiului permanent sau provizoriu al persoanei (apartament, vilă, casă etc.), cât și alte încăperi nelocuibile (garaaj, depozit, subsol, hambar etc.)¹⁴².

În accepțiunea lui Z. Neznamov, spelunca poate fi extinsă și asupra terenurilor special amenajate în acest scop, cum ar fi bordeiurile și colibebele din masivele forestiere¹⁴³.

Pentru a considera o încăpere drept „speluncă”, nu are importanță amplasarea ei sau dacă aceasta este ori nu locuibilă, fiind necesar ca respectiva încăpere să fie destinată, amenajată pentru consumului regulat (sistematic) a substanțelor narcotice sau psihotrope, la adăpost de vigilența autorităților.

Nu constituie speluncă încăperea care a fost folosită pentru o singură dată pentru consumul drogurilor sau etnobotanicelor, subiectul neurmărind intenția de a o folosi regulat în scopul menționat.

4. Prima modalitate normativă de săvârșire a infracțiunii examinate o constituie *organizarea speluncilor pentru consumul drogurilor sau etnobotanicelor*.

În Hotărârea Plenului CSJ nr.12 din 27.03.1997 *Despre practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației privind infracțiunile legate de mijloacele narcotice și substanțele cu efect puternic și toxice* această modalitate de comitere a infracțiunii era definită ca fiind activitatea unei sau mai multor persoane îndreptată spre crearea sau care a condus la crearea unei spelunci pentru consumul de mijloace narcotice (găsirea localurilor, pregătirea

¹⁴⁰ *Комментарий к Уголовному кодексу Российской Федерации*, под. ред. Скуратова Ю.И., Лебедева В.М., Изд. Норма-Инфра, Москва, 1998, р. 531.

¹⁴¹ *Уголовное право: Часть общая. Часть особенная, Вопросы и ответы* (Серия «Подготовка к экзамену»), под. ред. Михлина А.С., Юриспруденция, Москва, 2000, р. 278.

¹⁴² Галиаббаров Р.Р. în *Уголовное право России, Особенная часть*, под. ред. Кругликов Л. Л., Изд. ВЕК, Москва, 1999, р. 495.

¹⁴³ Незнамова З. А., *op. cit.*, р. 571.

dispozitivelor pentru consum de substanțe narcotice, alegerea clienților sau a complicilor, angajarea lor, elaborarea sau pregătirea unor măsuri conspirative etc.)¹⁴⁴.

În Hotărârea Plenului CSJ nr.2 din 2011 *Cu privire la practica judiciară de aplicare a legislației penale ce reglementează circulația substanțelor stupefiante, psihotrope sau a analoagelor și a precursorilor*, aceasta este definită ca fiind activitatea unei sau mai multor persoane îndreptată spre căutarea, găsirea, procurarea sau închirierea unui spațiu locativ sau nelocativ, finanțarea, repararea, amenajarea spațiului respectiv cu dispozitive necesare consumului de droguri sau etnobotanice, în vederea utilizării ulterioare a acestui spațiu pentru consumul unor astfel de substanțe de câteva persoane¹⁴⁵.

Din punct de vedere faptic, acțiunile de organizare a speluncilor pot fi obiectivizate prin următoarele forme: căutarea încăperilor sau a altor locuri ce pot fi folosite ca spelunci, adaptarea unor asemenea încăperi (procurarea mobilei, seringilor, substanțelor narcotice etc.), căutarea mijloacelor financiare în aceste scopuri, selectarea potențialilor clienți ai speluncii, recrutarea complicilor, elaborarea unor măsuri conspirative pentru ca spelunca să nu fie descoperită de către autorități etc.

Potrivit Hotărârii Plenului CSJ nr.2 din 2011, infracțiunea menționată se consideră consumată în momentul în care spelunca este gata pentru consumul drogurilor sau etnobotanicelor, indiferent dacă aceasta a început sau nu să funcționeze¹⁴⁶.

Rămânând consecvenți punctului de vedere exprimat anterior¹⁴⁷, considerăm că în această modalitate, infracțiunea incriminată la art.219 C.pen. se prezintă sub forma unei componente formal-reduse, consumându-se din momentul începerii procesului de organizare a speluncii, indiferent dacă aceasta a început sau nu să funcționeze. Prin urmare, reieșind din particularitățile elementului material, infracțiunea nu cunoaște faza pregătirii și cea a tentativei.

¹⁴⁴ Culegere de hotărâri explicative, Chișinău, 2002, p. 360.

¹⁴⁵ Buletinul CSJ al R. Moldova nr. 1/4, 2012.

¹⁴⁶ *Ibidem*.

¹⁴⁷ A se vedea *Cod penal al R. Moldova: Comentariu, op. cit.*, p. 457.

Organizarea speluncilor în scopul indicat de art.219 C.pen. reclamă problema delimitării de infracțiunea de organizare a consumului ilicit de droguri sau etnobotanice incriminată la art.217⁵ alin.(2) C.pen.

În art.219 C.pen., actul de organizare este strict determinat și se exprimă doar prin organizarea „speluncilor” pentru consumul de droguri sau etnobotanice. Prin urmare, organizarea speluncilor constituie o formă specială a organizării consumului ilegal de droguri. Potrivit, regulilor instituite la art.116 alin. (2) C.pen., în cazul concurenței dintre o normă specială și una generală, fapta urmează a fi calificată conform normei speciale, care în cazul dat este stipulată la art.219 C.pen.

Comparând sancțiunile art.217⁵ alin.(2) și art. 219 C.pen., putem constata că regimul de sancționare a primei infracțiuni este mai aspru decât cel al ultimei. O asemenea soluție o considerăm ca fiind una inoportună, care nu corespunde gradului prejudiciabil al faptelor vizate. Fapta incriminată la art.219 C.pen. denotă un grad prejudiciabil mai sporit în raport cu alte forme de organizare a consumului de droguri, deoarece săvârșirea ei este orientată spre asigurarea continuă a unor condiții prielnice și propice consumului drogurilor și, prin aceasta, expansiunii fenomenului narcomaniei.

A doua modalitate normativă de comitere a infracțiunii, *întreținerea speluncilor pentru consumul drogurilor sau etnobotanicelor*, presupune realizarea unor acțiuni orientate spre asigurarea funcționabilității unor asemenea locuri.

Activitatea de întreținere a speluncilor poate fi exprimată prin: îngrijirea încăperilor pentru asigurarea unei atmosfere propice speluncii, asigurarea clienților cu instrumentele necesare consumului drogurilor, primirea clienților, punerea în aplicare a măsurilor de conspirație etc.

După cum susține autorul A.Mihlin, întreținerea speluncilor pentru consumul substanțelor narcotice sau psihotrope presupune posesia în fapt sau administrarea încăperii destinată consumului de droguri, dacă persoana nu este organizator al infracțiunii¹⁴⁸.

¹⁴⁸ Уголовное право: Часть общая. Часть особенная, Вопросы и ответы (Серия «Подготовка к экзамену»), *op. cit.*, p. 278.

Se susține că infracțiunea săvârșită în această modalitate se consideră consumată din momentul începerii exploatării speluncii în scopul consumului substanțelor narcotice sau psihotrope¹⁴⁹ sau săvârșirii măcar a unei acțiuni care are ca scop menținerea în bune condiții a funcționării speluncii¹⁵⁰.

Este posibil ca acțiunea de organizare și de întreținere a speluncii să fie săvârșită de către una și aceeași persoană. Considerăm că în speță infracțiunea se consideră consumată din momentul realizării activității de organizare, iar instanța de judecată la individualizarea pedepsei penale, în limitele stabilite de sancțiunea art.219 C.pen., va lua în considerare împrejurarea după care făptuitorul nu a comis o acțiune, ci două acțiuni descrise în norma de incriminare.

Cea din urmă modalitate normativă de comitere a infracțiunii analizate o constituie *punerea la dispoziție a localurilor în scopul consumului drogurilor sau etnobotanicelor*.

Pentru această acțiune este supus răspunderii penale proprietarul, posesorul, locatarul sau administratorul unui local care oferă unuia sau mai multor consumatori de droguri spațiul aferent acestuia pentru consumarea lor. Noțiunea de „local”, în sensul art.219 C.pen., cuprinde atât speluncile propriu-zise, cât și alte localuri (bar, discotecă, restaurant, cinematograful, WC public etc.).

Pentru existența faptei nu are relevanță dacă făptuitorul a pus la dispoziția consumatorilor de droguri întregul spațiu al localului sau doar o parte al acestuia.

Infracțiunea este considerată din momentul în care făptuitorul a consimțit, și-a dat acordul ca localul să fie folosit în vederea consumului de droguri, neavând relevanță dacă în fapt s-a produs sau nu un asemenea consum. Prin urmare, sub aspectul configurării semnelor laturii obiective, infracțiunea are o componentă formală, considerându-se consumată din momentul săvârșirii faptei.

Plecând de la ideea că elementul material presupune darea acordului de utilizare a localului în scopul descris de norma de incriminare, infracțiunea este executarea promptă, neputându-se manifesta prin forma tentativei.

¹⁴⁹ *Уголовное право: Часть общая. Часть особенная*. Учебник, под. ред. Гаухмана Л.Д., Колодкина Л.М., Максимова С.В., Изд. «Юриспруденция», Москва, 2001, р. 877; Комментарий к уголовному кодексу РФ, с постановочными материалами и судебной практикой, *op. cit.*, р. 763.

¹⁵⁰ V. Stati în *Drept penal*, Volumul 2, Ed. Cartier juridic, Chișinău, 2005, p. 374.

Pentru existența infracțiunii incriminate la art.219 C.pen. nu importă dacă drogurile sau etnobotanicele sunt procurate de consumatori ori de cel care organizează sau întreține spelunca pentru consumul acestora. De asemenea, nu are importanță dacă persoanele în cauză sunt consumatori primari sau narcomani inveterați. De multe ori infracțiunea de organizare sau întreținere a speluncilor poate fi precedată sau însoțită de săvârșirea altor infracțiuni legate de traficul de droguri.

Cel mai frecvent fapta analizată poate fi însoțită de punerea la dispoziția consumatorilor a drogurilor sau etnobotanicelor. În asemenea situații făptuitorul poate fi supus răspunderii penale în concurs cu infracțiunea incriminată la art.217¹ C.pen., care instituie răspunderea penală pentru fapta de circulație ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora în scop de înstrăinare.

5. Din punctul de vedere al *laturii subiective*, infracțiunea se săvârșește cu intenție directă, făptuitorul conștientizând gradul prejudiciabil al faptei de organizare, întreținere a speluncilor sau de punere la dispoziție a localurilor în vederea consumului drogurilor sau etnobotanicelor și dorește să acționeze în acest mod.

Făptuitorul acționează în scopul asigurării posibilității de consum a drogurilor prin acțiunile indicate în textul legii. Pentru existența faptei nu are relevanță dacă făptuitorul, *post factum*, a realizat sau nu acest scop, lucru însă de care se va ține cont la aplicarea pedepsei penale.

Motivele de comitere a infracțiunii nu condiționează existența faptei, însă stabilirea acestora are însemnătate pentru individualizarea și stabilirea unei pedepse echitabile în limitele fixate de sancțiunea art.219 C.pen. Acestea se pot prezenta sub diferite forme: interes material, testarea unui drog, satisfacerea propriei necesități de consum al drogurilor împreună cu alte persoane etc.

6. *Subiectul infracțiunii* analizate este general și poate fi persoana fizică, responsabilă, care la momentul comiterii infracțiunii a atins vârsta de 16 ani.

Participarea sub formă de organizare a săvârșirii infracțiunii nu este posibilă, întrucât legiuitorul incriminează însăși acțiunea de organizare a speluncilor ca modalitate normativă de comitere a infracțiunii. Instituirea celorlalte legături funcționale între participanți apare ca posibilă și manifestă sub următoarele

forme: coautorat; instigator-autor/coautori; complice-autor/coautori; instigator-complice-autor/coautori.

7. La alin.(2) al art.219 C.pen. este agravată răspunderea penală în ipoteza comiterii infracțiunii de un *grup criminal sau de o organizație criminală*. Calificarea faptei în baza agravantei prevăzute la art.219 alin.(2) se va face indiferent de contribuția pe care membrul organizației criminale sau persoana care acționează la însărcinarea ei o are la comiterea faptei (autor, instigator sau complice).

8. *Pedepse*. În varianta-tip, infracțiunea incriminată la art.219 alin.(1) C.pen. se pedepsesc cu amendă în mărime de la 550 la 1150 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 4 ani. În varianta agravantă infracțiunea prevăzute la art.219 alin.(2) se pedepsesc cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani.

ANEXE

Anexa nr. 1

GUVERNUL
REPUBLICII MOLDOVA

ПРАВИТЕЛЬСТВО
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

HOTĂRÎRE

privind aprobarea Listei substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora nr. 79 din 23.01.2006

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.16-19/106 din 27.01.2006

* * *

Notă: În titlu și pe tot parcursul textului, cuvintele „substanțe narcotice”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „substanțe stupefiante”, la forma gramaticală corespunzătoare, conform [Hot.Guv. nr.103 din 27.02.2017](#), în vigoare 03.03.2017

În scopul reglementării unor probleme ce țin de contracararea traficului ilicit de substanțe stupefiante, psihotrope și plante care conțin substanțe stupefiante sau psihotrope, în temeiul alineatelor (4) și (5) ale articolului 134/1 al [Codului penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.128-129, art.1012), Guvernul

HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă Lista substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora (se anexează).

PRIM-MINISTRU

Vasile TARLEV

Contrasemnează:

Ministrul afacerilor interne

Gheorghe Papuc

**Ministrul sănătății și
protecției sociale**

Ion Ababii

Ministrul justiției

Victoria Iftodi

Chișinău, 23 ianuarie 2006.

Nr.79.

Aprobată
prin Hotărîrea Guvernului
nr.79 din 23 ianuarie 2006

LISTA
substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe,
depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora

Nr. d/o	Denumirea substanței	Cantități mici (pînă la cantitatea indicată)	Cantități mari (de la – pînă la)
1	2	3	4
I. Substanțe stupefiante			
1.	Acetorfină	0,00002 g	0,00002 g – 0,002 g
2.	Acetil-alfa-metilfentanil	0,00002 g	0,00002 g – 0,002 g
3.	Alfa-metilfentanil	0,00002 g	0,00002 g – 0,002 g
4.	Alfa-metiltiofentanil	0,00002 g	0,00002 g – 0,002 g
5.	Beta-hidroxifentanil	0,00002 g	0,00002 g – 0,002 g
6.	Beta-hidroxi-3-metilfentanil	0,00002 g	0,00002 g – 0,002 g
7.	Cannabis:		
	- rășină de cannabis	0,05 g	0,05 g – 10 g
	- ulei de cannabis sau de hașiș	0,1 g	0,1 g – 10 g
	- marihuană		
	uscată	2,0 g	2,0 g – 500 g
	verde	14,0 g	14,0 g – 1000 g
	- hașiș	0,5 g	0,5 g – 50 g
8.	Coca frunze (foi de coca)	5,0 g	5,0 g – 50,0 g
9.	Desomorfină	0,0001 g	0,0001 g – 0,001 g
10.	Dronabinol și izomerii lui	0,05 g	0,05 g – 0,5 g
11.	Etorfină	0,00002 g	0,00002 g – 0,002 g
12.	Efedron (metcatinon) substanță preparată artizanal din efedrină, pseudoefedrină sau din preparate care conțin efedrină sau pseudoefedrină)	3 ml/0,03 g	3-50 ml/0,03 g – 5,0 g

13.	Heroină	0,01 g	0,01 g – 2,5 g
14.	Ketobemidon	0,1 g	0,1 g – 1,0 g
15.	LSD, LSD-25	Un timbru (doză)	2 – 10 timbre (doze)
16.	- pai de mac (toate părțile diferitelor specii de mac, mărunțite sau întregi, uscate sau umede, cu excepția semințelor coapte, colectate prin diverse metode și care conțin alcaloizi narcoactivi de opiu).		
	uscat	10 g	10,0 g – 500 g
	verde	70,0 g	70,0 g – 1000 g
	- extract din mac	0,5 g	0,5 g – 5 g
17.	3-Metilfentanil	0,00002 g	0,00002 g – 0,002 g
18.	3-Metiltiofentanil	0,00002 g	0,00002 g – 0,002 g
19.	MPPP	0,0001 g	0,0001 g – 0,001 g
20.	Opium (opiu brut)	0,1 g	0,1 g – 25 g
21.	Opium acetilat	0,1 g	0,1 g – 5 g
22.	Para-fluorofentanil	0,00002 g	0,00002 g – 0,002 g
23.	PEPAP	0,0001 g	0,0001 g – 0,001 g
24.	Tiofentanil	0,00002 g	0,00002 g – 0,002 g
25.	Tetrahidrocannabinol și izomerii lui	0,05 g	0,05 g – 0,5 g
26.	Acetildihidrocodeină	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
27.	Acetilmetadolum	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
28.	Alfentanil	0,00002 g	0,00002 g – 0,002 g
29.	Allilprodin	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
30.	Alfacetilmetadolum	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
31.	Alfameprodinum	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
32.	Alfametadolum	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
33.	Alfaprodinum	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
34.	Anileridinum	0,0005 g	0,0005 g – 0,005 g
35.	Benzetidinum	0,0002 g	0,0002 g – 0,002 g
36.	Benzilmorfină	0,001 g	0,001 g – 0,01 g

37.	Betacetilmetadolum	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
38.	Betameprodin	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
39.	Betametadol	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
40.	Betaprodin	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
41.	Bezitramid	0,0005 g	0,0005 g – 0,005 g
42.	Butorfanol	0,002 g	0,002 g – 0,1 g
43.	Clonitazen	0,00002 g	0,00002 g – 0,002 g
44.	Cocaină	0,15 g	0,15 g – 5 g
45.	Codeină	0,1 g	0,1 g – 5 g
46.	Codoxim	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
47.	Dextramoramid	0,0005 g	0,0005 g – 0,005 g
48.	Dextropropoxifen	0,1 g	0,1 g – 1,0 g
49.	Diampromid	0,0001 g	0,0001 g – 0,001 g
50.	Dietiltiambuten	0,002 g	0,002 g – 0,02 g
51.	Difenoxin	0,0002 g	0,0002 g – 0,002 g
52.	65	0,016 g	0,016 g – 0,16 g
53.	Dihidroetorfină	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
54.	Dihidromorfină	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
55.	Dimenoxadol	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
56.	Dimefeptanol	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
57.	Dimetilambuten	0,002 g	0,002 g – 0,02 g
58.	Dioxafetil butirat (butirat de dioxafetil)	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
59.	Difenoxilat	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
60.	Dipipanon	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
61.	Drotebanol	0,01 g	0,01 g – 0,1 g
62.	Ecgonină	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
63.	Estocin	0,06 g	0,06 g – 0,6 g
64.	Etaminal de sodiu	0,2 g	0,2 g – 2,0 g
65.	Etilmetiltiambuten	0,002 g	0,002 g – 0,02 g
66.	Etilmorfină	0,008 g	0,008 g – 8,0 g

67.	Etonitazen	0,00002 g	0,00002 g – 0,002 g
68.	Extract din nucă vomică	0,03 g	0,03 g – 0,3 g
69.	Etoxidrin	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
70.	Fenadoxon	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
71.	Fenampromid	0,0001 g	0,0001 g – 0,001 g
72.	Fenazocin	0,003 g	0,003 g – 0,03 g
73.	Fenamorfan	0,0005 g	0,0005 g – 0,05 g
74.	Fenoperidin	0,0002 g	0,0002 g – 0,002 g
75.	Fentanil	0,002 g	0,002 g – 0,02 g
76.	Folcodină	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
77.	Furotidin	0,005 g	0,005 g – 0,05 g
78.	Hidrocodon	0,005 g	0,005 g – 0,05 g
79.	Hidromorfinol	0,0001 g	0,0001 g – 0,001 g
80.	Hidromorfon	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
81.	Hidroxiptedin	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
82.	Izumetadom	0,05 g	0,05 g – 1,0 g
83.	Kat (fol)	20,0 g	20,0 g – 200 g
84.	Levomorfian	0,002 g	0,002 g – 0,02 g
85.	Levomoramid	0,0005 g	0,0005 g – 0,05 g
86.	Levofenacilomorfan	0,0005 g	0,0005 g – 0,05 g
87.	Levorfanol	0,0005 g	0,0005 g – 0,05 g
88.	Metazocin	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
89.	Metadon	0,05 g	0,05 g – 1,0 g
90.	Metadon, produs intermediar	0,05 g	0,05 g – 1,0 g
91.	Metildezorfina	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
92.	Metildihidromorfina	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
93.	Metopon	0,0002 g	0,0002 g – 0,002 g
94.	Moramid, produs intermediar	0,00002 g	0,00002 g – 0,002 g
95.	Morfilong	0,01 g	0,01 g – 0,8 g
96.	Morferidin	0,00002 g	0,00002 g – 0,002 g

97.	Morfină	0,1 g	0,1 g – 1,0 g
98.	Metobromură de morfină și alți derivați morfinici cu azot pentavalent, inclusiv N-oximorfină produși, unul dintre care este N-oxicodeină	0,0005 g	0,0005 g – 0,005 g
99.	Morfină-N-oxid	0,0005 g	0,0005 g – 0,005 g
100.	Mirofin	0,0005 g	0,0005 g – 0,005 g
101.	Nicocodină	0,0005 g	0,0005 g – 0,005 g
102.	Nicocodeină	0,0005 g	0,0005 g – 0,005 g
103.	Nicodicodin	0,0005 g	0,0005 g – 0,005 g
104.	Nicomorfină	0,0005 g	0,0005 g – 0,005 g
105.	Noracimetadol	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
106.	Norcodeină	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
107.	Norlevorfanol	0,0005 g	0,0005 g – 0,005 g
108.	Normetadon	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
109.	Normorfină	0,0005 g	0,0005 g – 0,005 g
110.	Norpipanon	0,0005 g	0,0005 g – 0,005 g
111.	Omnopon	0,03 g	0,03 g – 3,0 g
112.	Opium* medicinal	0,5 g	0,5 g – 5,0 g
113.	Oxicodon	0,0002 g	0,0002 g – 0,002 g
114.	Oximorfon	0,0002 g	0,0002 g – 0,002 g
115.	Petidină	0,005 g	0,005 g – 0,05 g
116.	Petidină, produs intermediar A	0,005 g	0,005 g – 0,05 g
117.	Petidină, produs intermediar B	0,005 g	0,005 g – 0,05 g
118.	Petidina, produs intermediar C	0,005 g	0,005 g – 0,05 g
119.	Piminodin	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
120.	Piritramid	0,015 g	0,015 g – 1,5 g
121.	Proheptazin	0,003 g	0,003 g – 0,03 g
122.	Properidin	0,003 g	0,003 g – 0,03 g
123.	Propiram	0,003 g	0,003 g – 0,03 g
124.	Preparate medicamentoase a căror componentă include nu mai puțin de 0,015 g codeină	0,25 g	0,25 g – 2,5 g
125.	Racemorfan	0,002 g	0,002 g – 0,02 g
126.	Racemoramid	0,0005 g	0,0005 g – 0,005 g
127.	Racemorfan	0,0005 g	0,0005 g – 0,005 g
128.	Soluție "Exadol"	0,05 g	0,05 g – 0,5 g
129.	Sombrevin	0,25 g	0,25 g – 5,0 g
130.	Sufentanil	0,00001 g	0,00001 g – 0,001 g
131.	Tebacon	0,0007 g	0,0007 g – 0,007 g
132.	Tebaină	0,03 g	0,03 g – 3,0 g
133.	Tilidin	0,05 g	0,05 g – 5,0 g
134.	Trimeperidin (promedol)	0,02 g	0,02 g – 2,0 g

135.	Salvia divinorium (amestec compus din părțile terminale ale plantei, frunze fără tulpina centrală, uscate sau în stare verde de vegetație, mărunțite sau întregi, care conțin salvinorin)		
	- uscată	1g	1g-300g
	- verde	10g	10g-500g
136.	Semințele trandafirului de Havai (semințele speciei <i>Argyrea nervosa</i>)		
	- uscată	1g	1g-300g
	- verde	10g	10g-500g
137.	Inflorescențe și frunze, fără tulpina centrală, uscate sau în stare verde de vegetație, mărunțite sau întregi ale speciei <i>Nymphaea caerulea</i>		
	- uscată	1g	1g-300g
	- verde	10g	10g-500g
138.	CP47, 497 = 2-(3-hidroxiciclohexil)-(2-metiloctan-2-il) fenol	0,01g	0,01 g – 2,5 g
139.	CP47, 497-C6 = 2-(3-hidroxiciclohexil)-5-(2-metilheptan-2-il) fenol	0,01 g	0,01 g – 2,5 g
140.	CP47, 497-C8 = 2-(3-hidroxiciclohexil)-5-(2-metilnonan-2-il) fenol	0,01 g	0,01 g – 2,5 g
141.	CP47, 497-C9 = 2-(3-hidroxiciclohexil)-5-(2-metildecin-2-il) fenol	0,01 g	0,01 g – 2,5 g
142.	Fluorometcatinona (flefedrona) = 1-(4-fluorofenil)-2-(metilamino) propan-1-ona	0,01 g	0,01 g – 2,5 g
143.	JWH-018 = naftalen-1-il-(1-pentilindol-3-il) metanona	0,01 g	0,01 g – 2,5 g
144.	4-metilmecatinona (mefedrona) = 1-(4-metilfenil)-2-metilaminopropan-1-ona	0,01 g	0,01 g – 2,5 g
145.	4-metoximetcatinona (metedrona) = 1-(4-metoxifenil)-2-(metilamino) propan-1-ona	0,01 g	0,01 g – 2,5 g
146.	Bromo-dragonfly = 1-(8-bromobenzodifuran-4-il)- 2-	0,01 g	0,01g – 2,5 g

	aminopropan		
147.	Mase vegetale (amestec compus din părțile terminale ale plantelor de diferite specii, flori, frunze fără tulpina centrală, uscate sau umede, mărunțite sau întregi), care conțin: CP47, 497 = 2-(3-hidroxiciclohexil)-(2-metiloctan-2-il) fenol CP47, 497-C6 = 2-(3-hidroxiciclohexil)-5-(2-metilheptan-2-il) fenol CP47, 497-C8 = 2-(3-hidroxiciclohexil)-5-(2-metilnonan-2-il) fenol CP47, 497-C9 = 2-(3-hidroxiciclohexil)-5-(2-metildecan-2-il) fenol JWH-018 = naftalen-1-il-(1-pentilindol-3-il) metanona	0,5 g	0,5 g – 25 g
148.	PVP (a-pirrolidinovalerophenone = 2-Pyrrolidinovalerophenone-phenyl - 2 (pyrrolidin - 1 - yl) pentan - 1 - one	0,07 g	0,07 g – 1 g
149.	4 – MEC (4-metil-N-Etilcatinona, para-metil-N-etilcatinona) = 2 Ethylamino - 1 - (4 - methylphenyl) - 1 - propanone	0,1 g	0,1 g – 3 g
150.	Bufedrona (α-metilamino-butirofenona) = 2 - (metilamino) - 1 - (phenylbutan) - 1 - one	0,1 g	0,1 g – 3 g
151.	MDPV (Metilenedioxipirovalerona) = 1 - (3,4 - Metilenedioxiphenil) - 2-pyrrolidinil - pentan - 1 - one)	0,03 g	0,03 g – 0,3 g
152.	Metilona (3,4-metilendioxi-N-metilcatinona) = 2 - metilamino - 1 - (3,4 metilendioxifenil) propan - 1 - one	0,1 g	0,1 g – 3 g
153.	AKB48 N-(5-fluoropentyl)	0,00002 g	0,00002 – 0,002 g
154.	3-Adamantolindol – [(adamantan-1-il) (1H-indol-3-il) metanonă] și derivații săi	0,01 g	0,01 g – 0,01 g
155.	N-(adamantan-1-il)-1-pentyl-	0,00002 g	0,00002 – 0,002 g

	1H-indazol-3-carboxamidă și derivații săi		
156.	<u>AMT(alpha-methyltriptamine)</u> și derivații săi	0,00002 g	0,00002 – 0,002 g
157.	3-butanoil-1-methyl indol și derivații săi	0,002 g	0,002 – 0,1 g
158.	2C-C- 2-(4-Chloro-2,5-dimethoxyphenyl) ethanamine – halucinogen	0,001 g	0,001 – 0,01 g
159.	<u>Dimetocaine</u>	0,01 g	0,01 g
160.	<u>Etcathinone</u>	0,001 g	0,001 – 0,01 g
161.	JWH-250 (1-pentyl-3-(2-metoxiphenylacetyl)-indole)	0,01 g	0,01 – 2,5 g
162.	<u>JWH-398 (1-pentyl-3-(4-chloro-1-naphtoyl)indole</u>	0,01 g	0,01 – 2,5 g
163.	HU-210(6aR,10aR)-9-(hidroximethyl)-6,6-dimethyl-3-(2-metiloctan-2-il)-6a,7,10,10a-tetrahidro [cromen-1-ol]	0,00002 g	0,00002 – 0,002 g
164.	<u>5-Meo-DALT</u>	0,0005 g	0,0005 – 0,002 g
165.	2-methyl-1-pentyl-1 H-indol-3-il-(1-naftil)-metan și derivații săi	0,01 g	0,01 – 2,5 g
166.	6-methyl-2-[(4-methyl-phenyl)-amino]-4H-3,1-benzoxazin-4-unul	0,01 g	0,01 – 2,5 g
167.	Methylendioxyprovaleron-methylenedioxyprovalerone (MDPV) – halucinogen	0,05 g	0,05 – 5,0 g
168.	nalbufină	3 ml/0,03 g	3 – 50 ml/ 0,03 – 5,0 g
169.	AH 7921 (3,4 dichloro-N-((1-dimethylamino) cyclohexylmethyl) benzamide)	0,1 g	0,1 g – 1,0 g
170.	5-(2-aminopropyl) indole (5-API, 5-IT, PAL-571)	0,5 g	0,5 g – 2,5 g
171.	Carfentanil (4-((1-oxopropyl)-phenylamino)-(1-(2-phenylethyl)-4-piperidinecarboxylic acid methylester)	0,002 g	0,002 g – 0,02 g
172.	2C-C (4-chloro-2,5-dimethoxyphenethylamine)	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
173.	2C-I (2,5 dimethoxy-4-iodphenethylamine)	0,001 g	0,001 g – 0,01 g

174.	2C-T-2 (2,5 dimethoxy-4-ethylthio-phenethylamine)	0,001 g	0,001 g – 0,01 g
175.	Fenfluramine (N-ethyl-1-((3-triphlormethyl) phenyl) propan-2-amin)	0,3 g	0,3 g – 1,5 g
176.	Heliamin (6, 7 dimethoxy-1, 2, 3, 4-tetrahydroizoquinoline)	0,05 g	0,05 g – 0,25 g
177.	JWH-073 (Naphthalene-1-il-(1-buthylindol-3-il) methanone)	0,01 g	0,01 g – 2,5 g
178.	Methoxetamine și derivații lui	0,2 g	0,2 g – 1,0 g
179.	bk-MMBDB (N-methylbutylone)	0,05 g	0,05 g – 5,0 g
180.	25I-NBOMe (2C-I-NBOMe)	0,3 g	0,3 g – 1,5 g
181.	a-PHTP (2-Pyrrolidinoheptanophenone)	0,07 g	0,07 g – 1,0 g
182.	Semințele speciei <i>Turbina corymbosa</i> (<i>Rivea corymbosa</i>)	3,0 g	3,0 g – 30,0 g
183.	Fenatin (N-(alpha-methylphenethyl) nicotinamide)	0,5 g	0,5 g – 2,5 g
184.	Prosidol (Propionilphenylethoxyethylpiperidine)-1-(2-ethoxyethyl)-4-phenylpiperidin-4-yl propionate	0,5 g	0,5 g – 2,5 g
185.	Remifentanil (methyl-1-(3-methoxy-3-oxopropyl)-4-(N-phenylpropanamido) piperidine-4-carboxylate)	0,002 g	0,002 g – 0,01 g
186.	<u>AB-CHMINACA</u> C ₂₀ H ₂₈ N ₄ O ₂ , Sinonim: N-(1-amino 3-methyl-1-oxobutan-2-yl)-1-(cyclohexylmethyl)-1H-indazole-3-carboxamide N-[(1S)-1-(aminocarbonyl)-2-methylpropyl]-1-(cyclohexylmethyl)-1H-indazole-3-carboxamide	0,01 g	0,01 – 0,25 g
187.	<u>AB-PINACA-CHM</u> C ₂₀ H ₂₈ N ₄ O ₂ Sinonim: N-(1-Carbamoyl-2-methylprop-1-yl)-1-(cyclohexylmethyl)-1H-indazole-3-carboxamide	0,01 g	0,01 – 0,25 g
188.	<u>AB-PINACA</u> C ₁₈ H ₂₆ N ₄ O ₂ Sinonim: N-(1-Carbamoyl-2-methylprop-1-yl)-1-pentyl-1H-indazole-3-carboxamide	0,01 g	0,01 – 0,25 g

189.	<u>AB-FUBINACA</u> C ₂₀ H ₂₁ FN ₄ O ₂ Sinonim: N-(1-amino-3-methyl-1-oxobutan-2-yl)-1-(4-fluorobenzyl)-1H-indazole-3-carboxamide	0,01 g	0,01 – 0,25 g
190.	<u>5F-APINACA</u> <u>5F-AKB48</u> <u>APINACA 5 – fluoropentyl analog</u> C ₂₃ H ₃₀ FN ₃ O; N-((3s,5s,7s) – adamantan-1-yl)-1-(5-fluoropentyl)-1H-indazole-3-carboxamide	0,01 g	0,01 – 0,25 g
191.	<u>5F-AMB</u> <u>5F-MMB-PINACA</u> <u>5F-AMB-PINACA</u> C ₁₉ H ₂₆ FN ₃ O ₃ ; N-[[1-(5-fluoropentyl)-1H-indazol-3-yl]carbonyl]-L-valine, methyl eter (S)-methyl 2-(1-(5-fluoropentyl)-1H-indazole-3-carboxamido)-3-methylbutanoate	0,01 g	0,01 – 0,25 g
192.	<u>MDMB-CHMICA</u> C ₂₂ H ₃₁ N ₃ O ₃ ; N-[[1-(cyclohexylmethyl)-1H-indazol-3-yl] carbonyl]-3-methyl-L-valine, methyl eter Methyl2-[[1-(cyclohexylmethyl)1H-indazole-3-carbonyl] amino]-3,3-dimethylbutanoat	0,01 g	0,01 – 0,25 g
193.	<u>Mase vegetale</u> (amestec de prafuri și/sau plante sau amestecuri de ierburi, diverse părți de plante de diferite specii, uscate sau umede, mărunțite sau întregi), care conțin: <u>AB-CHMINACA</u> <u>AB-PINACA-CHM</u> <u>AB-PINACA</u> <u>AB-FUBINACA</u> <u>5F-APINACA</u> <u>5F-AKB48</u> <u>APINACA 5 – fluoropentyl analog</u> <u>5F-AMB</u> <u>5F-MMB-PINACA</u> <u>5F-AMB-PINACA</u>	0,01 g	0,01 – 0,25 g

	<u>MDMB-CHMICA</u>		
194.	MMB(N)-BZ-F (MMB FUBINACA sau AMB FUBINACA) C ₂₁ H ₂₂ FN ₃ O ₃ , Sinonim: Methyl 2-[1-(4-fluorobenzyl)-1H-indazole-3-carboxamido]-3-methylbutanoate sau methyl (2S)-2-{{1-[1-(4-fluorophenyl) methyl] indazole-3-carbonyl amino }-3-methylbutanoate	0,01 g	0,01 - 0,25 g
195.	ADB-FUBINACA(MMBA(N)-BZ-F C ₂₁ H ₂₃ FN ₄ O ₂ , Sinonim: N-(1-Amino – 3,3-dimethyl – 1 – oxobutan -2-yl) -1-(fluorobenzyl)-1H-indazole – 3 – carboxamide sau N-(1-Carbamoyl-2,2- dimethylprop-1-yl)-1-(4-fluorobenzyl) – 1H-indazole – 3 carboxamide	0,01 g	0,01 - 0,25 g
196.	Bk-EBDP C ₁₄ H ₁₉ NO ₃ , Sinonim: 1-(benzo[d] [1,3] dioxo 1-5-y1)-2-(rthylamino) pentan – 1 – one	0,01 g	0,01 - 0,25 g
197.	25B-NBOMe C ₁₈ H ₂₂ BrNO ₃ , Sinonim : 2-(4-bromo – 2,5-dimetoxypenyl)-N-[(2-metoxypenyl)methyl]etanamine	0,01 g	0,01 - 0,25 g
198.	AM-678 C ₂₄ H ₂₃ NO, Sinonim: Naphthalen-1-yl-(1-pentylindol-3-yl) methanone sau (1-pentyl-1H-indol-3-yl)-1-naphthalenyl-methanone	0,01 g	0,01 - 0,25 g
199.	2-CB C ₁₀ H ₁₄ BrNO ₂ , Sinonim : 2-(4-bromo-2,5-dimethoxyphenyl) ethanamine	0,01 g	0,01 - 0,25 g
200.	2-Naphthaleneacetic acid C ₁₇ H ₂₃ NO ₄ , Sinonim : Tert-butoxycarbonylamino(1,2,3,4-tetrahydronaphthalen-2-yl)aceticacid	0,01 g	0,01 - 0,25 g
201.	Ethyl ester C ₆ H ₁₃ N ₃ O ₂ , Sinonim : Ethyl N (aminoiminomethyl)-N-methylglycine	0,01 g	0,01 - 0,25 g

202.	2-Ethylamino-1-(3,4-methylenedioxyphenyl) pentan-1-one C ₁₀ H ₁₃ NO ₂ , Sinonim: bk-PMA	0,01 g	0,01 - 0,25 g
II. Substanțe psihotrope			
1.	Brolamfetamin, DOB	0,0005 g	0,0005 g – 0,002 g
2.	Catinon	0,0005 g	0,0005 g – 0,002 g
3.	DET	0,0005 g	0,0005 g – 0,002 g
4.	DMA	0,0005 g	0,0005 g – 0,002 g
5.	DMHP	0,05 g	0,05 g – 5,0 g
6.	DMT	0,0005 g	0,0005 g – 0,002 g
7.	DOET	0,0005 g	0,0005 g – 0,002 g
8.	Eticiclidin, PCE	0,0001 g	0,0001 g – 0,01 g
9.	Etriptamin	0,0005 g	0,0005 g – 0,002 g
10.	MDMA	0,05 g	0,05 g – 5,0 g
11.	Mescaline	0,05 g	0,05 g – 5,0 g
12.	4-Metilaminorex	0,01 g	0,01 g – 1,0 g
13.	MMDA	0,002 g	0,002 g – 1,0 g
14.	N-etil MDA	0,002 g	0,002 g – 1,0 g
15.	N-hidroxi MDA	0,002 g	0,002 g – 1,0 g
16.	4-MTA (4-metiltioamfetamin)	0,002 g	0,002 g – 1,0 g
17.	Parahexil	0,0002 g	0,0002 g – 0,5 g
18.	PMA	0,002 g	0,002 g – 1,0 g
19.	Psilocină, psilotsin	0,005 g	0,005 g – 0,1 g
20.	Psilocibin	0,005 g	0,005 g – 0,1 g
21.	Roticiclidin	0,0001 g	0,0001 g – 0,01 g
22.	STP, DOM	0,0005 g	0,0005 g – 0,002 g
23.	Tenamfetamin, MDA	0,002 g	0,002 g – 1,0 g
24.	Tenociclidin, TCP	0,0001 g	0,0001 g – 0,01 g
25.	TMA	0,03 g	0,03 g – 0,3 g
26.	Amfetamin	0,1 g	0,1 g – 1,0 g

27.	Amineptin	0,2 g	0,2 g – 2,0 g
28.	2 CB-(4-Bromo-2,5-d metoxifenilamin)	0,05 g	0,05 g – 0,1 g
29.	Delta-9-tetra-hidrocannabinol și derivații lui	0,05 g	0,05 g – 1,0 g
30.	Dexamfetamin	0,005 g	0,005 g – 0,1 g
31.	Fenciclidin, PCP	0,005 g	0,005 g – 0,1 g
32.	Fenmetrazin	0,05 g	0,05 g – 1,0 g
33.	Fenetilin	0,015 g	0,015 g – 0,15 g
34.	Levamfetamin	0,005 g	0,005 g – 0,1 g
35.	Levmetamfetamin	0,005 g	0,005 g – 0,1 g
36.	Mecloqualon	0,05 g	0,05 g – 5,0 g
37.	Metamfetamin	0,05 g	0,05 g – 5,0 g
38.	Metamfetamin (substanță preparată artizanal din efedrină, pseudoefedrină sau din preparate care conțin efedrină sau pseudoefedrină)	3 ml/0,03 g	3-50 ml/0,03 g – 5 g
39.	Metamfetamină racemat	0,05 g	0,05 g – 5,0 g
40.	Metaqualon	0,2 g	0,2 g – 1,0 g
41.	Metilfenidat	0,03 g	0,03 g – 0,3 g
42.	Secobarbital	0,075 g	0,075 g – 0,75 g
43.	Zipeprol	0,01 g	0,01 g – 1,0 g
44.	Amobarbital	1 g	1 g – 5 g
45.	Buprenorfin	0,005 g	0,005 g – 0,25 g
46.	Butalbital	0,525 g	0,525 g – 7,5 g
47.	Catin	0,2 g	0,2 g – 1 g
48.	Ciclobarbital	0,7 g	0,7 g – 10 g
49.	Flunitrazepam	0,35 g	0,35 g – 10 g
50.	Glutetimid	0,25 g	0,25 g – 12,5 g
51.	Pentazocin	2 g	2 g – 15,0 g
52.	Pentobarbital	1,5 g	1,5 g – 2,5 g
53.	Alobarbital	0,7 g	0,7 g – 10 g

54.	Alprazolam	0,007 g	0,007 g – 5 g
55.	Amfepramon	0,175 g	0,175 g – 5 g
56.	Aminorex	0,7 g	0,7 g – 10 g
57.	Aprofen	0,5 g	0,5 g – 10 g
58.	Barbital	3,5 g	3,5 g – 15 g
59.	Benzfetamin	0,175 g	0,175 g – 2,5 g
60.	Bromazepam	0,07 g	0,07 g – 1 g
61.	Brotizolam	0,00175 g	0,00175 g – 0,025 g
62.	Butobarbital	1,05 g	1,05 g – 15 g
63.	Camazepam	0,25 g	0,25 g – 5 g
64.	Chlordiazepoxid	0,25 g	0,25 g – 5 g
65.	Ciclodol	0,15 g	0,15 g – 10 g
66.	Clobazam	0,15 g	0,15 g – 10 g
67.	Clofelin	0,35 g	0,35 g – 10 g
68.	Clonazepam	0,056 g	0,056 g – 2 g
69.	Chlorazepate	0,15 g	0,15 g – 10 g
70.	Clotiazepam	0,105 g	0,105 g – 1 g
71.	Cloxazolam	0,065 g	0,065 g – 2 g
72.	Delorazepam	0,025 g	0,025 g – 0,3 g
73.	Diazepam	0,07 g	0,07 g – 1 g
74.	Droperidol	0,035 g	0,035 g – 0,5 g
75.	Dextrometorfan	0,45 g	0,45 g – 6 g
76.	Estazolam	0,025 g	0,025 g – 0,3 g
77.	Etclorvinol	3,5 g	3,5 g – 50 g
78.	Etilnamat	3,5 g	3,5 g – 50 g
79.	Elii Loflazepat	0,015 g	0,015 g – 10 g
80.	Elilamfetamin	0,015 g	0,015 g – 10 g
81.	Fenazepam	0,01 g	0,01 g – 0,5 g
82.	Fendimetrazin	0,35 g	0,35 g – 20 g
83.	Fenobarbital	0,7 g	0,7 g – 50 g

84.	Fentermin	0,07 g	0,07 g – 1 g
85.	Fencamfamin	0,56 g	0,56 g – 8 g
86.	Fenproporex	0,15 g	0,15 g – 10 g
87.	Fludiazepam	0,00525 g	0,00525 g – 0,75 g
88.	Flurazepam	0,25 g	0,25 g – 3 g
89.	(GNB) Gamma-hidroxi butiric acid	5,0 g	5,0 g – 100 g
90.	Halazepam	0,7 g	0,7 g – 10 g
91.	Haloxazolam	0,0525 g	0,0525 g – 7,5 g
92.	INN (Zalpidem)	0,07 g	0,07 g – 1 g
93.	Ketaminum și sărurile lui	0,7 g	0,7 g – 50 g
94.	Ketazolam	0,25 g	0,25 g – 10 g
95.	Lefetamin	0,525 g	0,525 g – 7,5 g
96.	Loprazolam	0,007 g	0,007 g – 1 g
97.	Lorazepam	0,0175 g	0,0175 g – 10 g
98.	Lormetazepam	0,007 g	0,007 g – 1 g
99.	Mazindol	0,015 g	0,015 g – 10 g
100.	Medazepam	0,15 g	0,15 g – 10 g
101.	Mefenorex	0,015 g	0,015 g – 10 g
102.	Meprobramat	8,5 g	8,5 g – 200 g
103.	Mezocarb	0,175 g	0,175 g – 2,5 g
104.	Metilfenobarbital	0,7 g	0,7 g – 10 g
105.	Metilprilon	0,15 g	0,15 g – 10 g
106.	Midazolam	0,15 g	0,15 g – 10 g
107.	Nimetazepam	0,035 g	0,035 g – 1 g
108.	Nitrazepam	0,35 g	0,35 g – 20 g
109.	Nordazepam	0,105 g	0,105 g – 1,5 g
110.	(+)-norpseudoefedrină	1,5 g	1,5 g – 15 g
111.	Oxazepam	0,35 g	0,35 g – 20 g
112.	Oxazolam	0,35 g	0,35 g – 20 g
113.	Pemolin	0,35 g	0,35 g – 20 g

114.	Pinazepam	0,105 g	0,105 g – 1,5 g
115.	Pipradrol	0,07 g	0,07 g – 1 g
116.	Prazepam	0,25 g	0,25 g – 10 g
117.	Pirovaleron	0,07 g	0,07 g – 1 g
118.	Secbutabarbital	0,7 g	0,7 g – 10 g
119.	Temazepam	0,15 g	0,15 g – 10 g
120.	Tetrazepam	0,7 g	0,7 g – 10 g
121.	Tiopental de sodiu	2,0 g	2,0 g – 100 g
122.	Tramadol	0,50 g	0,50 g – 10 g
123.	Triazolam	0,00175 g	0,00175 g – 0,05 g
124.	Vinilbital	1,5 g	1,5 g – 15 g
125.	Zopiclon	0,105 g	0,105 g – 15 g
126.	Amanita muscaria (L : Fr.) Lam.	0,3 g	0,3 g – 1,5 g
127.	Amanita pantherina	0,3 g	0,3 g – 1,5 g
128.	Amida acidului lisergic	0,3 g	0,3 g – 1,5 g
129.	Benzylpiperazine	0,3 g	0,3 g – 1,5 g
130.	CPP (chlorophenylpiperazine)	0,3 g	0,3 g – 1,5 g
131.	TFMPP (trifluorometilfenilpiperazina)	0,3 g	0,3 g – 1,5 g
132.	DOC (2,5-dimetoxi-4- cloroamfetamina)= 1-(4-clor- 2,5-dimetoxifenil) propan-2- amina	0,3 g	0,3 g – 1,5 g
133.	DOI (2,5-dimetoxi-4- iodoamfetamina)= 1-(2,5- dimetoxi-4-iodofenil)-propan-2- amina	0,3 g	0,3 g – 1,5 g
134.	7-hidroxitragynina	0,3 g	0,3 g – 1,5 g
135.	Ibogaina	0,3 g	0,3 g – 1,5 g
136.	Indanilamfetamina	0,3 g	0,3 g – 1,5 g
137.	Ketamina	0,3 g	0,3 g – 1,5 g
138.	Muscimol	0,3 g	0,3 g – 1,5 g
139.	Mitraginina	0,3 g	0,3 g – 1,5 g

140.	Mitragyna speciosa Korth (Kratom)	0,3 g	0,3 g – 1,5 g
141.	Nitrit de amid	0,3 g	0,3 g – 1,5 g
142.	Oripavina	0,3 g	0,3 g – 1,5 g
143.	Hallier f.	0,3 g	0,3 g – 1,5 g
144.	Salvinorin	0,3 g	0,3 g – 1,5 g
145.	<u>5-APB (Benzo Fury)</u>	0,1 g	0,1 – 1,0 g
146.	BDB L (3,4-metilendioxifenil)-2-butanamine	0,002 g	0,002 – 1,0 g
147.	<u>Butilone (beta-ceto-MBDB)</u>	0,002 g	0,002 – 1,0 g
148.	BZP – N benzylpipertazine	0,3 g	0,3 – 1,5 g
149.	MBDB – (RS)-1-(1,3-Benzodioxol-5-yl)-N-methylbutan-2-amine	0,05 g	0,05 – 5,0 g
150.	<u>MDE(Cathinone)</u>	0,002 g	0,002 – 1,0 g
151.	MDEA (Cathinone) (3,4-methylendioxy-N-ethylamphetamine)	0,05 g	0,05 – 5,0 g
152.	AEP Modafinil – 2[(diphenylmethyl)sulfinil]acetamidă (Modiodal, Provigil)	0,002 g	0,002 – 1,0 g
153.	APAAN (alfa-fenylacetoacetone)	0,00002 g	0,00002 – 0,002 g
154.	Amanita muscaria (Ibotenic acid) ((S)-2-amino-2-(3-hydroxyisoxazol-5-yl) acetic acid)	0,3 g	0,3 g – 1,5 g
155.	MBZP (Methylbenzyl piperazine)	0,3 g	0,3 g – 1,5 g
156.	Mephedrone (4-methylmethcathinone, 4-MMC)	0,2 g	0,2 g – 2,5 g
157.	4-MMA (4-methylmethamphetamine)-N-methyl-1-(4-methylphenyl) propan-2-amine	0,002 g	0,002 g – 1,0 g
158.	PMMA (para methoxy methylamphetamine)	0,002 g	0,002 g – 1,0 g
159.	Gamma-butyrolactone (GBL)-GBL; butyrolactone; 1,4-lactone; 4-butyrolactone; 4-hydroxybutyric acid lactone; gamma-hydroxybutyric acid lactone și oxolan-2-one	10 ml/ 0,10 g	10 – 50 ml/ 0,10 – 0,50 g

160.	<u>5-MAPB (5-APB ME)</u> C ₁₂ H ₁₅ NO, Sinonim: 5-(2-Methylaminopropyl)benzofuran	0,01 g	0,01 – 0,25 g
161.	<u>25C-NBOMe (2C-C-NBOMe)</u> C ₁₈ H ₂₂ ClNO ₃ , Sinonim: 2-(4-Chloro-2,5-dimethoxyphenyl)-N-(2 methoxybenzyl)ethanamine	0,05 g	0,05 – 0,3 g
162.	<u>4-Chloromethcathinone (4-CMC)</u> C ₁₀ H ₁₂ ClNO, Sinonim: 1-(4-chlorophenyl)-2-(methylamino)propan-1-one	0,1 g	0,1 – 3 g
163.	<u>4-HO-MET (Metocin)</u> C ₁₃ H ₁₈ N ₂ O, Sinonim: 4-hidroxy – N-methyl-N-ethyltryptamine	0,1 g	0,1 – 3 g
164.	<u>3-MMC</u> C ₁₁ H ₁₅ NO, Sinonim: 3-methyl-N-methylmetcathinone 2-(Methylamino)-1-(3-methylphenyl)-1-propanone	0,1 g	0,1 – 1 g
165.	<u>Pentdrone</u> C ₁₂ H ₁₇ NO, Sinonim: α-methylamino-Valerophenone 2-(methylamino)-1-phenyl-1-pentanone, monohydrochloride (±)-1-phenyl-2-(methylamino)pentan-1-one;	0,03 g	0,03 – 0,3 g
166.	<u>Pentdrone HCL</u> C ₁₂ H ₁₇ NO·HCl, Sinonim: αmethylamino-Valerophenone 2-(methylamino)-1-phenyl-1-pentanone, monohydrochloride	0,03 g	0,03 – 0,3 g
167.	<u>5F-PB-22</u> <u>5F-QUPIC</u> C ₂₃ H ₂₁ FN ₂ O ₂ ; quinolin-8-yl 1-(5-fluoropentyl)-1H-indole-3-carboxylate 1-pentyfluoro-1H-indole-3-carboxylic acid 8 – quinolinyl ester	0,01 g	0,01 – 0,25 g
168.	<u>XLR-11</u> <u>5-F-UR-144</u> <u>5-fluoro UR-144</u> C ₂₁ H ₂₈ FNO;(1-(5-fluoropentyl)-1H-indol-3-yl)(2,2,3,3-tetramethylcyclopropyl) methanone	0,01 g	0,01 – 0,25 g

169.	<u>EP</u> <u>EPH</u> <u>Ethylphenidate</u> C ₁₅ H ₂₁ NO ₂ , Sinonim: -ethyl 2-phenyl-2-piperidin-2-ylacetate Ethylphenidate	0,03 g	0,03 – 0,3 g
170.	<u>MPA</u> <u>Methiopropamine</u> C ₈ H ₁₃ NS; N-Methyl-1-(thiophen-2-yl)propan-2-amine; Methiopropamine 2-Thiopheneethylamine, N, α -dimethyl-(8CI); 1-(Thiophen-2-yl)-2-metylaminopropane	0,03 g	0,03 – 3 g
III. Plante care conțin substanțe stupefiante sau psihotrope			
171.	Plantele care nu cresc pe teritoriul Moldovei din cauza condițiilor climaterice și care sînt interzise pentru cultivare pe teritoriul Moldovei:		
	a) plantă de coca	O plantă	2 – 5 plante
	b) kat	O plantă	2 – 5 plante
	c) <i>Argyreia nervosa</i>	O plantă	2 - 5 plante
	d) <i>Nymphaea caerulea</i>	O plantă	2 - 5 plante
	e) <i>Salvia divinorum</i>	O plantă	2 - 5 plante
	f) <i>Turbina corymbosa</i>	O plantă	2 - 5 plante
	g) <i>Tabernanthe iboga</i>	O plantă	2 - 5 plante
172.	Plantele care cresc pe teritoriul Moldovei și sînt interzise pentru cultivare pe teritoriul Moldovei sau necesită autorizație specială:		
	a) plantă de mac (indiferent de faza de vegetație)	150 plante	151 – 500 plante
	b) plantă de cînepă (indiferent de faza de vegetație)	5 plante	6 – 50 plante
173.	Plantele ce conțin precursori și nu cresc pe teritoriul Moldovei din cauza condițiilor climaterice și care sînt interzise pentru cultivare pe teritoriul Moldovei sau necesită autorizație specială:		
	a) plantă de efedră	O plantă	2 – 5 plante

NOTE:

1. Cultivarea plantelor specificate este periculoasă nu numai din punct de vedere că sînt folosite ca materie primă pentru extragerea substanțelor stupefiante, dar și ca acțiune ilegală.

2. Cantitățile includ amestecurile substanțelor stupefiante și/sau psihotrope cu precursori, adaosuri (preparate medicamentoase, acizi, glucoză, crohmal, făină etc.), aflîndu-se în orice stare de agregare.

3. Cantitățile mici, mari sau deosebit de mari ale analoagelor substanțelor stupefiante sau psihotrope corespund cantităților calculate ale substanțelor stupefiante sau psihotrope enumerate.

4. Cantitățile mari de substanțe stupefiante, psihotrope și precursori, care au fost depistate în circulație ilegală, se consideră cantitățile ce depășesc cantitățile mici pînă la cantitățile maxime indicate în tabela cantităților mari.

5. Cantitățile deosebit de mari de substanțe stupefiante, psihotrope și precursori, care au fost depistate în circulație ilegală, se consideră cantitățile ce depășesc cantitățile mari.

[Lista completată prin [Hot.Guv. nr.620 din 02.08.2017](#), în vigoare 04.08.2017]

[Lista completată prin [Hot.Guv. nr.1004 din 24.08.2016](#), în vigoare 02.09.2016]

[Lista completată prin [Hot.Guv. nr.466 din 15.04.2016](#), în vigoare 22.04.2016]

[Lista completată prin [Hot.Guv. nr.430 din 09.06.2014](#), în vigoare 13.06.2014]

[Lista completată prin [Hot.Guv. nr.20 din 18.01.2014](#), în vigoare 24.01.2014]

[Lista modificată prin [Hot.Guv. nr.825 din 09.11.2011](#), în vigoare 18.11.2011]

[Lista modificată prin [Hot.Guv. nr.853 din 21.09.2010](#), în vigoare 28.09.2010]

[Lista în redacția [Hot.Guv. nr.43 din 26.01.2009](#), în vigoare 03.02.2009]

HOTĂRÎREA PLENULUI
CURȚII SUPREME DE JUSTIȚIE A REPUBLICII MOLDOVA
Cu privire la practica judiciară de aplicare a legislației penale
ce reglementează circulația drogurilor, etnobotanicelor sau
analoagelor acestora și a precursorilor nr. 2 din 26.12.2011

Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2012, nr.1, pag.4

Notă: În denumirea și în tot cuprinsul hotărârii:

→ *textele „substanțelor narcotice, psihotrope sau (și cu) analogilor lor (acestora)” se substituie cu textul „droguri, etnobotanice sau analogii acestora”;*

→ *textele „substanțe narcotice sau psihotrope” se substituie cu textele „droguri sau etnobotanice”;*

→ *textele „substanțe narcotice, psihotrope” se substituie cu textele „droguri, etnobotanice”;*

→ *textele „preparate narcotice sau psihotrope” și „preparate și (ori) substanțe narcotice sau psihotrope” se substituie cu textele „droguri”;*

→ *textele „semănatul plantelor care conțin substanțe narcotice sau psihotrope” se substituie cu textele „semănatul plantelor ce conțin droguri sau semănatul plantelor pentru fabricarea produselor etnobotanice”;*

→ *textele „cultivarea plantelor care conțin substanțe narcotice sau alte substanțe psihotrope” și „cultivarea plantelor care conțin substanțe narcotice sau psihotrope” se substituie cu textele „cultivarea plantelor care conțin droguri ori plantelor pentru fabricarea produselor etnobotanice”, la formele gramaticale corespunzătoare, conform [Hotărârii Plenului CSJ a RM nr.10 din 15.05.2017](#)*

Examinînd practica judiciară de aplicare a legislației penale ce reglementează circulația drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora și a precursorilor, în scopul asigurării aplicării corecte și uniforme de către instanțele de judecată a legislației ce stabilește răspunderea penală pentru infracțiunile respective, în baza art.2 lit.e) și art.16 lit.c) din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție și art.39 din Codul de procedură penală, Plenul, prin prezenta hotărîre, oferă următoarele explicații.

1. La judecarea cauzelor penale privind infracțiunile prevăzute de art.217-219 Cod penal, instanțele de judecată urmează să se călăuzească de hotărîrile Guvernului R. Moldova și de alte acte normative ce reglementează circulația drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora și a precursorilor.

Lista actelor legislative și normative ce reglementează circulația drogurilor, etnobotanice sau analogelor acestora și a precursorilor este prezentată în anexă.

2. Noțiunile de droguri, precursori, etnobotanice și analogii acestora sunt stipulate în art.134¹ [Cod penal](#).

Pentru determinarea tipului de droguri, precursori, etnobotanice și analogii acestora, a proporțiilor acestora, a denumirilor și proprietăților lor, a originii, modului de preparare, prelucrare, precum și pentru stabilirea apartenenței plantelor la cele care conțin droguri, precursori, etnobotanice și analogii acestora ce constituie obiectul acțiunilor criminale, sunt necesare cunoștințe speciale, instanțele de judecată trebuie să dispună de concluziile expertizei, efectuate doar conform metodicii aprobate de Comitetul permanent de control asupra drogurilor de pe lângă Ministerul Sănătății al R. Moldova, care se vor aprecia în cumul cu alte probe.

Obiecte materiale ale infracțiunii sunt:

- a) plantele și semințele plantelor care conțin droguri;
- b) plantele pentru fabricarea produselor etnobotanice;
- c) drogurile sau analogii lor;
- d) etnobotanicele sau analogii acestora;
- e) precursorii;
- f) materialele și utilajele destinate producerii sau prelucrării drogurilor lor sau a analogilor acestora.

Plantele care conțin droguri sunt enumerate în compartimentul III din Lista substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora.

[Pct.2 în redacția [Hotărârii Plenului CSJ a RM nr.10 din 15.05.2017](#)]

2¹. - prin **droguri** se înțeleg plantele sau substanțele stupefiante ori psihotrope, sau amestecurile ce conțin asemenea plante ori substanțe, stabilite de Guvern;

- prin **stupefiante** se înțeleg substanțele înscrise în anexele la [Convenția unică a Națiunilor Unite asupra substanțelor stupefiante din 1961](#), modificată prin Protocolul din 1972 și prevăzute în actele normative ale Guvernului;

- prin **substanțe psihotrope** se înțeleg substanțele înscrise în anexele la [Convenția asupra substanțelor psihotrope din 1971](#) și prevăzute în actele normative ale Guvernului;

- prin **precursor** se înțelege substanța de origine naturală sau sintetică, utilizată ca materie primă, la producerea de substanțe stupefiante sau psihotrope;

- prin **produse etnobotanice (etnobotanice)** se înțeleg amestecurile de prafuri și/sau plante sau amestecurile de ierburi și diverse părți de plante, stropite cu substanțe chimice, care produc schimbări ce induc efecte fiziologice și/sau mentale, halucinogene și/sau acțiuni psihoactive;

- prin **analog al substanței stupefiante sau psihotrope** se înțelege orice substanță sau asociere de substanțe de origine naturală ori sintetică, în orice stare fizică, sau orice produs, plantă,

ciupercă, ori părți ale acestora, care are capacitatea de a produce efecte psihoactive și care, indiferent de conținutul său, denumirea sa, modul său de administrare, de prezentare sau de publicitatea care i se face, este ori poate fi folosită în locul unei substanțe sau al unui preparat stupefiant, psihotrop ori cu efect psihotrop sau în locul unei plante ori substanțe, aflate sub control național și/sau internațional.

Listele de substanțe stupefiant, psihotrope și de precursori se aprobă, se modifică și se completează de către Guvern.

În cazul sustragerii, însușirii, extorcării sau a altor acțiuni ilegale cu droguri, precursori, etnobotanice sau analogi ai acestora, proporțiile acestora – mici, mari sau deosebit de mari – se determină conform cantităților mici, mari sau deosebit de mari, stabilite de Guvern.

Prin **circulația drogurilor, precursorilor, etnobotanicelor și analogilor acestora** se înțeleg orice operațiuni precum experimentarea, elaborarea, producerea (fabricarea), prepararea, cultivarea, extragerea, prelucrarea, transformarea, deținerea, stocarea, păstrarea, livrarea, eliberarea, distribuția, expedierea, transportul, procurarea (cumpărarea), comercializarea, distrugerea, importul, exportul, utilizarea, promovarea acestora și alte activități conexe.

[Pct.2¹ introdus prin [Hotărîrea Plenului CSJ a RM nr.10 din 15.05.2017](#)].

3. Instanțele de judecată urmează să țină seama de faptul că art.217 Cod penal, spre deosebire de art.217¹ Cod penal, stabilește responsabilitatea pentru semănatul sau cultivarea ilegală a plantelor care conțin droguri sau etnobotanice, pentru prelucrarea sau utilizarea a astfel de plante, precum și pentru producerea, prepararea, experimentarea, extragerea, prelucrarea, transformarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora, săvârșite în proporții mari sau deosebit de mari, fără scop de înstrăinare. De aceea, în acest articol nu se menționează nimic despre înstrăinarea substanțelor narcotice.

În rest, toate semnele obiective și subiective ale componentelor de infracțiuni prevăzute de articolele menționate coincid totalmente.

La determinarea proporțiilor mari sau deosebit de mari ale drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora, ale precursorilor, a numărului de plante depistate în circulația ilegală, instanțele de judecată urmează să țină seama atât de cantitățile acestora stabilite în Lista drogurilor, etnobotanicelor și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, concret pentru fiecare substanță.

Dacă acțiunile ilegale sînt legate de substanțe de diferite tipuri, cantitatea lor se determină separat.

Procurarea sau păstrarea ilegală de substanțe narcotice sau de alte substanțe psihotrope, precum și cultivarea ilegală a plantelor care conțin substanțe narcotice sau alte substanțe psihotrope, săvârșite în proporții mici și fără scop de înstrăinare, determină răspunderea contravențională, corespunzător, în baza art.85 sau art.87 Cod contravențional.

4. În scopul unificării sensului unor temeni utilizați în art.217-217² Cod penal și în alte acte, expunem definițiile următoarelor noțiuni:

1) semănarea plantelor ce conțin droguri sau semănatul plantelor pentru fabricarea produselor etnobotanice înseamnă punerea în pământ a semințelor unei plante care conține droguri sau etnobotanice, astfel încât aceasta să prindă rădăcini, pe orice terenuri de pământ, inclusiv cu destinație agricolă (spre exemplu, pe parcele de grădină și livadă, în sere) și pe terenuri pustii, precum și în solul din ghiveciurile de flori, lăzi, cutii etc., ținute în spații locative și nelocative;

2) cultivarea plantelor care conțin droguri ori plantelor pentru fabricarea produselor etnobotanice se consideră ansamblul lucrărilor ce țin de îngrijirea, udarea, plivirea, tratarea cu îngrășăminte, afinarea solului, nimicirea dăunătorilor și alte activități de menținere în bune condiții a plantelor care conțin droguri sau etnobotanice, precum și recoltarea acestora.

Se relevă că cultivarea nu trebuie să fie neapărat precedată de semănat, precum și nu se prezumă că cultivarea și semănatul trebuie să fie efectuate de către același făptuitor. De aceea, persoana care îngrijește în condiții de ilegalitate sau fără autorizație plante răsărite spontan ce conțin droguri sau etnobotanice urmează a fi trasă la răspundere penală, după caz, conform art.217 alin.(1) sau art.217¹ alin.(1) Cod penal;

3) prelucrarea plantelor care conțin droguri sau etnobotanice reprezintă tratarea, cu ajutorul unor agenți chimici, fizici, mecanici etc., a plantelor care conțin astfel de substanțe (rafinarea, separarea plantelor de impurități, mărirea în plante a concentrației de droguri sau etnobotanice ori a efectului lor - prin fierberea lor cu alcool, oțet etc.). În cazul în care acțiunile de prelucrare sînt orientate spre obținerea propriu-zisă a drogurilor sau etnobotanicelor, fapta urmează a fi încadrată în prevederile art.217 alin.(2) Cod penal;

4) utilizarea plantelor care conțin droguri sau etnobotanice (art.217 alin.(1), art.217¹ alin.(1) Cod penal) înseamnă folosirea acestora în procesul de producție: de exemplu, pentru fabricarea produselor de panificație, a unor noi preparate și medicamente etc.;

5) producerea drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora presupune activitatea realizată în vederea obținerii acestora din plantele care le conțin;

6) prepararea drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora reprezintă orice acțiune de combinare chimică a diferitelor plante care conțin droguri sau etnobotanice, a substanțelor medicamentoase, chimice și de altă natură, în urma căreia sînt obținute una sau mai multe droguri, etnobotanice sau analogii acestora, care sînt gata pentru utilizare și consum.

Prepararea multiplă a unor astfel de substanțe dintr-un singur lot de materie primă la intervale de timp diferite reprezintă un șir de infracțiuni identice, cuprinse în intenția unică a făptuitorului și constituie, în cumul, o singură infracțiune - infracțiune prelungită;

7) experimentarea drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora presupune efectuarea, de regulă, în condiții de laborator, a unor experiențe legate de dozarea, combinarea sau încercarea, verificarea calităților de consimt ale acestora;

8) prin extragerea drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora se are în vedere acțiunea de scoatere, de separare a acestora din plante sau din materialele care le conțin;

9) prelucrarea drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora înseamnă schimbarea calităților inițiale de consum ale acestora, în vederea sporirii sau modificării în alt mod a efectelor specifice pe care le produc (de exemplu, rafinarea (separarea de impurități) a amestecului conținând una sau mai multe droguri, etnobotanice sau analogii acestora, sporirea în preparat a concentrației drogului sau etnobotanice, amestecarea cu alte substanțe farmacologic active în vederea sporirii efectului narcotic asupra organismului etc.);

10) transformarea substanțelor narcotice ori psihotrope reprezintă modificarea, schimbarea formei substanțelor respective (schimbarea culorii, consistenței, mirosului, aspectului exterior: din stare lichidă - în stare solidă, din formă granulată - în praf, prin camuflarea sub forma altor bunuri - făină, zahăr, condimente etc.);

11) procurarea de droguri, etnobotanice sau analogii acestora este considerată obținerea lor de către o persoană printr-o tranzacție ilicită (cumpărare, primire cu titlu de împrumut, de cadou sau în schimbul altor mărfuri și obiecte, precum și în calitate de mijloc de decontare reciprocă pentru o lucrare realizată, un serviciu prestat sau ca rambursare a datoriei etc.), în urma căreia aceasta devine posesorul acestor substanțe;

12) păstrarea de droguri, etnobotanice sau analogii acestora înseamnă orice acțiune premeditată legată de aflarea ilicită a acestor substanțe în posesia celui vinovat (păstrarea asupra sa, în încăperi, în locuri special adaptate, în ascunzișuri, în mijloace de transport, propuse pentru depozitare temporară etc.). Totodată, nu are importanță cât timp persoana păstrează ilicit aceste substanțe, infracțiunea avînd un caracter continuu. Păstrarea substanțelor respective este o continuare firească a procurării sau a preparării (uneori și a transportării, expedierii etc.) acestora;

13) transportarea de droguri, etnobotanice sau analogii acestora presupune deplasarea acestora dintr-un loc în altul, inclusiv în limitele unei și aceleiași localități, săvîrșită cu utilizarea oricărui tip de transport sau a unui obiect utilizat ca mijloc de transport, indiferent de locul păstrării substanțelor strămutate, în interiorul teritoriului vamal al R. Moldova.

Se menționează ca acțiunile legate de transportarea ilegală a drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora peste frontiera vamală a R. Moldova urmează a fi calificate în baza unui concurs ideal de infracțiuni prevăzute de art.248 alin.(2) Cod penal, indiferent de proporțiile în care a fost comisă, și, după caz, de art.217 sau de art.217¹ Cod penal.

Totodată, urmează de ținut cont că transportarea ilicită a substanțelor respective poate fi efectuată cu tănuirea acestora, inclusiv în ascunzișuri special amenajate în mijlocul de transport, bagaje, haine, precum și în cavitățile corpului uman sau ale unui animal etc.

Nu poate fi calificată drept transportare ilegală păstrarea de către o persoană în timpul călătoriei a drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora în cantități mici pentru consum propriu dacă acest consum este stabilit prin prescripția medicului (este necesară rețeta pe o durată nu mai mare de 7 zile).

În cazul transportării precursorilor peste frontiera vamală a R. Moldova, fapta urmează a fi încadrată în prevederile art.248 alin.(1) sau art.248 alin.(5) Cod penal, cu condiția că valoarea acestora supusă transportării constituie proporții mari sau, respectiv, deosebit de mari, în caz contrar, fapta urmează a fi încadrată în prevederile art.217² Cod penal.

Totodată, urmează a se ține cont că acțiunile descrise în art.217² Cod penal trebuie să fie realizate fără autorizația corespunzătoare, necesară pentru circulația unor asemenea substanțe, cu scopul producerii sau prelucrării drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora.

În cazul în care făptuitorul a produs post factum sau a prelucrat din precursori droguri, etnobotanice sau analogii acestora, fapta urmează a fi calificată în concurs cu infracțiunea prevăzută de art.217 sau de art.217¹ Cod penal;

14) expedierea drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora se consideră acțiunile persoanei orientate spre deplasarea acestora către destinatar, dintr-un punct în altul, prin expediere poștală, colete, bagaje, cu folosirea mijloacelor de comunicație poștală, a transportului aerian sau de altă natură, a animalelor, a păsărilor, a curierului special, atunci când acesta nu cunoaște despre conținutul mărfii pe care o însoțește, nici nu este în cîrdășie cu proprietarul ei, adică când aceste acțiuni de expediere se realizează fără participarea nemijlocită a expeditorului, dacă trimiterea se face în interiorul teritoriului vamal al R. Moldova. Această infracțiune va fi considerată consumată în momentul expedierii scrisorii, coletului, bagajului etc. cu substanțele conținute în ele, indiferent de faptul dacă acestea au ajuns sau nu la destinatar;

15) distribuirea de droguri, etnobotanice sau analogii acestora se consideră activitatea orientată spre împărțirea, repartizarea acestora în mai multe locuri sau mai multor persoane, care urmează, la rîndul lor, să le înstrăineze efectiv. Momentul de consumare a infracțiunii urmează a fi considerat momentul trecerii substanțelor în stăpînirea persoanei care urmează să le înstrăineze;

16) înstrăinarea ilegală de plante care conțin droguri sau etnobotanice ori de droguri, etnobotanice sau analogii acestora reprezintă orice acțiune în urma căreia posesor al substanțelor respective devine o altă persoană (vînzare, donare, schimb, achitare a datoriei, dare cu împrumut etc.).

Intenția de a înstrăina substanțele menționate reprezintă dorința, planul unei persoane care declanșează acțiuni în acest sens, cum ar fi: procurarea, prepararea, păstrarea, transportarea acestora, plasarea într-un ambalaj comod pentru înstrăinare sau încheierea unei înțelegeri corespunzătoare cu consumatorul etc.

Acțiunile intermediarului îndreptate spre înstrăinarea sau procurarea substanțelor respective urmează a fi calificate drept participație la înstrăinarea sau procurarea acestora, în funcție de faptul în interesele cui (ale vînzătorului sau ale cumpărătorului) el acționează (art.42 Cod penal).

Înstrăinarea ilegală de droguri, etnobotanice sau analogii acestora se consideră infracțiune consumată în momentul primirii acestor substanțe de către o altă persoană.

Urmează să se țină seama că acțiunile persoanei care vinde, în calitate de substanță narcotică, psihotropă, analog sau precursor al acestora, materiale sau utilaje destinate producerii, preparării sau

prelucrării substanțelor menționate, orice alte substanțe, materiale sau utilaje care nu au aceste calități, în scopul de a-și însuși banii sau bunurile cetățenilor, urmează a fi calificate drept escrocherie (art.190 Cod penal).

În aceste cazuri, cumpărătorii poartă răspundere pentru tentativă de infracțiune prevăzută de art.217 alin.(2), art.217¹ alin.(2) sau art.217³ Cod penal. Mijloacele obținute în urma unei asemenea tranzacții urmează a fi confiscate și trecute în proprietatea statului;

17) calitatea de droguri, etnobotanice sau analogii acestora a cărei circulație în scopuri medicale este interzisă se stabilește în baza a două criterii:

a) medical - prezența unui pericol deosebit pentru sănătatea omului prin consecințele grave generate de consumul lor abuziv;

b) juridic - includerea substanței în listele nr.1 ale Convenției unice asupra stupefiantelor din 30.03.1961 și Convenției asupra substanțelor psihotrope din 21.02.1971.

În sensul art.11 al Legii nr.382 din 06.05.1999 cu privire la circulația drogurilor, etnobotanicelor și a precursorilor, cu modificările ulterioare, la substanțele menționate, a căror circulație în scopuri medicale este interzisă, se referă substanțele incluse în Tabelul nr.1, listele nr.1 și nr.2, din anexa la această lege, a căror circulație este limitată și se face numai în scopuri științifice.

Utilizarea drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora a căror circulație în scopuri medicale este interzisă presupune folosirea substanțelor menționate la producerea, prepararea, experimentarea, extragerea, prelucrarea, transformarea lor în diferite scopuri: spre exemplu, producerea unor noi preparate, medicamente, adaosul lor în produse etc.

Procurarea, păstrarea, expedierea sau transportarea acestor substanțe nu echivalează cu utilizarea lor în sensul art.217 alin.(3) lit.c) și art.217¹ alin.(3) lit.c) Cod penal, acțiunile menționate urmează a fi încadrate în prevederile alin.(2) al articolelor respective, după caz.

5. Prin materiale și utilaje în sensul art.217³ Cod penal se au în vedere uneltele, aparatele, dispozitivele destinate, în mod special, asigurării procesului tehnologic de producere sau de preparare a drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora ori de cultivare a plantelor care le conțin, indiferent dacă sînt de fabricație industrială sau artizanală.

Din categoria acestora fac parte: concasorul (mașina destinată fărîmării materiei prime), malaxorul (mașină folosită pentru amestecarea materiei prime), extractorul, centrifuga, coloana de distilare, etuva de uscat, dulapul uscător, mecanismele folosite la comprimarea sau încapsularea în fiole a drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora, diferite agregate fabricate sau adaptate astfel încît să asigure îngrijirea sau recoltarea plantelor care conțin droguri, etnobotanice sau analogii acestora.

Totodată, urmează să se țină cont că dispozitivele menajere folosite pentru producerea, prepararea sau prelucrarea drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora ori pentru cultivarea plantelor care conțin astfel de substanțe (tocătorul de carne, vesela de bucătărie, uneltele destinate lucrărilor agricole, obiectele de protecție etc.) nu pot fi considerate materiale sau utilaje destinate

producerii, preparării sau prelucrării substanțelor respective ori cultivării plantelor care conțin astfel de substanțe.

5.1. Prin producerea uneltelor, aparatelor, dispozitivelor etc. respective se presupune activitatea orientată spre obținerea materialelor sau utilajelor pentru producerea sau prepararea drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora sau pentru cultivarea plantelor care conțin asemenea substanțe.

5.2. Drept fabricare a respectivelor materiale sau utilaje se înțelege activitatea orientată spre confecționarea în serie a acestora și are, de regulă, un caracter industrial.

5.3. Transmiterea materialelor sau utilajelor menționate presupune oferirea acestora altei persoane pentru uz temporar, fără cedarea dreptului de proprietate.

Interpretarea celorlalte acțiuni prevăzute la art.217³ Cod penal este identică definiției acestor acțiuni stipulate la art.217, 217¹ și 217² Cod penal, descrise mai sus.

În cazul în care acțiunile făptuitorului prevăzute la art.217³ Cod penal au fost precedate sau urmate de comiterea unei acțiuni stipulate la art.217 sau art.217¹ Cod penal, calificarea acestora se efectuează cu aplicarea regulilor concursului de infracțiuni. La fel, fapta de creare a unor condiții prielnice pentru o altă persoană în vederea producerii sau preparării drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora, urmată de săvârșirea unei acțiuni prevăzute la art.217³ Cod penal, se încadrează suplimentar, ca element de complicitate, în prevederile art.217 sau art.217¹ Cod penal.

Dacă făptuitorul urmărește realizarea ulterioară a producerii sau preparării substanțelor respective ori a cultivării plantelor ce le conțin, el urmează să fie tras la răspundere penală suplimentar - pentru pregătirea infracțiunii prevăzute de art.217 sau art.217³ Cod penal.

6. În sensul art.217⁴ Cod penal, răspunderea pentru **sustragerea drogurilor sau etnobotanicelor** survine doar în cazurile în care persoanele acaparează în mod ilegal și gratuit astfel de substanțe de la întreprinderi, organizații, indiferent de forma de proprietate, sau de la cetățeni, inclusiv de pe teritoriile păzite.

În acest context, se menționează că nu poate fi considerată sustragere strângerea plantelor care conțin droguri sau etnobotanice sau a părților acestora (paie de mac, capsule de mac, polen de cînepă) de pe terenurile agricole și loturile cetățenilor care nu au semănat și nu au crescut plantele respective. Aceste acțiuni urmează a fi calificate în baza art.217 sau art.217¹ Cod penal, în dependență de scop.

Sustragerea de droguri sau etnobotanice poate avea loc prin furt, jaf, tâlhărie, escrocherie, delapidare, pungășie și se consumă în momentul în care făptuitorul are posibilitatea reală de a le folosi sau de a dispune de ele, cu excepția sustragerii prin pungășie, care se consumă în momentul începerii acțiunii de sustragere, și a sustragerii prin tâlhărie, care se consumă în momentul declanșării atacului tâlhăresc, indiferent de faptul dacă acțiunea s-a finalizat sau nu cu sustragerea reală a substanțelor respective.

În cazul sustragerii drogurilor sau etnobotanicelor prin furt, jaf, tâlhărie, escrocherie, delapidare, pungășie, acțiunile făptuitorului urmează a fi calificate în baza art.217⁴ Cod penal, fără calificarea suplimentară a acestora în baza unui din art.186-192 Cod penal.

7. Prin extorcare de droguri sau etnobotanice se înțelege cererea de transmitere a astfel de substanțe adresată proprietarului, posesorului sau deținătorului acestora cu amenințarea cu violență sau cu răspîndirea unor știri defăimătoare despre persoana respectivă, rudele sau apropiații acesteia, cu deteriorarea sau distragerea bunurilor proprietarului, posesorului, deținătorului ori cu răpirea persoanei respective, a rudelor sau a apropiaților acesteia.

În cazul dat, infracțiunea se consumă în momentul înaintării cererii de transmitere a substanțelor respective, indiferent de faptul dacă a fost sau nu satisfăcută cererea, au trecut sau nu acestea în posesia făptuitorului.

În cauzele cu privire la extorcarea drogurilor sau etnobotanicelor, victime, pe lângă cetățenii care dețin aceste substanțe, pot fi și persoanele abilitate să elibereze documente care oferă dreptul la achiziționarea legală a astfel de substanțe, persoanele care au acces la substanțele narcotice sau psihotrope în legătură cu activitatea lor profesională (spre exemplu, asistenta medicală), precum și alte persoane.

Sustragerea sau extorcarea drogurilor sau etnobotanicelor și acțiunile ulterioare de păstrare, prelucrare, transportare sau expediere a lor fără sau în scop de înstrăinare, precum și înstrăinarea lor în condiții de ilegalitate urmează a fi calificate prin concurs de infracțiuni prevăzute de art.217⁴ și, după caz, art.217 sau art.217¹ Cod penal.

Dacă, printr-o singură acțiune, sînt sustrate ori extorcate droguri sau etnobotanice și bunuri de alt gen, cele săvîrșite reprezintă un concurs ideal dintre infracțiunea prevăzută la art.217⁴ și una din infracțiunile prevăzute la art.186-192 Cod penal.

Analoagele, precursorii substanțelor narcotice, plantele care conțin respectivele substanțe, materialele sau utilajele destinate producerii, preparării sau prelucrării drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora ori cultivării plantelor care conțin astfel de substanțe, precum și plantele care conțin respectivele substanțe nu constituie obiectul material al infracțiunii prevăzute la art.217⁴ Cod penal, de aceea sustragerea sau extorcarea acestora atrage răspunderea penală conform art.186-192 Cod penal, după caz.

În cazul în care persoana în ale cărei obligații intră respectarea regulilor stabilite de circulație a drogurilor sau etnobotanicelor, folosindu-se de situația de serviciu, săvîrșește sustragerea unor astfel de substanțe, acțiunile acesteia urmează a fi calificate în baza art.217⁴ alin.(2) lit.c) Cod penal, fără calificarea suplimentară a lor în baza art.218 alin.(4) Cod penal, dat fiind că aceste substanțe nu au fost pierdute, dar au trecut în posesia ilegală a făptuitorului.

7.1. Prin persoană care s-a folosit de situația sa de serviciu la comiterea infracțiunilor prevăzute la art.217, 217¹, 217³ și 217⁴ Cod penal urmează a se înțelege persoana cu funcție de răspundere sau persoana care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație

nestatală (art.123, art.124 Cod penal), precum și persoana ale cărei atribuții de serviciu au legătură cu operarea cu droguri sau etnobotanice. De exemplu, în cadrul fabricării preparatelor medicamentoase, o astfel de persoană poate fi farmacistul, laborantul; în cadrul eliberării sau aplicării acestora - angajatul farmaciei, medicul, asistenta medicală; în cadrul pazei acestora - paznicul, expeditorul.

În cazul în care persoana cu funcție de răspundere săvârșește una din infracțiunile prevăzute la art.217, 217¹, 217³ și 217⁴ Cod penal, calificarea suplimentară a acțiunilor acesteia în baza art.327 sau art.335 Cod penal ori art.312 Cod contravențional nu este necesară.

8. Prin consum ilegal de droguri, etnobotanice sau analogii acestora, prevăzut la art.217⁵ Cod penal, se înțeleg acțiunile de întrebuințare ilicită, de către făptuitor a acestora prin diferite metode: injectare, fumat, inspirație, inhalare, întrebuințare a pastilelor sau prafurilor etc.

Se consideră faptă comisă în public fapta realizată în unul din locurile și în condițiile prevăzute de art.131 Cod penal.

În cazul în care, la săvârșirea infracțiunii prevăzute la art.217⁵ alin.(2) Cod penal, făptuitorul care a atins vârsta majoratului atrage persoane minore, acțiunile acestuia urmează a fi calificate suplimentar - în baza art.209 Cod penal.

8.1. Prin organizare a consumului ilegal de droguri sau etnobotanice se au în vedere acțiunile făptuitorului îndreptate spre realizarea scopului propus: ca persoanele interesate să poată consuma aceste substanțe - îndemnarea, propunerea, darea de sfaturi, selectarea potențialilor consumatori etc.

Drept motive ale infracțiunii respective pot servi satisfacerea poftei de consum, interesul material, năzuința afirmării de către făptuitor în fața celor din jur (în cazul consumului public), năzuința de a curma suferințele persoanelor dependente de droguri.

Îndemn la consumul de droguri sau etnobotanice se consideră orice acțiune premeditată săvârșită prin violență, înșelăciune, limitare a libertății, tortură sau batjocură la adresa persoanei, precum și înduplecarea, propunerea, darea de sfaturi și alte acțiuni, acestea avînd drept scop provocarea dorinței de consum al unor astfel de substanțe de către persoana asupra căreia se exercită influența.

Totodată, urmează să se țină seama că, în cazul în care organizarea este însoțită de punerea la dispoziția consumatorului a drogurilor sau etnobotanicelor, acțiunile făptuitorului urmează a fi calificate suplimentar - în baza art.217¹ Cod penal.

Organizarea consumului ilegal de droguri sau etnobotanice trebuie să fie săvârșită ilicit, adică de către o persoană care nu este în drept să o efectueze; nu sînt prezente semnele acestei infracțiuni în cazul persoanelor autorizate să întreprindă astfel de acțiuni: de exemplu, în cazul medicului care prescrie o rețetă ce permite obținerea unei droguri sau etnobotanice de către o persoană care are nevoie de tratament medical.

Infracțiunea respectivă se consideră consumată în momentul începerii acțiunilor de organizare a consumului ilegal al drogurilor sau etnobotanicelor. Acțiunile de organizare ilegală nu necesită calificarea cu invocarea art.42 Cod penal.

9. Introducerea ilegală intenționată, indiferent de mod, în organismul altei persoane, împotriva voinței (adică în lipsa consimțământului) acesteia, a drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora, infracțiune prevăzută la art.217⁶ Cod penal, poate avea loc prin diferite metode: constrângere fizică sau psihică, inducere în eroare, abuz de încredere etc.

Nu are importanță modul în care s-a efectuat introducerea unor astfel de substanțe: prin injectare, folosire de comprime, dizolvare în băutură, pulverizare etc., important este ca această acțiune să fie realizată în condiții ilegale și fără consimțământul victimei.

Sintagma “indiferent de mod” din dispoziția art.217⁶ Cod penal nu se referă la violență, amenințarea cu violența, altă constrângere sau altă influențare ilicită asupra victimei, prin care se asigură realizarea introducerii ilegale intenționate în organismul victimei, împotriva voinței acesteia, a drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora. Asemenea moduri de influențare depășesc limitele componenței de infracțiune prevăzute la art.217⁶ Cod penal, deci urmează a fi calificate conform prevederilor art.217⁶ și, respectiv, art.151, 152 sau 155 Cod penal ori art.78 Cod contravențional etc., în cazul în care însoțesc introducerea ilegală intenționată, indiferent de mod, în organismul altei persoane, împotriva voinței acesteia, a drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora.

10. Prescrierea fără necesitate a drogurilor (art.218 Cod penal) înseamnă eliberarea de către medic a rețetei care permite obținerea acestora în cazul în care consumul unor astfel de preparate nu se impune ca necesar.

Astfel, prescrierea trebuie să fie fără necesitate, adică să presupună folosirea abuzivă a calității de medic pentru a înlesni, pe calea prescrierii medicale (obligatorie pentru farmacist), procurarea drogurilor în alte scopuri decât efectuarea unui tratament medical.

Infrațiunea respectivă este săvârșită cu intenție directă, de regulă, din interes material, și se consideră consumată în momentul predării rețetei celui care urmează să o folosească, indiferent dacă acesta a reușit sau nu să obțină, în baza rețetei, drogurile ce i-au fost prescrise.

Subiecte ale infracțiunii pot fi atât persoana fizică responsabilă care are calitatea specială de medic, avînd dreptul să scrie, să semneze și să ștampileze rețetele pentru obținerea drogurilor, cît și persoana juridică ce desfășoară activitate de întreprinzător, cu excepția autorității publice.

Prescrierea ilegală a drogurilor are loc nu doar în cazul prescrierii fără necesitate a acestora, dar și în cazul altor încălcări ale regulilor stabilite de perfectare a rețetelor, ce permit obținerea unor astfel de preparate, care nu intră sub incidența art.218 alin.(1) Cod penal. În cazul dat, persoana poartă răspundere pentru încălcarea regulilor de prescriere a rețetelor și de eliberare a medicamentelor, în baza art.77 alin.(5) Cod contravențional.

10.1. Prin rețetă se înțelege formularul în scris, eliberat de medic, prin care se certifică dreptul persoanei de a procura medicamente, inclusiv droguri, în scopuri terapeutice, indicîndu-se

compoziția, cantitatea, forma, modul de utilizare a acestor preparate, termenul de valabilitate a rețetei etc.

Prin droguri se înțeleg amestecurile de substanțe în orice stare fizică ce conțin una sau mai multe substanțe narcotice ori psihotrope.

10.2. Din categoria altor documente care permit obținerea drogurilor fac parte alte acte decât rețetele, de formă prestabilită, având rubrici anumite, care prezintă temei pentru eliberarea, predarea, transmiterea, comercializarea și alte acțiuni de circulație legală a acestora.

Documente de acest gen pot fi, în special, facturile de expediție, extrasele din fișa medicală a bolnavului, autorizațiile sau licențele pentru anumite activități legate de circulația drogurilor sau etnobotanicelor, cererile instituțiilor medicale pentru obținerea preparatelor sau substanțelor respective cu scopul utilizării în practica medicală (spre exemplu, în activitatea veterinară, în scopuri științifice și educaționale, în activitatea de expertizare etc.).

10.3. Falsificarea rețetei sau a altor documente care oferă dreptul de a obține droguri poate fi realizată prin diferite metode: prin contrafacere, când are loc reproducerea rețetei sau a altui document (cu toate rubricile și inscripțiile necesare) ce permite obținerea acestor substanțe; prin alterare, când are loc modificarea ori completarea unei părți a documentului autentic (rectificarea sau nimicirea unei părți a textului, schimbarea termenului de valabilitate a rețetei, falsificarea semnăturii, a tipului sau cantității substanțelor vizate, aplicarea în mod ilegal a ștampilei instituției medicale ori a ștampilei personale a medicului curant etc.).

Infrațiunea se consumă în momentul falsificării rețetei sau a altui document care permite obținerea drogurilor, indiferent dacă făptuitorul a reușit sau nu să obțină preparatele sau substanțele respective în baza documentului falsificat.

În cazul constatării acțiunii de falsificare a documentelor care permit obținerea drogurilor, este exclus concursul ideal între infrațiunile prevăzute de art.218 alin.(2) și art.361 Cod penal. Deținerea sau vânzarea acestor documente false atrage răspunderea conform art.361 Cod penal.

Folosirea acestor documente false, fără ca aceasta să fie precedată de o acțiune de falsificare din partea persoanei respective, urmată de achitarea și dobândirea efectivă a drogurilor reprezintă procurarea ilegală a acestora, iar acțiunile făptuitorului urmează a fi calificate prin concurs real de infrațiuni, în baza art.361 și, după caz, art.217 sau art.217¹ Cod penal.

În cazul în care făptuitorul, folosind documentele respective false, a obținut droguri fără a oferi în schimb plata pentru acestea (de exemplu, documentele falsificate acordă dreptul de a le obține gratuit), acțiunile respective urmează a fi calificate în baza art.217⁴ Cod penal și suplimentar - în baza art.218 Cod penal, dacă făptuitorul este cel care a falsificat documentele.

Infrațiunea prevăzută la art.218 alin.(4) Cod penal, spre deosebire de infrațiunile prevăzute la art.217, 217¹ și 217³ Cod penal, presupune că subiectul deține autorizația pentru realizarea activităților legate de circulația legală a drogurilor sau etnobotanicelor ori a materialelor sau utilajelor destinate producerii acestora, de cultivarea legală a plantelor care conțin droguri sau etnobotanice, însă

acesta a săvârșit o acțiune sau inacțiune prin care au fost încălcate regulile stabilite în acest sens de actele normative.

Instanțele de judecată urmează să țină cont de faptul că dispoziția acestui articol este o normă de blanchetă și, la calificarea faptei, este obligatorie indicarea concretă a articolului sau punctului, din cadrul actelor normative ce conțin regulile de circulație a drogurilor sau etnobotanicelor ori a materialelor sau utilajelor, care a fost încălcat (ordinele Ministerului Sănătății, Legea nr.382 din 06.05.1999, Hotărârea Guvernului nr.585 din 25.05.2007, Hotărârea Guvernului nr.216 din 27.02.2006 ș.a.).

Pentru existența componente de infracțiune, este necesar ca, în urma încălcării regulilor menționate, să survină pierderea drogurilor sau etnobotanicelor ori a materialelor sau utilajelor destinate producerii ori prelucrării drogurilor sau etnobotanicelor ori cultivării plantelor care conțin astfel de substanțe.

10.4. Prin pierderea celor enumerate mai sus se are în vedere ieșirea faptică a acestor bunuri din posesia legală a persoanei fizice sau juridice, indiferent dacă acestea ulterior au fost sau nu găsite.

Fapta poate fi săvârșită atât prin acțiune, cât și prin inacțiune: de exemplu, făptuitorul a omis să execute regulile de circulație a drogurilor sau etnobotanicelor ori a materialelor sau utilajelor destinate producerii sau prelucrării drogurilor sau etnobotanicelor ori de cultivare a plantelor care conțin astfel de substanțe, stabilite de legislație. Între acțiunea sau inacțiunea prin care au fost încălcate regulile vizate și urmarea prejudiciabilă trebuie obligatoriu să existe o legătură de cauzalitate.

Latura subiectivă a infracțiunii se exprimă prin vinovăție sub formă de imprudență.

Subiect al infracțiunii poate fi atât o persoană fizică, cât și o persoană juridică. În primul caz, subiectul este special, fiind necesar ca acesta, potrivit atribuțiilor funcționale, să aibă obligația de a respecta regulile a căror încălcare a avut loc (cărăuș, farmacist etc.), în al doilea caz, este necesar ca persoana să fie autorizată cu realizarea activității legate de circulația drogurilor sau etnobotanicelor ori a utilajelor sau materialelor destinate producerii, prelucrării substanțelor respective sau de cultivarea plantelor ce le conțin.

În cazul în care persoana în ale cărei obligații intră respectarea regulilor stabilite de circulație a drogurilor sau etnobotanicelor, folosindu-și situația de serviciu, sustrage substanțele respective, acțiunile acesteia urmează a fi calificate în baza art.217⁴ alin.(2) lit.c) Cod penal, fără calificarea suplimentară în baza art.218 alin.(4) Cod penal, deoarece drogurile sau etnobotanicele nu au fost pierdute, ci au trecut în posesia ilegală a făptuitorului.

Cauzarea vătămării sănătății persoanei sau a altor urmări grave se poate manifesta prin vătămarea gravă sau medie a integrității corporale sau a sănătății, decesul persoanei.

11. Speluncă se consideră încăperea locuibilă sau nelocuibilă destinată sau amenajată pentru consumul sistematic al drogurilor sau etnobotanicelor (apartament, odaie, vilă, casă, cinematograf, subsolul sau podul casei, garaj, depozit, hambar, construcție părăsită etc.).

Sub aspectul laturii obiective, infracțiunea prevăzută la art.219 Cod penal se realizează prin trei modalități normative alternative:

- a) organizarea speluncilor pentru consumul drogurilor sau etnobotanicelor;
- b) întreținerea speluncilor pentru consumul drogurilor sau etnobotanicelor;
- c) punerea la dispoziție a localurilor pentru aceste scopuri.

11.1. Organizarea speluncilor presupune activitatea unei sau mai multor persoane îndreptată spre căutarea, găsirea, procurarea sau închirierea unui spațiu locativ sau nelocativ, finanțarea, repararea, amenajarea spațiului respectiv cu dispozitive necesare consumului de droguri sau etnobotanice, în vederea utilizării ulterioare a acestui spațiu pentru consumul unor astfel de substanțe de către persoane.

Urmează să se țină cont de faptul că infracțiunea menționată se consideră consumată în momentul în care spelunca este gata pentru consumul drogurilor sau etnobotanicelor, indiferent dacă aceasta a început sau nu să funcționeze.

11.2. Întreținerea speluncilor implică acțiunile premeditate ale făptuitorului pentru utilizarea acestora: achitarea cheltuielilor de întreținere sau exploatare a lor, mobilarea încăperii, asigurarea pazei speluncii, sistematizarea vizitelor, asigurarea clienților cu instrumentele necesare consumului de droguri, punerea în aplicare a măsurilor de conspirație etc.

Se menționează că infracțiunea respectivă se consideră consumată în momentul săvârșirii cel puțin a unei acțiuni care are drept scop menținerea în bune condiții și funcționarea speluncii.

11.3. Punerea la dispoziție a localurilor în scopul consumului drogurilor sau etnobotanicelor constă în acordarea posibilității unei sau mai multor persoane de a consuma astfel de substanțe adăpostindu-se într-un asemenea local. Noțiunea de local cuprinde atât speluncile propriu-zise, cât și alte localuri: de exemplu, cafenea, bar, sală de internet, restaurant, discotecă, cinematograful etc.

La calificarea acțiunilor făptuitorului, nu are importanță intervalul de timp în care localul a fost pus la dispoziție, nici faptul dacă localul este pus la dispoziție unor și acelorași persoane ori diferitelor persoane, nici faptul dacă localul este pus la dispoziție unor persoane apropiate sau unor persoane necunoscute.

Infracțiunea se consideră consumată în momentul în care făptuitorul și-a dat acordul ca localul ce se află în posesia sau folosința lui să fie utilizat pentru consumul drogurilor sau etnobotanicelor, indiferent dacă a avut sau nu loc un astfel de consum.

Răspunderea potrivit art.219 Cod penal survine indiferent de faptul dacă făptuitorul urmărea sau nu scopul obținerii de profit.

Totodată, urmează să se țină cont de faptul că, dacă organizatorul sau întreținătorul speluncii aproviziona vizitatorii speluncii cu droguri sau etnobotanice ori determina alte persoane la consumul acestora, acțiunile lui, în cazul temeiurilor existente în acest sens, urmează a fi calificate în baza concursului de infracțiuni prevăzute la art.219 și, respectiv, art.217¹ sau art.217⁵ Cod penal.

12. Instanțele de judecată urmează să țină seama că, în baza art.217 alin.(5) Cod penal, liberarea de răspundere penală pentru infracțiunile prevăzute la art.217 și art.217¹ Cod penal este posibilă în cazul în care există una din două condiții:

a) predarea benevolă de către persoană a drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora;

b) acțiunile active ale persoanei care contribuie la descoperirea sau curmarea infracțiunilor legate de circulația unor astfel de substanțe: autodenunțare, divulgarea persoanelor care au contribuit la săvârșirea infracțiunii, indicarea sursei de procurare a drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora, participarea la depistarea mijloacelor bănești, a bunurilor sau a veniturilor dobândite în rezultatul comiterii infracțiunii.

Caracterul benevol se exprimă prin absența unei situații în care persoana respectivă se vede nevoită să predea substanțele menționate reprezentanților organelor de drept, deoarece acestea, într-un fel sau altul, vor fi confiscate. Dimpotrivă, persoana în cauză avea posibilitatea reală de a le deține și de a dispune de ele în continuare, însă le-a predat benevol. În același timp, nu contează din ce motive a hotărât persoana să predea mijloacele narcotice: din proprie inițiativă sau la sugestia părinților, la sfaturile rudelor, prietenilor etc.

Nu poate fi considerată ca predare benevolă a drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora lăsarea unui bilet scris printre substanțele respective, în care se menționează năzuința autorului biletului de a le preda organelor abilitate.

În cazul reținerii persoanei, precum și al desfășurării acțiunilor de urmărire penală pentru depistarea și ridicarea drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora, predarea acestor substanțe la solicitarea persoanei responsabile, care desfășoară acțiunile menționate, nu poate servi drept temei pentru aplicarea prevederilor art.217 alin.(5) Cod penal.

Adresarea benevolă a persoanei la o instituție medicală pentru a i se acorda asistență medicală în legătură cu consumul de droguri, etnobotanice în scopuri nemedicale poate servi ca temei pentru scutirea ei de răspundere penală pentru procurarea, păstrarea, transportarea și expedierea ilegală a drogurilor, etnobotanicelor consumate doar în cazul în care această adresare este determinată de intenția persoanei de a se trata, și nu este legată de faptul demascării ei.

13. În cazul în care persoana invocă faptul că a fost victimă a unei provocări, mai ales dacă pretențiile acesteia nu sînt lipsite de verosimilitate, în lipsa unei probe contrare în acest sens, instanțele de judecată urmează să examineze circumstanțele cauzei și să ia măsurile necesare pentru descoperirea adevărului: a existat sau nu o provocare.

Sarcina probării faptului că, la momentul efectuării actelor preliminare de către agentul infiltrat, autoritățile aveau motive temeinice de a suspecta existența unei activități infracționale din partea persoanei vinovate se pune pe seama acuzării. Se consideră instigare la săvârșirea infracțiunii acțiunile respective ale organelor de poliție atunci cînd nu există nici o dovadă că, în absența intervenției acestora, infracțiunea ar fi fost comisă (vezi hotărârile CEDO în cazurile Khudobin vs F.Rusă, Vanian vs F.Rusă, Kestas Ramanauskas vs Lituania, Teixeira de Castro vs Portugalia).

14. La stabilirea pedepsei persoanelor care suferă de narcomanie, în cazul în care familiile acestora se află într-o situație materială grea, instanțele de judecată, în baza concluziei în scris a specialiștilor privind constatarea afecțiunii de narcomanie, necesitatea aplicării tratamentului forțat și lipsa contraindicațiilor, din oficiu sau la cererea rudelor, a colectivului de muncă sau a organului de ocrotire a sănătății, concomitent cu pedeapsa pentru infracțiunea săvârșită, pot dispune aplicarea acestora a tratamentului medical forțat sau punerea lor sub curatelă în conformitate cu prevederile art.103 Cod penal.

Dacă condamnatului îi este contraindicat tratamentul, instanța de judecată trebuie să indice în sentință motivul neaplicării art.103 Cod penal.

Totodată, se va ține cont de faptul că avizul medical urmează să fie eliberat de o comisie specială, formată din reprezentanți ai instituțiilor narcologice, și semnat de toți membrii ei.

Persoanele respective condamnate la pedepse neprivative de libertate vor fi supuse tratamentului forțat în instituțiile medicale cu regim special.

În cazul condamnării la pedeapsa închisorii, tratamentul medical forțat (tratamentul prin constrângere medicală) se aplică narcomanilor în penitenciare, iar după eliberarea din locurile de detenție, dacă este necesară continuarea tratamentului, aceștia vor fi tratați în instituțiile medicale, în conformitate cu prevederile Legii privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope nr.713 din 06.12.2001.

După stabilirea pedepsei, instanța de judecată, dispunând aplicarea măsurii de constrângere cu caracter medical, nu va indica termenul acestei măsuri, deoarece persoanele sînt supuse tratamentului medical forțat în locurile de detenție pînă la întremarea deplină.

15. Se recomandă instanțelor de judecată ca, în cazul în care, în cadrul judecării cauzelor privind infracțiunile legate de circulația drogurilor, etnobotanice sau analoagelor acestora, vor constata circumstanțe care au determinat comiterea infracțiunii, faptul încălcării drepturilor și a libertăților cetățenilor, alte încălcări ale legii, comise în cadrul instrumentării cazului sau urmării penale, printr-o încheiere interlocutorie, să informeze despre aceasta organele abilitate și persoanele cu funcție de răspundere, pentru întreprinderea măsurilor necesare.

16. Se abrogă [Hotărîrea Plenului nr.12 din 27.03.1997 "Despre practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației privind infracțiunile legate de mijloacele narcotice și substanțele cu efect puternic și toxice"](#), cu modificările ulterioare.